

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานการประมวล สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้ม ด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือนสิงหาคม 2544 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลักของ โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ที่จัดทำทุกกรอบระยะ 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0004/2543

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ <http://ttmp.trf.or.th>

คณะผู้จัดทำหวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP)

15 กันยายน 2544

สารบัญ

คำชี้แจง.....	1
สารบัญ.....	2
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	3
องค์การอิสระ: หนทางรอดเคี้ยวของการปฏิรูป	3
ประมวลสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย	6
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	6
ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน	16
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง	23
ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา	29
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	31
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข	34
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่วงทำนองการดำเนินชีวิต.....	42
ภาคผนวก	46

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

สิงหาคม 2544

องค์กรอิสระ: หนทางคดเคี้ยวของการปฏิรูป

สถานการณ์เดือนสิงหาคม ร้อนระอุด้วยคำตัดสินที่มีคะแนนก้ำกึ่งของศาลรัฐธรรมนูญ ในคดีแสดงบัญชีทรัพย์สินให้นายกรัฐมนตรีไม่มีความผิดและคำวิพากษ์วิจารณ์จากหลายวงการทั้งฝ่ายค้าน สื่อตะวันตก นักวิชาการ และนักการเมือง ก่อให้เกิดการไหวหวาระเพื่อมุ่งทางการเมือง กระทบต่อศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระอื่น

ที่ผ่านมา ศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระอื่นซึ่งทำหน้าที่ควบคุมตรวจสอบฝ่ายบริหารและนักการเมือง จะถูกวิพากษ์วิจารณ์มาโดยตลอดอยู่แล้ว เมื่อมีการปฏิบัติที่รู้สึกกันว่าขัดกับกระแสสังคม แต่การวิจารณ์ครั้งนี้ค่อนข้างหนักหน่วง เช่นกล่าวว่าการพิพากษาของตุลาการเสียงข้างมากต่ำกว่ามาตรฐาน การไหวหวาระเพื่อมุ่งต่อเนื่อง เช่นการชู้เรื่อง การถอดถอนในรูปแบบและจากกลุ่มฝ่ายต่างๆ การโต้ตอบระหว่างประธานวุฒิสภาและนักการเมืองฝ่ายรัฐบาล ผสมกับข่าวความขัดแย้งภายในพรรคแกนนำรัฐบาล ล้วนก่อบรรยากาศความไม่แน่นอนทางการเมืองขึ้น

ปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงว่า การปฏิรูปใดๆโดยลำพังการเขียนกฎหมายฉบับหนึ่งหรือหลายฉบับ รวมทั้งการจัดตั้งองค์กรใหม่หรือองค์กรอิสระเพื่อการควบคุมตรวจสอบนั้นให้ผลที่จำกัด การปฏิรูปทั้งหลายจำต้องเริ่มต้นจากการกระทำที่เป็นจริง การเมืองที่เป็นจริง ซึ่งในประเทศไทยยังมีลัทธิอุปถัมภ์ แนวคิดอำนาจนิยม อิทธิพลของระบบราชการ และอิทธิพลท้องถิ่นค่อนข้างสูง นอกจากนี้ ในเฉพาะหน้านี้ยังต้องเผชิญกับความยากลำบากทางเศรษฐกิจอย่างสูง ขณะที่ลัทธิบริโภคนิยมและการเสพสุขกำลังกัดกร่อนจิตใจของผู้คนและรากฐานทางสังคม

องค์กรอิสระต่างๆที่ตั้งขึ้นใหม่เหล่านี้ในทางปฏิบัติต้องการเวลาระยะหนึ่งเพื่อกำหนดระเบียบ คุณค่า ประเพณี ปฏิบัติ ตลอดจนมาตรฐานซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั้งภายในองค์กรและต่อสาธารณชน เพื่อยกระดับองค์กรขึ้นเป็นสถาบันเวลาที่ใช้นั้นจะสั้นหรือยาวขึ้นอยู่กับเหตุปัจจัยหลายประการ ได้แก่ คุณธรรมความสามารถของผู้บริหารองค์กร อิทธิพลของสภาพแวดล้อม การสนใจติดตามจากสาธารณชนและปัญญาชน ตลอดจนสื่อมวลชน

ในทางความคาดหวัง มักคิดว่าการยกระดับองค์กรอิสระขึ้นสู่สถาบันในเวลาเร็วที่สุดเท่าใดก็ดีเท่านั้น แต่ในทางเป็นจริง หนทางการปฏิรูปมักคดเคี้ยวกว่านั้น การคาดหวังที่มากเกินไป มีแนวโน้มจะก่อให้เกิดการปฏิบัติที่ตึงเกินไป เพื่อให้เกิดผลเร็ว หรือหย่อนเกินไปเมื่อไม่เกิดผลตามคาด และหมัดกำลังใจ วุฒิสภาซึ่งกล่าวได้ว่าเป็น “แม่” ขององค์กรอิสระต่างๆ ก็ยังพบว่ามีปัญหาภายในองค์กรของตนอยู่ไม่ใช่น้อย และก็เห็นได้ชัดว่าจำเป็นต้องอาศัยเวลาหนึ่งจึงจะสามารถสถาปนาให้เป็นสถาบันอันมีวุฒิภาวะเป็นที่ยอมรับทั่วไป มีนักกฎหมายมหาชนบางท่านชี้ว่าปัญหาหนึ่งของการควบคุมตรวจสอบคือการปฏิบัติเกินหน้าที่ เช่นวุฒิสภามีหน้าที่วินิจฉัยตัดสินคล้ายกับศาล แต่กลับต้องการทำหน้าที่เป็นตำรวจและอัยการ นั่นคือรับเรื่องมาตรวจสอบดำเนินการไปจนตัดสินความด้วยตนเอง ทัศนะอันหลากหลายที่เสนอขึ้นในช่วงเวลานี้สะท้อนให้เห็นถึงความละเอียดอ่อน การมีหลักการ และวิสัยทัศน์ในการปฏิรูป

องค์กรอิสระและวุฒิสภาบานความคดเคี้ยวของการปฏิรูป มีแนวโน้มที่จะเป็นไปได้อยู่ 3 ทาง ได้แก่ 1) การยก ระดับไปสู่การเป็นสถาบันควบคุมตรวจสอบที่มีวุฒิภาวะ 2) แปรเป็นศูนย์อำนาจใหม่ เช่นบุคคลในองค์กรเหล่านี้รวมตัวกันเป็นกลุ่มอำนาจทางการเมืองใหม่ทั้งโดยอยู่เบื้องหลังและออกหน้า เพื่อเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่ง 3) ผสมกลมกลืนไปกับกลุ่มอำนาจต่างๆ ที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ ยังเป็นไปได้ที่องค์กรและบุคคลในองค์กรดังกล่าวจะเลือกเดินเส้นทางที่ต่างกันไป

เหตุการณ์ที่น่าจับตามองอีกกลุ่มหนึ่งได้แก่กระแสข่าวเรื่องการคุกคามสื่อ สื่อที่เป็นปัญหานี้ด้านหลักแล้วเป็นสื่อกระจายเสียง สะท้อนว่าสื่อกระจายเสียงของประเทศกำลังก้าวสู่การบรรลุนิติภาวะ เป็นอิสระจากการควบคุมของรัฐมากขึ้น ทำนองเดียวกับสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งค่อนข้างเป็นอิสระมาก่อนหน้านั้นแล้ว อย่างไรก็ตาม การที่สื่อมวลชนไม่ว่าจะเป็นสื่อกระจายเสียงและสื่อสิ่งพิมพ์ ได้กลายเป็นอุตสาหกรรมและธุรกิจขนาดใหญ่ เพื่อการแสวงหากำไรของกลุ่มผู้ประกอบการเอง ทำให้ปัญหาความเป็นอิสระของสื่อมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นว่าความเป็นอิสระที่ว่านี้จะเกิดประโยชน์แก่สาธารณชนและผู้รับสารแท้จริงเพียงใด

คาดหมายได้ว่า สื่อมวลชนกระแสหลักในประเทศ กำลังเผชิญกับการท้าทายและการปรับตัวครั้งใหญ่ ได้แก่

- 1) การแข่งขันทางธุรกิจ ซึ่งจะมี 4 ส่วนใหญ่ ได้แก่การเพิ่มจำนวนผู้รับสาร เช่น การรณรงค์เพื่อหาสมาชิก การจัดชิงรางวัล การเพิ่มกำลังการผลิต การเป็นเจ้าของข้ามสื่อ การแย่งโฆษณา การบริหารจัดการเพื่อลดค่าใช้จ่าย รวมทั้งการนำข่าวสารไปใช้ใหม่ในรูปแบบต่างๆ และการหาพันธมิตรทางธุรกิจ
- 2) การเรียกร้องที่สูงขึ้นจากผู้รับสาร ซึ่งต้องการข่าวสารที่เร็ว ครบ เทียบตรง แม่นยำ รวมทั้งบทวิเคราะห์สังเคราะห์ ที่ช่วยให้เข้าใจสถานการณ์อันซับซ้อนเลือนไหลได้ดีขึ้น
- 3) การตรวจสอบจากภาคประชาสังคมและองค์กรประชาชน เพื่อให้สื่อมวลชนเสนอข่าวสารที่เกิดประโยชน์ต่อสาธารณชนมากขึ้น นอกจากนี้ อาจพบการแข่งขันจากสื่อทางเลือกหรือสื่อเพื่อสาธารณะ ที่มีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้นในระดับใดระดับหนึ่ง
- 4) การรุกคืบเข้ามาของกลุ่มทุนสื่อสารโลก ซึ่งขณะนี้ได้เข้ามาปรากฏตัวชัดเจนในวงสื่อสิ่งพิมพ์ที่เปิดเสรีในรูปแบบต่างๆ และมีแนวโน้มที่จะปรากฏตัวในสื่อกระจายเสียงที่จะเปิดเสรีมากขึ้นด้วย

อนึ่ง สื่อมวลชนกระแสหลักไม่เพียงเป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ หากยังมีอิทธิพลสูงทั้งทางวัฒนธรรม สังคม และการเมือง มีบทบาทสำคัญในการสร้างค่านิยม ทศนคติ การเลือก และการตัดสินใจทางเศรษฐกิจ-การเมือง และกลายเป็นสถาบันที่มีอำนาจอยู่หลังฉาก จึงทำให้การแข่งขันดังกล่าวมีความเข้มข้นยิ่งขึ้น ผู้รับสารจำเป็นต้องรู้จักเลือกมากขึ้น

ทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก ซึ่งเกิดขึ้นในศูนย์กลางระบบทุนนิยม มีความรุนแรงมากกว่าที่คาด และคาดว่าจะส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศไม่น้อย มาตรการของรัฐบาลทั้งสำหรับระยะใกล้และระยะปานกลาง ได้แก่ การเร่งตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ การแสวงหาแหล่งเงินฉุกเฉินเพื่อรักษาเสถียรภาพค่าเงินบาท การหาแหล่งเงินเพื่อลงทุนในตลาดหลักทรัพย์และการลงทุนทั่วไป การหาทางลดการไหลออกของเงินทุน การเปิดเครดิตให้กว้างขึ้นสำหรับผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง รวมทั้งแก่องค์กรประชาชนรากหญ้า การปรับปรุงระเบียบจัดสรรงบประมาณแผ่นดิน การตั้งงบประมาณเพื่อการกระตุ้นเศรษฐกิจ การส่งเสริมการท่องเที่ยว และอื่นๆ ที่จะตามมาอีก เช่นการส่งเสริมการส่งออก การลดหย่อนภาษี คงจะช่วยบรรเทาผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและความอ่อนแอของเศรษฐกิจภายในประเทศได้ในระดับหนึ่ง

ข้อน่าสังเกตเกี่ยวกับการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก *ประการแรก*เป็นการชะลอตัวที่เกิดจากการดำเนินนโยบายและการใช้มาตรการต่างๆ อย่างต่อเนื่อง สิ่งนี้ต่างกันมากกับภาวะเศรษฐกิจโลกตกต่ำเมื่อทศวรรษ 1930 ซึ่งดูเหมือนว่าจะเกิดขึ้นแบบไม่รู้ตัว ทั้งไม่รู้ว่าเกิดจากอะไร วิธีการแก้ไขก็ปฏิบัติแบบเดาสุ่มไป รวมทั้งมีการคิดทฤษฎีขึ้นมาใหม่ แต่ในภาวะเศรษฐกิจชะลอตัวครั้งนี้ เกิดขึ้นท่ามกลางสถิติและดัชนีชี้วัด ตลอดจนทฤษฎีในการอธิบายและการแก้ไขจำนวนมาก *ประการที่สอง*เป็นการชะลอตัวที่เกิดขึ้นในกำลังการผลิตที่มีประสิทธิภาพและจำนวนประชากรที่มากอย่างไม่เคยเป็นมาก่อน เช่นจำนวนประชากรในปัจจุบันมีมากกว่าเมื่อทศวรรษ 1930 ราว 3 เท่าตัว เป็นการชะลอตัวท่ามกลางความมั่งคั่งและการจับจ่ายใช้สอยอย่างสบายมือ

จากสภาพแวดล้อมทั้งสองประการนี้มีด้านที่ก่อให้เกิดการวางใจว่า ภาวะเศรษฐกิจโลกคงจะไม่ร้ายแรง เพราะว่ามีสถิติตัวเลข ดัชนีชี้วัด และการติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด อย่างไรก็ตามเสียผู้กำหนดนโยบายเช่นธนาคารกลาง

สหรัฐก็คงจะแก้ไขปัญหานี้ได้ รวมทั้งจะยังมีการจับจ่ายใช้สอยกัน แต่การวางใจนี้อาจกลายเป็นการประมาทไปก็ได้ เนื่องจากวิกฤติครั้งนี้ลามลึกเข้าสู่ศูนย์กลาง เป็นวิกฤติของระบบตลาดอันเป็นเสาหลักของระบบทุนนิยม ไม่ใช่เป็นเพียงวิกฤติสถาบันการเงิน หรือวิกฤติจากการผลิตล้นเกิน

ระบบตลาดนั้นกล่าวกันว่าควรทำหน้าที่สำคัญ 3 ประการ ได้แก่การสร้างความมั่งคั่ง การกระจายความมั่งคั่งนี้อย่างทั่วถึง และการสร้างเสถียรภาพแก่ระบบเศรษฐกิจ แต่ระบบตลาดในปัจจุบันแม้ว่าจะสร้างความมั่งคั่งขึ้น แต่ก็สร้างการล้มละลายขึ้นอย่างกว้างขวาง โดยเฉพาะในประเทศตลาดเกิดใหม่ และกำลังลามเข้าสู่ประเทศศูนย์กลาง ระบบตลาดแทนที่จะกระจายความมั่งคั่งกลับรวมศูนย์ความมั่งคั่งเกิดการผูกขาดในกิจการต่างๆ อย่างน่ากลัว และท้ายสุด แทนที่ระบบตลาดจะสร้างเสถียรภาพแก่ระบบเศรษฐกิจ กลับสร้างความไม่มั่นคง และมีแนวโน้มที่จะสร้างความไม่มั่นคงมากขึ้น ทั้งนี้ส่วนสำคัญเกิดจากการเปิดให้เงินทุนไหลเวียนอย่างเสรีเพื่อเก็งกำไรหรือสร้างกำไรสูงสุด ประเมินว่าความไม่มั่นคงที่เพิ่มขึ้นของเศรษฐกิจโลก อาจทำให้สถาบันการเงินโลก อย่างเช่นธนาคารโลกและไอเอ็มเอฟ ไม่สามารถรับมือได้

การแก้ไขความบกพร่องร้ายแรงของระบบตลาดนี้กระทำได้ยาก ต้องการเวลา และการเสียสละของบรรษัทข้ามชาติ ซึ่งไม่เคยปรากฏเป็นจริงมาก่อน ดังนั้น จึงควรเตรียมรับมือกับภาวะไร้เสถียรภาพของเศรษฐกิจโลกอย่างหนักแน่น และมั่นคง

จัดทำโดย

โครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย (TTMP)

โดยการสนับสนุนของ

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ประมวลสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

สิงหาคม 2544

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. สถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจโลกและภูมิภาคต่างๆ

1.1 สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจโลก

1.1.1 อนาคตเศรษฐกิจโลกยังอึมครึม หลายสำนักส่งสัญญาณเศรษฐกิจโลกอาจเข้าสู่ภาวะถดถอยแล้ว

รายงานข่าวในช่วงเดือนส.ค. 2544 ที่ผ่านมา ชี้ให้เห็นว่าภาวะเศรษฐกิจโลกมีสัญญาณที่ไม่ดีนัก เริ่มที่บรรดานักเศรษฐศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญจากหลายๆ สำนักออกมาชี้ในแนวเดียวกันว่า การฟื้นตัวในช่วงครึ่งหลังของปีนี้ อาจใช้เวลานานเกินกว่าที่คาด เนื่องจากภาวะเศรษฐกิจในสหรัฐและญี่ปุ่นยังไม่มีสัญญาณดีขึ้น ช้าในยุโรปก็ปรากฏแนวโน้มที่อ่อนแอเกินคาด

ในรายงานประจำปีของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ที่เปิดเผยเมื่อวันที่ 15 ส.ค. 2544 เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจสหรัฐ โดยระบุว่าความหวังของโลกที่จะเห็นเศรษฐกิจสหรัฐฟื้นตัวในช่วงครึ่งปีหลังของปีนี้ ทำท่าจะเป็นเรื่องไม่แน่นอน โดยเศรษฐกิจอาจฟื้นตัวช่วงครึ่งปีหลัง หรือชะงักต่อเนื่องไปอีกระยะหนึ่งก็เป็นได้ เพราะหากประสิทธิภาพในการเพิ่มผลผลิต (productivity) ของสหรัฐต่ำกว่าที่คาดไว้ ก็เสี่ยงที่เศรษฐกิจสหรัฐจะชะลอตัวต่อไปอีก และจุดเศรษฐกิจโลกให้ชะลอตัวตามไปด้วย

ขณะเดียวกัน ญี่ปุ่น ซึ่งมีเศรษฐกิจขนาดใหญ่ที่สุดเป็นอันดับ 2 ของโลกก็กำลังถูกดูดเข้าสู่ภาวะถดถอย นักวิเคราะห์หลายคนคาดหมายการเติบโตไตรมาส 2 ในแง่ลบ หลังจากเศรษฐกิจหดตัว 0.2% เมื่อไตรมาสแรก

ส่วนยุโรป ในฐานะเสาหลักอันดับ 3 ของโลกก็กำลังกระตุ้นความกังวลต่อเศรษฐกิจโลก โดยหลังจากอิตาลีประกาศว่าเศรษฐกิจหดตัว 0.1% ในช่วงไตรมาส 2 เทียบกับไตรมาสแรก นับเป็นการลดลงครั้งแรกจากปี 2541 และธนาคารกลางยุโรป หรืออีซีบี ก็ออกมาเตือนว่าการเติบโตของประเทศในเขตเงินยูโร มีแนวโน้มอ่อนแอเกินคาดช่วงครึ่งแรกของปีนี้ และไม่มีแนวโน้มการเติบโตช่วงครึ่งปีหลัง (กรุงเทพธุรกิจ 13, 160844)

นิตยสารเดอะ อีโคโนมิสต์ ฉบับวันที่ 25 ส.ค. 2544 รายงานว่า เศรษฐกิจโลกอาจเข้าสู่ภาวะถดถอยแล้วก็ได้ หลังจากการชะลอตัวลงรุนแรงของเศรษฐกิจในสหรัฐ ซึ่งได้ก่อให้เกิดภาวะถดถอยขึ้น ไม่เฉพาะแต่ในประเทศเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึง เม็กซิโก, สิงคโปร์, ใต้หวัน และที่อื่นๆ ด้วย ในลักษณะโดมิโน ขณะที่หลายๆ ประเทศทั่วโลกมีปริมาณการผลิตที่หากไม่ชะลอตัวลง ก็ลดลง ทั้งนี้อาจส่งผลให้ปริมาณการผลิตทั่วโลกลดลงในไตรมาสที่ 2 เป็นครั้งแรกในรอบ 20 ปี (กรุงเทพธุรกิจ 250844)

ล่าสุดเมื่อวันที่ 29 ส.ค. 2544 แหล่งข่าวจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เปิดเผยว่า ไอเอ็มเอฟ เตรียมที่จะปรับลดตัวเลขคาดการณ์การเติบโตของเศรษฐกิจโลกในปีนี้อีกเหลือ 2.8% จากเดิมที่เคยมีการคาดการณ์ไว้ตั้งแต่เมื่อเดือนเม.ย.ที่ผ่านมาที่ระดับ 3.2% นอกจากนี้ รายงานการสำรวจของไอเอ็มเอฟ ยังใช้ถ้อยคำว่า "เศรษฐกิจโลก ได้ผ่านพ้นภาวะเฟื่องฟู และก้าวเข้าสู่ภาวะซบเซาแล้ว" โดยหน่วยงานชี้โลกตะวันตก ซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของไอเอ็มเอฟ ประเมินว่า ในปีหน้าเศรษฐกิจโลกจะชะลอการเติบโตลงเหลือ 2.5% การคาดการณ์นี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจสหรัฐ ที่จะยิ่งชะลอตัวลงไปอีกในปีหน้า (กรุงเทพธุรกิจ 300844)

1.2 สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจในสหรัฐและญี่ปุ่น

1.2.1 เฟดส่งสัญญาณผ่อนคลายนโยบายสินเชื่อต่อ ภายหลังปรับลดดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นและดอกเบี้ยมาตรฐานพร้อมกัน 0.25% ระบุเศรษฐกิจยังอ่อนแอเกินไป ด้านรอยเตอร์สฟันธง ธนาคารกลางสหรัฐจะลดดอกเบี้ยอีกครึ่งในต้นเดือนต.ค.นี้

เมื่อวันที่ 21 ส.ค. 2544 ธนาคารกลางสหรัฐ (เฟด) ได้ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ 0.25% เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจให้หลุดพ้นจากปัญหาชะลอตัว ถือเป็นผ่อนคลายนโยบายการเงินครั้งที่ 7 ในปีนี้ โดยอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ระยะสั้นลดลงเหลือ 3.5% ซึ่งเป็นระดับต่ำที่สุดในรอบ 7 ปี นอกจากนั้นยังปรับลดอัตราดอกเบี้ยมาตรฐาน หรืออัตราดอกเบี้ยที่เฟดปล่อยกู้โดยตรงให้ธนาคารพาณิชย์ลงอีกราวเดียวกันเหลือระดับ 3%

ในแถลงการณ์ที่ออกมาภายหลังประชุมคณะกรรมการกำหนดนโยบาย (เอฟโอเอ็มซี) เฟดแจงเหตุผลว่า แม้ค่าใช้จ่ายครัวเรือนสามารถรักษาระดับการเติบโตไว้ได้ แต่กำไรภาคธุรกิจและการใช้จ่ายเงินทุน ยังคงอ่อนแอ และเศรษฐกิจโลกที่กำลังชะลอตัวอย่างหนัก ล้วน

เป็นปัจจัยกดดันเศรษฐกิจสหรัฐ ขณะที่นักเศรษฐศาสตร์หลายรายให้ความเห็นว่า แลงการณดังกล่าว เป็นการส่งสัญญาณว่าพร้อมที่จะหันอัตราดอกเบี้ยลงไปอีก เพื่อช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจสหรัฐให้พ้นจากภาวะซบเซาหากเห็นว่ายังมีความจำเป็น เนื่องจากแรงกดดันจากเงินเฟ้อเชื่อว่าจะอยู่ภายใต้การควบคุมต่อไป อันเป็นผลจากการลดลงของต้นทุนสินค้าและต้นทุนแรงงาน ทั้งนี้ ตัวเลขผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (จีดีพี) จะลดตัวเหลือเพียง 0.7% ในช่วงไตรมาส 2 ปีนี้ หลังจากเติบโต 1.3% ในไตรมาสแรก

ในวันเดียวกัน สำนักข่าวรอยเตอร์สำรวจดีลเลอร์ของสถาบันการเงินรายใหญ่ในตลาดวอลล์สตรีท 25 คนที่ทำธุรกิจโดยตรงกับเฟดในตลาดพันธบัตรรัฐบาลนั้น พบว่ามีอยู่ถึง 13 คน ที่คาดว่าจะมีการลดดอกเบี้ยอีก 0.25% ในการประชุมเฟดโอเอเอ็มซีนัดถัดไปที่จะมีขึ้นในวันที่ 2 ต.ค.2544

-ตลาดหุ้นมิดวังก์นโยบายเฟด

ส่วนที่ตลาดหุ้นนิวยอร์ก วันที่ 21 ส.ค. 2544 ดัชนีอุตสาหกรรม ดาวโจนส์ดิ่งลงไป 145.93 จุด หรือ 1.41% ปิดตลาดที่ระดับ 10714.14 จุด สร้างระดับต่ำสุดตั้งแต่กลางเดือนเม.ย.ที่ผ่านมา ส่วนดัชนีแนสแด็ก ตกลง 50.05 จุด หรือ 2.66% ปิดที่ 1831.30 จุด

นักวิเคราะห์ชี้ว่าแม้เฟดลดอัตราดอกเบี้ยลงตามความคาดหมาย แต่ยังไม่พอที่จะช่วยคลายความหวุ่นวิตกของนักลงทุนเกี่ยวกับยอดรายรับของธุรกิจต่างๆ ที่ยังย่ำแย่ และนักลงทุนยังมิดหวังที่การลดอัตราดอกเบี้ย 6 ครั้งที่ผ่านมาของเฟด ไม่ได้ช่วยกระตุ้นให้เศรษฐกิจสหรัฐฟื้นตัว หรือทำให้บรรยากาศภาพรวมของเศรษฐกิจดีขึ้น ส่วนสถานการณ์ตลาดอัตราแลกเปลี่ยนเงินดอลลาร์ในตลาดโตเกียววันที่ 22 ส.ค. ปิดที่ 119.80 เยน ลดลง 0.64 เยน ซึ่งเป็นผลพวงจากการปรับลดอัตราดอกเบี้ยครั้งที่ 7 ในปีนี้ของเฟด ขณะที่ดีลเลอร์กล่าวว่า การเคลื่อนไหวของเฟดไม่ได้ช่วยให้แนวโน้มดอลลาร์ดีขึ้นแต่อย่างใด (กรุงเทพธุรกิจ 230844)

1.2.2 สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือตะวันตก ร่วมกดดันญี่ปุ่น เร่งแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ กระทั่งบีโอเจต้องยอมผ่อนคลายนโยบายการเงิน

ขณะที่มีกระแสข่าวออกมาอย่างต่อเนื่องในเรื่องภาวะเศรษฐกิจโลกที่ชะลอตัวลง อันเนื่องมาจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจประเทศหัวขบวนใหญ่ คือสหรัฐและญี่ปุ่น และชาวสหรัฐตัดพ้อประเทศหัวขบวนอื่นๆ โดยเฉพาะญี่ปุ่นที่ไม่มีมาตรการแก้ไขที่เด็ดขาดออกมา โดยที่ธนาคารกลางของสหรัฐหรือ เฟดประกาศลดดอกเบี้ย Fed Fund Rate ไปแล้วถึง 6-7 ครั้งในรอบปี ในช่วงเดือน ส.ค. 2544 ปรากฏมีสถาบันที่น่าเชื่อถือ อาทิ สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือ และ โอเอเอ็มเอฟ เป็นต้น ได้ออกโรงมาประเมินและชี้ถึงความตกต่ำของภาวะเศรษฐกิจในญี่ปุ่น โดยวันที่ 5 ส.ค. พิเศษ อีบีเค สถาบันจัดอันดับความน่าเชื่อถือระดับโลก ได้ปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ 4 ธนาคารชั้นนำในกลุ่มบิกไฟว์ของญี่ปุ่น รวมถึงธนาคารอิสระอีก 8 แห่ง โดยอ้างความกังวลเรื่องตลาดหุ้นโตเกียวตกต่ำ และความสูญเสียที่จะเกิดขึ้นจากปัญหาหนี้เสีย ซึ่งการดาวน์โหลดในครั้งนี้จุดชนวนให้เกิดแรงเทขายหุ้นธนาคารญี่ปุ่นอย่างหนัก ในช่วงเช้าวันดังกล่าว หุ้นมิซูโฮ โอลดิงส์ ธนาคารรายใหญ่สุด ตกไปถึง 3.7% ส่วนธนาคารอันดับ 2 สุมิโตมิ มิทซุย แบงกิง คอร์ป ร่วงไป 2.13% (กรุงเทพธุรกิจ 080844)

ต่อมาในวันที่ 7 ส.ค. 2544 แหล่งข่าวกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) เปิดเผยว่า ไอเอ็มเอฟกำลังพิจารณาทบทวนการปรับลดคาดการณ์การเติบโตเศรษฐกิจของญี่ปุ่นประจำปี 2544 ลงมาอยู่ที่ติดลบ 0.2% จากที่เคยคาดไว้เมื่อเดือน เม.ย. ว่าจะโตราว 0.6% และรายงานข่าววันที่ 11 ส.ค. 2544 คณะกรรมการของไอเอ็มเอฟ ก็ได้ออกรายงานอีกฉบับหนึ่งเตือนว่า เศรษฐกิจญี่ปุ่น กำลังเสี่ยงที่จะถดถอยเข้าสู่ภาวะที่ธุรกิจจำนวนมากขึ้นเรื่อยๆ จะพากันล้มละลายตามกันระนาว และปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับภาคธนาคาร จะกลายเป็นตัวจุดรั้งให้เศรษฐกิจโลกที่กำลังชะลอตัว ยิ่งทรุดลงไปอีก (กรุงเทพธุรกิจ 09,120844)

นอกจากนั้น ยังมีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากผู้เกี่ยวข้องมากมาย ที่ระบุว่า ธนาคารกลางญี่ปุ่น หรือบีโอเจ ประสบความล้มเหลวในการแก้ไขปัญหาเงินฝืด และชี้ว่าจำเป็นต้องนำมาตรการการเงินมาใช้มากขึ้น เพื่อแก้ปัญหา จนถึงวันที่ 14 ส.ค. บีโอเจก็ได้ตัดสินใจผ่อนคลายนโยบายการเงิน ด้วยการอัดฉีดเงินเข้าระบบธนาคาร หวังพุงสภาพเศรษฐกิจและแก้ปัญหาภาวะเงินฝืดที่ส่อแววลูกกลม โดยประกาศว่าจะเพิ่มระดับทุนสำรองของธนาคารพาณิชย์ ที่เก็บไว้ที่ธนาคารชาติ จาก 5 ล้านล้านเยน เป็น 6 ล้านล้านเยน ซึ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มกระแสเงินสดในระบบธนาคาร นำไปสู่การเพิ่มการปล่อยกู้สู่ภาคธุรกิจและบริษัทต่างๆ นับเป็นการผ่อนคลายนโยบายการเงินเป็นครั้งแรกในรอบ 5 เดือนของญี่ปุ่น

รายงานข่าวกล่าวว่า ความเคลื่อนไหวครั้งนี้ได้สร้างความหวังแก่ตลาดหลักทรัพย์ของญี่ปุ่น และได้ผลักดันราคาหุ้นในตลาดโตเกียวพุ่งลิ่ว หลังจากดิ่งรูปไปเกือบแตะระดับต่ำสุดในรอบ 16 ปีเมื่อวันที่ 13 ส.ค. 2544 โดยดัชนีหุ้นนิคเคอิ ทะยานขึ้นไป 3.45% หรือ 440.39 จุด อยู่ที่ระดับ 11,917.95 (กรุงเทพธุรกิจ 150844)

อย่างไรก็ตาม รายงานล่าสุดวันที่ 29-30 ส.ค. 2544 ระบุว่า ญี่ปุ่นกำลังเผชิญวิกฤติการจ้างงาน โดยอัตราการว่างงานภายในประเทศประจำเดือน ก.ค. 2544 แตะถึงระดับ 5% สูงสุดเป็นประวัติการณ์ รวมจำนวนคนตกงานทั้งสิ้น 3.3 ล้านคน สวนหนักกับสัดส่วนงานต่อผู้สมัครงานที่ลดต่ำสุดในรอบ 1 ปี อยู่ที่ 0.60 จุด หมายถึง มีงานเพียง 60 ตำแหน่ง ต่อผู้สมัครงาน 100 คน (กรุงเทพธุรกิจ 290844)

1.3 สถานการณ์และแนวโน้มเศรษฐกิจจีนและภูมิภาคเอเชีย

1.3.1 นักเศรษฐศาสตร์มอง เอเชียกำลังเจอปัญหาเศรษฐกิจ ที่รุนแรงไม่แพ้วิกฤติเมื่อ 4 ปีที่แล้ว ผลพวงจากการส่งออกสินค้าไฮเทคและเครื่องใช้ไฟฟ้าหดหนัก เดือน "สิงคโปร์" อาจได้รับผลกระทบรุนแรงที่สุด

รายงานข่าวกล่าวว่านักเศรษฐศาสตร์หลายคนเตือนว่า ภูมิภาคเอเชียกำลังเผชิญหน้ากับปัญหาเศรษฐกิจครั้งใหม่ ซึ่งอาจจะรุนแรงไม่แพ้วิกฤติที่เกิดขึ้นเมื่อปี 2540 แม้ว่าจะมีต้นตอของปัญหาที่แตกต่างกัน รายงานอ้างคำกล่าวของนายเอเดรียน ฟอสเตอร์ นักเศรษฐศาสตร์จากโนมูระ ซีเคียวริตี้ เมื่อวันที่ 28 ส.ค. 2544 ว่า ปัญหาเศรษฐกิจของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ขณะนี้ เป็นผลมาจากการที่หลายๆ ประเทศในแถบนี้ พึ่งพาการส่งออกสินค้าไฮเทค ไม่ว่าจะเป็นดีสก์ไดรฟ์ หรือซีพียูคอมพิวเตอร์ ไปยังตลาดสหรัฐเป็นหลัก ซึ่งปัจจุบันเศรษฐกิจของสหรัฐกำลังตกอยู่ในภาวะซบเซา ทำให้ความต้องการนำเข้าสินค้าจากต่างชาติลดน้อยลงลงตามไปด้วย และนักวิเคราะห์หลายคนก็เห็นตรงกันว่า 3 ประเทศ ที่จะได้รับผลกระทบจากปัญหาเศรษฐกิจขณะนี้มากที่สุดคือ สิงคโปร์ มาเลเซีย และได้หวัน ซึ่งทั้ง 3 ประเทศต่างพึ่งพาการส่งออกสินค้าไฮเทคมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิงคโปร์ ซึ่งเป็นประเทศเกาะเล็กๆ ที่การเติบโตทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการค้าเป็นหลัก มีแนวโน้มจะได้รับผลกระทบจากวิกฤติเศรษฐกิจครั้งใหม่นี้รุนแรงที่สุด แม้ว่าในช่วงวิกฤติเมื่อ 4 ปีที่แล้ว สิงคโปร์ จะได้รับผลกระทบที่น้อยที่สุดก็ตาม

จากตัวเลขของทางการสิงคโปร์ ระบุว่า การส่งออกในส่วนสินค้าเครื่องใช้ไฟฟ้า เมื่อเดือน มิ.ย.ที่ผ่านมา ลดลง 21.2 % เหลือ 4,800 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 2,600 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ขณะที่การส่งออกซีพียู คอมพิวเตอร์ ในเดือนเดียวกันลดลงถึง 31 % เหลือ 1,200 ล้านดอลลาร์สิงคโปร์ หรือ 650 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งตัวเลขทั้งสองตัวเลขวัยกว่าที่มีการคาดการณ์ไว้ค่อนข้างมาก (กรุงเทพธุรกิจ 290844)

ส่วนได้หวัน สำนักข่าวดาวโจนส์ได้เผยแพร่ผลการสำรวจความเห็นนักเศรษฐศาสตร์ ที่คาดว่า การส่งออกและนำเข้าของได้หวันในเดือนกรกฎาคม จะลดลงติดต่อกันเป็นเดือนที่ 5 โดยลดลง 22.3% เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว มีมูลค่าเหลือ 10,500 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แต่ก็ยังนับว่าดีกว่าช่วงเดือนมิถุนายน ซึ่งมีมูลค่า 10,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ได้หวันเป็นผู้ผลิตและป้อนซีพียูคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และอุปกรณ์เสริมอื่นๆ รายใหญ่ของโลก โดยการส่งออกสินค้าอิเล็กทรอนิกส์มีสัดส่วนประมาณครึ่งหนึ่งของการส่งออกโดยรวมของได้หวัน (กรุงเทพธุรกิจ 070844)

1.3.2 หลายประเทศในเอเชียตื่นตระหนกเพื่อความอยู่รอด

- "มหาธีร์" เดือนแบงก์เตรียมทำใจยกหนี้ให้บริษัทที่อ่อนแอ

รายงานข่าวอ้างแหล่งข่าวสำนักข่าวรอยเตอร์เมื่อวันที่ 3 ส.ค. 2544 ว่า นายกรัฐมนตรีมหาธีร์ โมฮัมหมัด แห่งมาเลเซีย ได้ออกแถลงการณ์เตือนบรรดาธนาคารที่เป็นเจ้านายของบริษัทต่างๆ ที่มีความจำเป็นต้องปรับโครงสร้างธุรกิจ โดยระบุว่าธนาคารเหล่านี้ควรเตรียมตัวเตรียมใจรับการยกหนี้ที่อาจเกิดขึ้นได้ และไม่ควรรอบกับบรรดาลูกหนี้แค่เพียงว่า ธนาคารได้ให้เงินกู้ไปเป็นจำนวนมาก และดอกเบี้ยก็สูงมาก ดังนั้น ลูกหนี้สมควรจ่ายคืนหนี้ทั้งหมดให้แก่ธนาคาร ทั้งนี้เนื่องจากทางธนาคารเป็นฝ่ายตัดสินใจให้กู้ยืมเงิน ดังนั้นเมื่อสิ่งต่างๆ เปลี่ยนไปในทางที่เลวร้ายลง ก็ควรจะช่วยเหลือด้วยการยกหนี้ให้ (กรุงเทพธุรกิจ 040844)

-เกาหลีใต้เตรียมอัดฉีด 10 ล้านล้านวอนกระตุ้นเศรษฐกิจ

สำนักข่าวดาวโจนส์รายงานเมื่อวันที่ 6 ส.ค.2544 ว่า ก.คลังและเศรษฐกิจเกาหลีใต้ ได้ยื่นข้อเสนอแผนการใช้จ่ายเงินเพิ่มอีกประมาณ 10 ล้านล้านวอนในปี นี้ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจในประเทศ ต่อพรรคประชาชนไทยสมัยใหม่ โดยการใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มเติมจำนวนนี้ จะเกิดขึ้นระหว่างเดือนกันยายน-ธันวาคม (กรุงเทพธุรกิจ 070844)

-สิงคโปร์ตั้งเป้าเป็นประตูสู่ตลาดจีน วางกลยุทธ์สร้าง "สิงคโปร์ใหม่" แจกหุ้นให้ประชาชน เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทั่วโลก

สำนักข่าวเกียวโดรายงานวันที่ 8 ส.ค. 2544 ว่า สิงคโปร์ ซึ่งมีประชากรเชื้อสายจีนจำนวนมาก และมีสัมพันธ์ทางการเมืองกับจีนหวังจะทำตัวเป็นคนกลางหรือประตู ในการทำธุรกิจ ระหว่างจีนกับประเทศอื่น โดยเฉพาะในช่วงที่ประเทศซึ่งมีประชากรมากที่สุดในโลก ใกล้เคียงได้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจในองค์การการค้าโลก (ดับเบิลไอ) โดยรองนายกรัฐมนตรีลี เซียน หลง ของสิงคโปร์กล่าวว่า สิงคโปร์ต้องเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับจีนและพัฒนาทักษะความชำนาญในประเทศจีน เพื่อที่จะเปิดโอกาสให้สิงคโปร์เป็นประตูหนึ่งในการเชื่อมต่อระหว่างจีนและประเทศอื่นในโลก รวมถึงเป็นประตูที่เปิดรับจีนเข้ามาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลังจากเอเชียอาคเนย์ฟื้นตัวจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ (กรุงเทพธุรกิจ 090844)

อนึ่ง รายงานข่าวกล่าวว่า เมื่อวันที่ 20 ส.ค. นายโก๊ะ จ๊ก ตง นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ กล่าวในการแถลงวิสัยทัศน์ต่อประชาชนว่า ความท้าทายทางเศรษฐกิจที่ยิ่งใหญ่ที่สุดสำหรับสิงคโปร์ ได้แก่ การรับมือกับจีนที่ผงาดขึ้นมาเป็นขุมอำนาจอุตสาหกรรมการผลิตรายใหม่ ระบุหรือวางกลยุทธ์สร้าง "สิงคโปร์ใหม่" เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทั่วโลก และขจัดความยากจน พร้อมกันนี้นายโก๊ะประกาศโครงการ

การแจกจ่ายหุ้นแบบมีเงินปันผลแก่ชาวสิงคโปร์ทุกคน ตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจและช่วยเหลือผู้ยากไร้ โดยหุ้น "สิงคโปร์ใหม่" จะจ่ายเงินปันผลตามจำนวนปีที่กำหนด และมีโบนัสให้เมื่อเศรษฐกิจสิงคโปร์เติบโตได้ดี (กรุงเทพฯธุรกิจ 210844)

-ธนาคารกลางไต้หวันประกาศเตรียมปรับลดอัตราดอกเบี้ย

หลังจากที่สำนักงานผู้อำนวยการฝ่ายงบประมาณ จัดทำบัญชี และสถิติของไต้หวัน ประกาศตัวเลขจีดีพีไตรมาส 2 ซึ่งหดตัวลง 2.35% จากช่วงเดียวกันของปีที่แล้ว พร้อมกับคาดการณ์ว่า การขยายตัวของเศรษฐกิจตลอดปี 2544 จะปรับตัวลงเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ไต้หวัน ธนาคารกลางไต้หวันก็ออกแถลงการณ์ตามมาในทันที โดยประกาศว่า จะปรับลดอัตราดอกเบี้ยหลักๆ เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจที่กำลังซบเซาอย่างหนัก โดยจะปรับลดอัตราดอกเบี้ยดิสเคานท์ เรต และดอกเบี้ยที่สำคัญตัวอื่นๆ ลงราว 0.25% ซึ่งถือเป็นการปรับลดดอกเบี้ยครั้งที่ 8 นับตั้งแต่เดือนธ.ค.ปีที่แล้ว (กรุงเทพฯธุรกิจ 180844)

2. สถานการณ์และคาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจในประเทศไทย

2.1 สถานการณ์เศรษฐกิจไทยในช่วงการรายงานเดือน ส.ค. 2544

2.1.1 ภาวะเศรษฐกิจครึ่งปีแรกโดยรวมยังชะลอตัว ไม่มีสัญญาณการหดตัว ขณะที่เศรษฐกิจครึ่งปีหลังยังไม่แน่นอน

นางอัจฉนา ไวความดี ผู้อำนวยการฝ่ายเศรษฐกิจในประเทศไทย ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) กล่าวถึงภาวะเศรษฐกิจครึ่งปีแรกว่า สถานการณ์โดยรวมยังชะลอตัว ไม่มีสัญญาณการหดตัว แต่ก็ไม่มีสัญญาณการฟื้นตัวเช่นกัน ขณะที่เศรษฐกิจครึ่งปีหลังยังไม่แน่นอน เนื่องจากนโยบายการเงินมีประสิทธิภาพน้อยลงบนภาวะการเงินที่อ่อนแอ ด้านนโยบายการคลังนางอัจฉนาระบุว่า ยังไม่แสดงผลชัดเจน และหากการส่งออกและนำเข้าเป็นเหมือนไตรมาสแรกที่เกินดุลการค้าแค่ 65 ล้านดอลลาร์สหรัฐ อาจมีปัญหาในการใช้หนี้คืนต่างประเทศได้ โดยตัวเลขเศรษฐกิจครึ่งปีแรกส่วนใหญ่ลดลงเมื่อเทียบกับครึ่งแรกปี 2543 กล่าวคือดัชนีผลผลิตภาคอุตสาหกรรมขยายตัวเพียง 1.4% เทียบกับปีก่อนที่ขยายตัว 6.5%, ดัชนีการบริโภคภาคเอกชนเพิ่มขึ้น 2.4% ดัชนีราคาผู้บริโภคเพิ่มขึ้น 2% ส่วนดัชนีการบริโภคพื้นฐานเพิ่มขึ้น 1.3% สาเหตุที่เงินเพื่อเพิ่มขึ้นไม่สูง เกิดจากการลดลงของราคาน้ำมัน

ด้านการเงินครึ่งปีแรกยังไม่ฟื้นแนวโน้มขยายสินเชื่อเพิ่มขึ้นมีแต่ชะลอตัวลง โดยสินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ ลดลง 6.2% และหากดูสินเชื่อใหม่พบว่าขยายตัวลดลง 1% ด้านการส่งออกขยายตัวติดลบที่-0.9% ส่วนการนำเข้าเพิ่มขึ้น 7.2% คาดว่าครึ่งปีหลังการนำเข้าจะปรับตัวลงอีก ดุลการค้าครึ่งปีแรกเกินดุล 467 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ส่งผลให้ดุลบัญชีเดินสะพัดอยู่ที่ 2,542 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ด้านเงินทุนครึ่งปีแรก ดุลการชำระเงินขาดดุล 232 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดย 5 เดือนแรกของปีเงินไหลออกไปแล้ว 3,850 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ ธปท. ประเมินว่าหากต้องการให้เศรษฐกิจปีนี้ขยายตัว 2.5% ภาคการบริโภคต้องเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 3% และการลงทุนในประเทศต้องเพิ่มขึ้น 7-8% (ไทยรัฐ 010844)

2.2 ทรรศนะและการคาดการณ์แนวโน้มเศรษฐกิจในประเทศไทย

2.2.1 คาดแนวโน้มในเดือน ธ.ค. นี้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จะปรับตัวเพิ่มขึ้น เนื่องจากสภาพคล่องในระบบได้ปรับลดลง

นายวิโรจน์ นวลแซ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า ในเดือน ธ.ค. นี้ อัตราดอกเบี้ยเงินฝากของธนาคารพาณิชย์จะปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยเงินฝากประจำประเภท 12 เดือน จะปรับขึ้นประมาณ 1-2% หรือปรับจาก 4% เป็น 5-6% เนื่องจากสภาพคล่องในระบบได้ปรับลดลง อันเป็นผลมาจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ได้ออกพันธบัตร 3.2 แสนล้านบาท ทำให้ดูดซับสภาพคล่องที่ล้นระบบ และในส่วนของธนาคารกรุงไทยก็มีโครงการปล่อยกู้ให้แก่ภาครัฐ อาทิ การปล่อยกู้ ให้แก่องค์การรถไฟฟ้ามหานคร (รฟม.) 30,000 ล้านบาท โดยขณะนี้สามารถอนุมัติสินเชื่อไปแล้ว 70,000-80,000 ล้านบาท ภายในปีนี้เชื่อว่าธนาคารจะสามารถปล่อยสินเชื่อได้มากกว่า 100,000 ล้านบาท ซึ่งการปล่อยสินเชื่อของธนาคารกรุงไทยก็ช่วยให้สภาพคล่องในระบบลดลงด้วย

นายชาญชัย มุสิกนิศากร ผู้อำนวยการธนาคารออมสิน เผยว่า ธนาคารออมสินในฐานะผู้จัดจำหน่ายพันธบัตรออมทรัพย์สำหรับประชาชนครั้งที่ 1 วงเงิน 20,000 ล้านบาท ซึ่งจะเปิดให้จองในวันที่ 14-16 ส.ค. และพันธบัตรของกองทุนฟื้นฟูที่จะออกเพื่อชดเชยความเสียหายของกองทุนฟื้นฟู ในไตรมาสที่ 4 ของปีนี้วงเงิน 320,000 ล้านบาท จะช่วยดูดซับสภาพคล่องในระบบที่มากกว่า 600,000 ล้านบาท ได้ในระดับหนึ่ง หรืออย่างน้อยจะทำให้อัตราดอกเบี้ยในตลาดสามารถรักษาระดับเดิมไว้ได้

นอกจากนี้ การอัดฉีดเงินตามนโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นโครงการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งปล่อยเงินงวดแรกไปแล้วกว่า 7,000 ล้านบาท และรอบที่สองที่กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาอีก 18,000 ล้านบาท รวมไปถึงโครงการธนาคารประชาชนที่ขณะนี้ปล่อยกู้ไปแล้วเกือบ 1,000 ล้านบาท น่าจะเป็นแรงสนับสนุนอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงินดีขึ้นได้ (ไทยรัฐ 070844)

3. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านการเงินการคลัง

3.1.1 ซึ่หากสถานการณ์เศรษฐกิจทั้งภายในและภายนอกยังไม่คลี่คลาย อาจต้องปรับลดเป้าการเติบโตทางเศรษฐกิจปีนี้ เหลือ 1.5-1.6% ต่อจีดีพี

รายงานข่าวกล่าวว่า ในการประชุมคณะกรรมการติดตามเร่งรัดการฟื้นฟูเศรษฐกิจที่มี พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน ที่บ้านพิษณุโลกเมื่อวันที่ 20 ส.ค. 2544 ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) พร้อมทั้งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ ได้มีการหยิบยกประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศขึ้นมาเป็นประเด็นหารือ รวมทั้งการประเมินสภาพภาวะเศรษฐกิจครึ่งปีหลัง โดย ม.ร.ว.ปรีดิยาธร ได้นำตัวเลขเศรษฐกิจสำคัญไม่ว่าจะเป็นตัวเลขส่งออก, การลงทุน, เงินไหลออก และกำลังซื้อของประชาชน ขึ้นมาหารือ ซึ่งล้วนเป็นตัวเลขที่ยังมีท่าทีไม่ดีขึ้นแต่อย่างใด รวมทั้งผลกระทบจากปัจจัยภายนอกเช่น ภาวะเศรษฐกิจของสหรัฐฯ ญี่ปุ่น และยุโรป ก็เฝ้ามองเข้ามาผสมโรงอีกระลอกใหญ่ ขณะที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ ปรับลดดอกเบี้ยลงอีก

ดังนั้นธปท.เห็นว่าหากสถานการณ์จากปัจจัยภายนอกและภายในยังไม่ดีขึ้นและไม่มีการคลี่คลายลง รวมทั้งนโยบายของรัฐบาลที่ออกไปแล้วยังไม่สัมฤทธิ์ผลจริงๆ ภายในสิ้นปีนี้ การขยายตัวเศรษฐกิจของประเทศในปี 2544 นี้ อาจต้องปรับลดประมาณการใหม่จากเดิมที่ประมาณการไว้ที่ 2-2.5% ให้เหลือ 1.5-1.6% ต่อจีดีพีเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และความเป็นจริงมากที่สุด

นอกจากนี้ ที่ประชุมยังเห็นว่าเพื่อเป็นการยับยั้งวิกฤติเศรษฐกิจไม่ให้หลุดตัวลงไปกว่านี้ คาดว่ารัฐบาลจะมีมาตรการออกมาเสริมในช่วงต้นเดือน ต.ค. โดยจะมีการนำเงิน 58,000 ล้านบาท ที่ตั้งไว้เพื่อใช้กระตุ้นเศรษฐกิจในปีงบประมาณ 2545 มาใช้อย่างจริงจังในโครงการที่สร้างเม็ดเงินต่อเศรษฐกิจโดยรวม เช่น ค่าใช้จ่ายเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว, ค่าใช้จ่ายในกิจกรรมเอสเอ็มอี, กิจกรรมต่อภาคเกษตรและการพัฒนาด้านการศึกษา และฝึกอบรม เป็นต้น โดยจะไม่เน้นโครงการเหมือนการใช้เงินจากมียาชาวาเช่นที่ผ่านมา ซึ่งหากรัฐสามารถดำเนินการได้อย่างจริงจังแล้วเชื่อว่าจะส่งผลต่อภาพเศรษฐกิจโดยรวมให้ปรับตัวดีขึ้นในไตรมาสสุดท้ายปีนี้และไตรมาสแรกของปี 2545 แน่แน่นอน

ขณะเดียวกัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า ธปท.ได้รายงานผลการประเมินสถานการณ์เศรษฐกิจ โดยเป็นการมองภาพในภาวะที่เลวร้ายที่สุด แต่ก็พบว่า เศรษฐกิจไทยยังไม่แยเกินไปนัก จีดีพียังเป็นบวก เชื่อว่าจะไม่เป็นศูนย์หรือติดลบ นอกจากนี้รัฐบาลเตรียมหามาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจใหม่ๆมาเพิ่มอีก จะเริ่มดำเนินการในวันที่ 1 ต.ค.นี้

ด้านนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รมว.คลัง กล่าวว่า ได้สั่ง ธปท.ทำประมาณการตัวเลขเศรษฐกิจในกรณีที่สถานการณ์เศรษฐกิจต่างประเทศไม่ได้เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ เพื่อจะได้เตรียมตัวรับกับสถานการณ์ที่จะเกิดขึ้นแต่เนิ่นๆ และดูว่าจุดไหนเป็นจุดสำคัญที่จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศประคองตัวไปได้

ส่วนตัวเลขเศรษฐกิจที่ทางทีดีอาร์ไอ ได้ประมาณการเบื้องต้นว่าเศรษฐกิจในปีนี้อยู่ที่ 2-2.1% และภาคส่งออกติดลบ 7% ถือว่าไม่เป็นเรื่องที่เกิดความคาดหมาย เพราะคาดการณ์ไว้แล้วว่าไตรมาส 2-2% กว่า ในปีนี้ ส่วนเรื่องการส่งออกจะต้องมาดูว่าสินค้าตัวไหนส่งออกและค่าเงินเป็นอย่างไร สิ่งที่ต้องดูแลและให้ความสำคัญ คือ เรื่องราคาสินค้าเกษตรที่ต้องทำให้ราคาอยู่ในระดับสูง เพราะถ้าราคาสินค้าเกษตรดี จะทำให้กำลังซื้อภายในประเทศเพิ่มขึ้น เพราะประชาชนของประเทศส่วนใหญ่อยู่ในภาคการเกษตร

เกี่ยวกับเรื่องนี้ ศูนย์วิจัยกสิกรไทยกล่าวว่า การที่รัฐบาลปรับเป้าเศรษฐกิจเหลือ 1.5% ก็เป็นไปตามที่ศูนย์วิจัยประมาณการไว้ ซึ่งการออกตัวเลขครึ่งนี้ของรัฐบาลเท่ากับเป็นการยอมรับปัญหา และไม่มีอะไรใหม่ เนื่องจากเป็นไปตามตัวเลขที่หลายฝ่ายกังวล ทั้งนี้ การที่รัฐบาลออกมาตรการกระตุ้นในช่วงเดือน ต.ค.นี้ ควรเป็นมาตรการที่รุนแรง และสามารถกระตุ้นให้เศรษฐกิจขยายตัวเพิ่มรวดเร็ว เนื่องจากกว่าจะออกมาตรการได้ก็ประมาณไตรมาส 4 ดังนั้น เวลาที่เหลืออีก 3 เดือนคงจะไม่มีมาตรการที่จะช่วยฟื้นเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว แต่น่าจะเป็นการหวังผลของมาตรการในปีหน้ามากกว่า

อนึ่ง นายยงยุทธ ดิยะไพรัช โฆษกรัฐบาลแถลงว่า นายกรัฐมนตรีได้กำชับให้ส่วนราชการต่างๆ เร่งจัดทำโครงการที่จะเสนอขอใช้งบฯสำรองกระตุ้นเศรษฐกิจ 58,000 ล้านบาท ในปี 2545 ให้แล้วเสร็จอย่างช้าก่อนวันที่ 1 ต.ค. 2544 หากเสนอโครงการมาไม่ทันจะทำให้การพิจารณาอนุมัติงบประมาณล่าช้าออกไป และที่ประชุมเห็นว่าสิ่งที่รัฐบาลยังต้องดำเนินการต่อเนื่องมีอีก 5 เรื่อง คือ 1. การจัดตั้งศูนย์สมองของประเทศ ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์ โดยมีคณะทำงานจากนักวิชาการมาศึกษาแต่ละเรื่อง 2. เตรียมจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องการท่องเที่ยว นำแผนยุทธศาสตร์ท่องเที่ยวที่เชียงใหม่มาหารืออีกครั้ง 3. สนับสนุนให้ใช้พลังงานทดแทน ซึ่งในปีหน้าสินค้าเกษตรมีแนวโน้มการแข่งขันมากขึ้น 4. ปรับปรุงราคาสินค้าเกษตร 12 ชนิด และสินค้าดาวรุ่ง มีตัวไหนจะทำให้ราคาดีขึ้นได้บ้าง ซึ่งจะมีการหารือกันอีกครั้ง และ 5. มอบหมายให้เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช. หรือสภาพัฒน์ฯ) ติดตามความคืบหน้าของการดำเนินงานแผนยุทธศาสตร์พัฒนาประเทศพร้อมทั้งรายงานในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีทุกสัปดาห์ (ไทยรัฐ 210844)

3.1.2 ทางกรการเงิน รับที่จะตั้งวงเงินกู้ฉุกเฉินในกรณีที่เกิดวิกฤติเงินทุนสำรองให้กับประเทศไทย 2,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

รายงานข่าววันที่ 29 ส.ค. 2544 กล่าวว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้แถลงผลการไปเยือนจีนตอนหนึ่งว่า ได้พบปะกับบุคคลสำคัญ อาทิ นายเจียง เจ๋อ หมิน ประธานาธิบดี นายจู่ หง จี นายกรัฐมนตรี และนายหลี่เหมิง ประธานสภาประชาชน โดยในการหารือขอราชการกับนายกรัฐมนตรีจีน ได้พูดคุยถึงความคืบหน้ากรณีการให้วงเงินสำรองฉุกเฉินที่รัฐบาลจีนจัดให้รัฐบาลไทย จำนวน 2 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในอัตราดอกเบี้ยเดียวกับที่ประเทศญี่ปุ่นให้ไทย ส่วนที่รัฐบาลไทยขอเพิ่มวงเงินเป็น 3 พันล้านเหรียญสหรัฐ ในฐานะมิตรประเทศ รัฐบาลจีนเต็มใจที่จะพิจารณาให้ในภายหลัง (ไทยรัฐ 300844)

3.2 ความเคลื่อนไหวภาครัฐวิสาหกิจ

3.2.1 กรมเห็นชอบแนวทางการแปรรูปปตท. เพื่อระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ภายในเดือน พ.ย. นี้

ร.ท.กฤเทพ ไสกระจ่าง รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เผยว่า ที่ประชุม กรม.วันที่ 21 ส.ค. 2544 มีมติเห็นชอบแนวทางการแปรรูปการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ตามที่คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ (กนท.) เสนอ โดยการนำ ปตท.ทั้งองค์กรแปลงสภาพเป็นบริษัท ปตท. จำกัด โดยมีกระทรวงการคลังถือหุ้นทั้งหมดในขั้นต้น ก่อนที่จะแปรรูปเป็นบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) หรือ บมจ. ปตท. เพื่อระดมทุนในตลาดหลักทรัพย์ในระยะต่อไป สำหรับกิจการระบบท่อส่งก๊าซธรรมชาติ จะถูกแยกออกจากกิจการการจัดการและจำหน่ายก๊าซธรรมชาติของ ปตท. ในลักษณะการแบ่งแยกตามกฎหมาย โดยตั้งเป็นบริษัท ปตท.ท่อส่งก๊าซธรรมชาติ จำกัด โดยมี บมจ. ปตท.เป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด และให้จัดตั้งบริษัท ปตท.ท่อจัดจำหน่ายก๊าซ จำกัด เพื่อรองรับแผนการขยายการจำหน่ายก๊าซของ ปตท. ส่วนการบริหารจัดการบริษัทในเครือ ได้กำหนดรูปแบบเป็นธุรกิจสำรวจ ผลิต ธุรกิจการกลั่น และธุรกิจปิโตรเคมี

ทั้งนี้ กรม.ได้ให้ ปตท.นำข้อสังเกตของ กนท.ไปประกอบการพิจารณาด้วย คือ 1. ให้ศึกษาแนวทางแยกบริษัท ท่อส่งก๊าซ ก่อนที่จะทำการกระจายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ มิฉะนั้นอาจจะแยกบริษัทท่อส่งก๊าซได้ยาก เพราะผู้ถือหุ้นของบริษัทอาจไม่ยินยอม เพื่อรักษาผลประโยชน์ที่จะรับจากมูลค่าของหุ้นที่สูงอันเกิดจากการมีอำนาจผูกขาด แต่เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่จะให้นำ ปตท.เข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ในไตรมาสที่ 4- ของปีนี้ ดังนั้น หากไม่สามารถแยกบริษัทท่อส่งก๊าซได้ก่อนการจัดทำ IPO ก็ให้แยกบริษัทท่อส่งก๊าซ ภายใน 1 ปี และให้กำหนดเงื่อนไขการแยกบริษัทเป็นกำหนดเวลาที่ชัดเจน 2. ขอให้ ปตท.เป็นตัวอย่างความสำเร็จ ของนโยบายการพัฒนาธุรกิจวิสาหกิจ เป็นฐานการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการระดมทุนในตลาดฯ โดยให้นักลงทุนและประชาชนทั่วไปต้องการถือหุ้น ปตท.ในลักษณะเป็นการลงทุนระยะยาว และให้ ปตท.หาแนวทางให้พนักงานเป็นเจ้าของหุ้นได้ เช่น การให้กู้ยืมเพื่อการซื้อหุ้น (ไทยรัฐ 220844)

อนึ่ง นายพิชัย ชุมพหวชิร รองผู้ว่าการฝ่ายบัญชีและการเงินการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เปิดเผยว่า จุดสำคัญที่จะมีส่วนเกี่ยวข้องว่าแผนดังกล่าวจะเดินหน้าได้ทัน หรือจำเป็นต้องถูกเลื่อนออกไป จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญ 3 ประการ คือ 1. เมื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นในวันที่ 8 ก.ย. แล้วนำเสนอข้อมูลทั้งหมดให้คณะกรรมการจัดตั้งบริษัทพิจารณา พร้อมกับสามารถตอบคำถามทุกประการที่เสนอเข้ามาทั้งหมดได้ 2. ทิศทางของตลาดหุ้นเหมาะสม ที่จะลงทุนหรือไม่ในสิ้นปีนี้ 3. การทำแบบสอบถามความคิดเห็นนักลงทุนล่วงหน้าก่อนดำเนินการขายจริง (ไทยรัฐ 300844)

3.3 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับมาตรการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ

3.3.1 นายกรัฐมนตรีกล่าวสุนทรพจน์ที่สิงคโปร์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนของประเทศ

เมื่อวันที่ 23 ส.ค. 2544 ระหว่างการเยือนประเทศสิงคโปร์อย่างเป็นทางการ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางไปเยือนที่สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อกล่าวสุนทรพจน์ต่อนักธุรกิจ นักการทูตและนักวิชาการสิงคโปร์ กว่า 1,200 คน พ.ต.ท.ทักษิณ กล่าวถึง ยุทธศาสตร์ที่รัฐบาลไทยใช้เป็นแนวทางในการฟื้นฟูเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนทั้งภายในประเทศและในภูมิภาคว่า ในท่ามกลางภาวะความเสี่ยงที่จะเกิดวิกฤติเศรษฐกิจโลก รัฐบาลไทยได้อาศัยบทเรียนที่ได้รับจากวิกฤติเศรษฐกิจเมื่อ 4 ปีที่ผ่านมา มาปรับแนวนโยบายด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา เพื่อให้ไทยมีความสมดุล มองภาพรวมและนำมาซึ่งการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และมุ่งปรับความอยู่ดีกินดีของประชาชน แนวทางการพัฒนาจะเป็นการมุ่งเน้น การเสริมสร้างความเข้มแข็งและการเชื่อมโยงวิสาหกิจต่างๆ ภายในประเทศ เพื่อการบ่มเพาะนักธุรกิจรุ่นใหม่ที่จะเป็นกระดูกสันหลังและตัวกระตุ้นเศรษฐกิจ

พ.ต.ท.ทักษิณกล่าวว่า ประเทศไทยจำเป็นต้องเสริมสร้างประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ เพื่อให้ภาคเศรษฐกิจที่แท้จริงโดยเฉพาะภาคชนบทมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงที่เกิดจากกระแสโลกาภิวัตน์ และเข้าเป็นส่วนหนึ่งของระบบเศรษฐกิจโลก ด้วยเหตุผลนี้รัฐบาลมุ่งเน้นนโยบาย ให้ประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยวางอยู่บนความเข้มแข็งภายในของประเทศ ขณะเดียวกันก็ต้องแสวงหาความสมดุลระหว่างการพึ่งพาตนเองกับการเปิดเสรีด้านการค้าการลงทุน เศรษฐกิจของประเทศไทยมีลักษณะคล้ายพีระมิด มีประชาชนระดับรากหญ้าอยู่ฐาน นักธุรกิจอยู่ตรงกลางและภาคการเงินการธนาคารอยู่บนยอด รัฐบาลต้องให้ความสำคัญลำดับแรกในการเสริมสร้างความเข้มแข็ง

ของฐานรากคือเกษตรกร ส่วนภาคธุรกิจรัฐบาลดำเนินการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและย่อมหรือ (เอสเอ็มอี) เพื่อให้เป็นเครื่องจักรผลักดันไปสู่การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน สำหรับภาคการเงินธนาคารที่ถือว่าเป็นยอดบนนั้น รัฐบาลได้จัดตั้งบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) เพื่อจัดการกับปัญหาหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เริ่มแยกหนี้เสียออกจากระบบธนาคาร อันเป็นก้าวสำคัญของการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และรัฐบาลยังมุ่งมั่นการปฏิรูปวิสาหกิจมาอยู่ภายใต้บริษัทถือหุ้นบริษัทเดียว

พ.ต.ท.ทักษิณกล่าวด้วยว่า การที่ต้องเผชิญกับกระแสโลกาภิวัตน์ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ประเทศต่างๆ ต้องแสวงหาการเสริมสร้างความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ อาทิ การรวบรวมกลุ่มเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคเป็นพันธมิตรทางการค้าหรือยุทธศาสตร์ความเป็นหุ้นส่วนทั้งแบบพหุภาคีและทวิภาคี กล่าวคือ การดำเนินนโยบายของไทยมีลักษณะมองไปข้างหน้า และมุ่งไปข้างนอก เป็นแนวทางการเสริมสร้างภูมิภาคเอเชียที่มั่นคงและมั่งคั่ง หากต้องการให้เอเชียมีพลวัตในฐานะที่เป็นหุ้นส่วนที่มีความหมายของประเทศต่างๆ ในโลก เอเชียจะต้องเสริมสร้างเวทีการหารือและความร่วมมือทั้งในระบบทวิภาคีและระดับภูมิภาค จากภาวะเศรษฐกิจที่ถดถอยของสหรัฐฯและของโลก เอเชียจึงต้องทำงานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดมากขึ้นกว่าที่ผ่านมา โดยใช้เขตการค้าเสรีอาเซียน (อาฟตา) เป็นกุญแจสำคัญในการเร่งให้เกิดความร่วมมือภายในภูมิภาค และผนึกทรัพยากรที่มีอยู่ของสมาชิกประเทศทั้ง 10 ประเทศ รวมเป็นหนึ่งเดียวเพื่อต่อสู้กับสิ่งที่ท้าทายต่างๆ ในกระแสโลกาภิวัตน์ (ไทยรัฐ 240844)

3.3.2 "สมคิด" ระดมข้าราชการระดับสูงกระทรวงคลัง วางแนวทางทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีกรวางยุทธศาสตร์ในระยะ 5 ปี เพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ประเทศ

ดร.สมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้เรียกข้าราชการกระทรวงการคลังตั้งแต่ระดับซี 9 ขึ้นไป มาประชุมเพื่อมอบแนวทางในการทำงานเมื่อวันที่ 1 ส.ค. 2544 โดยได้กล่าวขอให้ข้าราชการเข้าใจถึงแนวนโยบาย และมาตรการต่างๆ ที่รัฐบาลได้ดำเนินไปแล้ว รวมถึงมาตรการที่กำลังดำเนินการอยู่ในขณะนี้ และที่สำคัญได้อธิบายกรอบยุทธศาสตร์ของรัฐบาล ที่ได้มีการหารือกันในที่ประชุม ครม.อย่างไม่มีเป็นทางการที่จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ เพื่อให้ข้าราชการทำงานไปในทิศทางเดียวกัน และให้การดำเนินการทุกอย่างเดินไปอย่างถูกทิศทาง "คาดหวังว่าในระยะ 5 ปี ตามกรอบแผนยุทธศาสตร์ การทำงานจะสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ได้ โดยต้องมีการร่วมมือกัน ถ้าหากมีการทำงานไปคนละทางก็ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้" ดร.สมคิดกล่าว

สำหรับการทำงานของกระทรวงการคลังนั้น ในแต่ละกรมจะต้องมีการวางแผนแม่บทในระยะ 5 ปีขึ้นมา เพื่อจะเดินไปสู่เป้าหมาย และจะทำให้กำหนดงบประมาณของแต่ละหน่วยงานที่ชัดเจนได้ในอนาคต ซึ่งการดำเนินการดังกล่าว ถือเป็นปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมในการทำงานใหม่ และทำให้การของงบประมาณต่อสภาฯ กระทรวงการคลังสามารถอธิบายได้อย่างชัดเจน และปรับปรุงการทำงานของ ก.คลัง ให้เป็นหน่วยงานแรกที่มีการดำเนินการ เพราะที่ผ่านมาในระยะ 15 ปี ระบบราชการไม่มีการพัฒนา ไม่มีการเปลี่ยนแปลงรับสิ่งใหม่ๆ ก้าวไม่ทันโลก ขาดงบประมาณ ทำให้ไม่เคยพัฒนา (กรุงเทพธุรกิจ 020844)

3.4 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับกฎหมายระเบียบข้อบังคับ

3.4.1 ครม. เห็นชอบหลักการร่าง พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะ ซึ่งเป็นการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหนี้ที่กระจัดกระจายมารวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน

จากการเปิดเผยของนายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รมต.คลัง เมื่อวันที่ 7 ส.ค. คณะรัฐมนตรีได้ผ่านความเห็นชอบหลักการร่าง พ.ร.บ. การบริหารหนี้สาธารณะ พ.ศ.... ซึ่งจะได้ส่งให้คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจแก้ไขต่อไป โดยสาระสำคัญคือต้องการรวบรวมกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารหนี้ที่กระจัดกระจายมารวมอยู่ในกฎหมายฉบับเดียวกัน และให้ยึดหยุ่นเพียงพอในการบริหารหนี้สาธารณะที่มีอยู่มากให้มีประสิทธิภาพสูงสุด และมีช่องทางมากขึ้นและยังช่วยดูแลการกำกับหนี้ของรัฐบาลให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยในการบริหารหนี้สาธารณะตามกฎหมายนี้ จะมีการตั้งคณะกรรมการบริหารหนี้สาธารณะกำกับดูแลด้านนโยบายบริหาร และจัดตั้งสำนักงานบริหารหนี้สาธารณะให้เป็นหน่วยงานระดับกรม เพื่อดำเนินการด้านปฏิบัติอย่างเป็นทางการ โดยจะมี รมต.คลังเป็นประธาน มีกรรมการประกอบด้วย รมช.คลัง ผู้ว่าการ ธปท. เลขาธิการสภาพัฒน์ฯ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และมีผู้ทรงคุณวุฒิอีก 3 คน

นายสมหมาย ภาษี รองปลัด ก.คลัง กล่าวว่า ขณะนี้หนี้สาธารณะมีอยู่ถึง 2.866 ล้านล้านบาท หรือ 56% ของจีดีพี ประกอบด้วยหนี้ที่รัฐกู้ตรง 1.212 ล้านล้านบาท หนี้รัฐวิสาหกิจที่รัฐค้ำประกันและไม่ค้ำประกัน 9.203 แสนล้านบาท รวมถึงหนี้กองทุนฟื้นฟูฯ 7.542 แสนล้านบาท ซึ่งจำนวนหนี้ดังกล่าวส่งผลให้ภาระการชำระหนี้ต่อปีงบประมาณประจำปี รวมไปถึงภาระหนี้ในอนาคตอยู่ในระดับสูง โดยไม่มีเจตนาเพื่อให้มีการกู้หนี้ยืมสินที่ไม่จำเป็น แต่มีไว้เพื่อติดตามดูแลให้การบริหารหนี้มีประสิทธิภาพ และมีต้นทุนต่ำเช่น การรีไฟแนนซ์ หรือยืดอายุหนี้ (Roll Over) หากทำได้ตามเป้าที่วางไว้คือ ภาระหนี้ต่อจีดีพีไม่เกิน 60% และภาระหนี้งบประมาณไม่เกิน 16% จะชัดเจนมากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่บริษัทจัดอันดับความน่าเชื่อถือ เช่น มูดีส์ หรือเอสแอนด์พี กำลังจับตาการทำงานของรัฐบาลอยู่ (ไทยรัฐ 080844)

4. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชน

4.1 ความเคลื่อนไหวธนาคารและสถาบันการเงิน

4.1.1 เอ็นพีแอล ของระบบสถาบันการเงิน เดือนมิ.ย. และ ก.ค. แนวโน้มยังเพิ่มขึ้น

นางปราณี ลีลาชีวิตสิทธิ์ ผู้อำนวยการฝ่ายโครงการพิเศษและภาวะวิกฤตฯ สายนโยบายสถาบันการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เผยตัวเลขยอดคงค้างของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ของระบบสถาบันการเงินล่าสุด สิ้นเดือน มิ.ย. 2544 ว่า มียอดเอ็นพีแอลทั้งสิ้น 607,902 ล้านบาท หรือ 13.13% ของสินเชื่อรวม ลดลงมาจากยอดคงค้าง ณ สิ้นเดือนก่อนที่มียอดหนี้เอ็นพีแอลทั้งสิ้น 864,476 ล้านบาท หรือ 17.88% ทั้งนี้ การลดลงของหนี้เอ็นพีแอลมีสาเหตุจากการโอนหนี้เอ็นพีแอล ของธนาคารนครหลวงไทยและศรีนครไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ (เอเอ็มซี) เพชรบุรีและมียอดการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำเร็จ 46,108 ล้านบาท และลดลงจากสาเหตุอื่น 248,793 ล้านบาท โดยปัจจัยหนึ่งมาจากการโอนหนี้เอ็นพีแอลไปยังเอเอ็มซี 209,513 ล้านบาท ตัดหนี้สูญและการขายหนี้ทั้งสิ้น 31,915 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม จากภาวะเศรษฐกิจที่ชะลอตัวทำให้ยังคงมีหนี้เอ็นพีแอลรายใหม่เพิ่มขึ้นในเดือน มิ.ย. 13,716 ล้านบาท และมีหนี้เอ็นพีแอลที่ปรับโครงสร้างไปแล้วกลับมาเป็นหนี้เอ็นพีแอลอีกครั้ง 24,611 ล้านบาท ส่งผลให้เอ็นพีแอลเดือน มิ.ย. ลดลงจากเดือนก่อนหน้าทั้งสิ้น 256,574 ล้านบาท หรือลดลง 29.68% ส่วนแนวโน้มในอนาคตหนี้เอ็นพีแอลของระบบสถาบันการเงินจะยังลดลงได้อีกอย่างต่อเนื่อง สาเหตุหลักมาจากการโอนหนี้ของธนาคารพาณิชย์เอกชนไปยังบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ถึงแม้ว่าตัวเลขจะต่ำกว่า 250,000 ล้านบาท แต่ถือว่าเป็นตัวเลขที่สูง

ด้านนายพิศิษฐ์ สมหาโต ผู้อำนวยการสายปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ธปท. กล่าวว่า มีลูกหนี้ปรับโครงสร้างหนี้สำเร็จในเดือน มิ.ย. 15,600 ราย มูลค่าหนี้ 86,100 ล้านบาท โดยจำนวนรายและมูลค่าหนี้เพิ่มขึ้น 39% และ 193% เทียบกับ พ.ค. 2544 ที่มีลูกหนี้ 11,200 ราย มูลค่าหนี้ 29,400 ล้านบาท เนื่องจากสถาบันการเงินได้มีการเร่งปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยเน้นลูกหนี้ที่มีหนี้สูงสุด เพื่อลดภาระกันสำรองสำหรับเอ็นพีแอล ณ สิ้นงวดบัญชีครึ่งปี (ไทยรัฐ 040844)

รายงานล่าสุด ธปท. เปิดเผยตัวเลขยอดคงค้างของหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) ของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ ณ สิ้นเดือน ก.ค. 2544 มียอดเอ็นพีแอลทั้งสิ้น 569,391.84 ล้านบาท หรือ 13.87% ของสินเชื่อรวม โดยแบ่งเป็นเอ็นพีแอลของธนาคารพาณิชย์เอกชน 476,859.48 ล้านบาท และธนาคารพาณิชย์ของรัฐมียอดคงค้างเพิ่มขึ้นเป็น 92,532.36 ล้านบาท หรือ 6.39% เพิ่มขึ้นจากเดือนก่อนที่มียอดคงค้างชำระทั้งสิ้น 90,789 ล้านบาท (ไทยรัฐ 230844)

4.2 ความเคลื่อนไหวตลาดหุ้นและตลาดเงิน

4.2.1 คณะกรรมการ ก.ล.ด. เห็นชอบให้ใช้ 3 มาตรการดำเนินการ กรณีมีการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ผิดไปจากสภาพปกติ

นายวิชรรัตน์ วิจิตรวาทการ กรรมการและผู้จัดการตลาดหลักทรัพย์ เปิดเผยว่า คณะกรรมการ ก.ล.ด. เห็นชอบให้ใช้ 3 มาตรการดำเนินการ กรณีมีการซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ผิดไปจากสภาพปกติ เพื่อเพิ่มมาตรการการกำกับดูแลการซื้อขายหลักทรัพย์

มาตรการทั้ง 3 ดังกล่าว ประกอบด้วย

1. หากตลาดหลักทรัพย์เห็นได้ว่า มีพฤติกรรมกรรมการซื้อขายหลักทรัพย์ ที่ทำให้เกิดสภาพผิดปกติในหลักทรัพย์นั้นๆ ประกอบกับสภาพการซื้อขายหลักทรัพย์นั้น มีแนวโน้มที่จะเป็นอันตรายต่อระบบการซื้อขายโดยรวม เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงของราคาซื้อขายอย่างรุนแรง และมีการกระจุกตัวของมูลค่าการซื้อขายในหลักทรัพย์นั้นมาก ตลาดหลักทรัพย์มีอำนาจสั่งห้ามสมาชิกให้ลูกค้าทำการซื้อขายหลักทรัพย์ ในลักษณะการหักกลบราคาซื้อกับราคาขายหลักทรัพย์เดียวกันในวันเดียวกัน หรือเนตเซทเทิลเม้นท์ หรือห้ามสมาชิกให้ลูกค้ากู้ยืมเงินเพื่อซื้อขายหลักทรัพย์ หรือมาร์จิน หรือการขายหลักทรัพย์ที่ต้องยืมหลักทรัพย์มาส่งมอบ หรือการขายชอร์ตได้เป็นการชั่วคราว

2. หากตลาดหลักทรัพย์ เห็นว่าการซื้อขายหลักทรัพย์ใดมีพฤติกรรม หรือลักษณะที่พิจารณาได้ว่าทำให้ หรืออาจทำให้มีการเปลี่ยนแปลงของราคา หรือปริมาณการซื้อขายอย่างรุนแรง มีการกระจุกตัว และมีข้อเท็จจริงที่เชื่อได้ว่าพฤติกรรม หรือลักษณะดังกล่าว เป็นผลจากการซื้อขายของบุคคลใด หรือกลุ่มบุคคลใด ตลาดหลักทรัพย์มีอำนาจสั่งห้ามสมาชิกรายใดรายหนึ่ง หรือทั้งหมด ส่งคำสั่งซื้อขายของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลดังกล่าวเข้ามาในระยะเวลาการซื้อขายเป็นการชั่วคราวได้ และในกรณีที่คำสั่งห้ามสมาชิกในกรณีดังกล่าวแล้ว สมาชิกไดยังคงส่งคำสั่งซื้อขายของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลนั้นเข้ามาในระบบซื้อขายอีก คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์มีอำนาจสั่งห้ามการซื้อขายของสมาชิกดังกล่าวเป็นการชั่วคราวได้ จนกว่าจะเชื่อได้ว่า จะปฏิบัติตามมาตรการนี้แล้ว

และ 3. หากหลักทรัพย์ใดหลักทรัพย์หนึ่ง มีสถานะการซื้อขายไม่ตรงต่อสภาพปกติของตลาดอย่างรุนแรง ตลาดหลักทรัพย์อาจสั่งห้ามการซื้อขาย หรือขายหลักทรัพย์เป็นการชั่วคราวได้ (กรุงเทพธุรกิจ 310844)

5. ความเคลื่อนไหวภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง

5.1 ความเคลื่อนไหวด้านการส่งออก

5.1.1 กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศฯ วางแผนร่วมมือกันเพื่อผลักดันมูลค่าการส่งออกไทยให้เพิ่มขึ้น ด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมไปกับการค้า

รายงานข่าวเมื่อวันที่ 7 ส.ค. 2544 แจ้งว่านายอดิศักดิ์ โพธารามิก รมต.พาณิชย์ นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รมต.สำนักนายกรัฐมนตรี และ นายภราเดช พยัคฆิเยียร ผู้ว่าการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ร่วมกันแถลงความร่วมมือในการส่งเสริมการค้าและการท่องเที่ยวไทย โดยกล่าวว่า กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศฯ และ ททท. จะร่วมมือกันผลักดันมูลค่าการส่งออกไทยให้เพิ่มขึ้น ด้วยการส่งเสริมการท่องเที่ยวร่วมไปกับการค้า โดยรัฐบาลได้ตั้งเป้าขยายการส่งออกให้มีมูลค่า 3 ล้านล้านบาท และเพิ่มมูลค่าการท่องเที่ยวขึ้นอีก 5 หมื่นล้านบาท จากปัจจุบัน 3 แสนล้านบาท เมื่อรวมสัดส่วนมูลค่าการส่งออกและการท่องเที่ยวแล้ว ถือเป็น 60% ของจีดีพี

รายงานข่าวกล่าวอีกว่า ในการดำเนินการ ก.พาณิชย์จะให้สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศที่มีทั่วโลก 53 แห่ง ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของททท. หาช่องทางทางการตลาดให้แก่การท่องเที่ยว นอกเหนือจากการส่งเสริมการส่งออกสินค้า ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยวในต่างประเทศของไทยมีจำนวนเพิ่มขึ้นอีก 3 เท่าตัว เพราะปัจจุบัน ททท. มีสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ในต่างประเทศเพียง 18 แห่งเท่านั้น "เราจะใช้สำนักงานส่งเสริมการค้า ทำหน้าที่โปรโมตการท่องเที่ยวไปพร้อมกับการค้าโดยไม่มีการเพิ่มบุคลากร เพราะเป็นเรื่องที่ทำได้ทันทีพร้อมๆ กับการส่งเสริมการค้า เช่น การจัดคณะนักธุรกิจต่างชาติ เข้ามาดูงานแสดงสินค้า พร้อมทั้งส่งเสริมให้ใช้บริการในไทย และทั้ง 2 หน่วยงานยังร่วมกันพัฒนา ระบบอีคอมเมิร์ซด้วยการเชื่อมโยงเว็บไซต์ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ส่งออก และนักท่องเที่ยวในการสืบค้นข้อมูลและทำการค้า" นายอดิศักดิ์กล่าว (ไทยรัฐ 080844)

5.2 ความเคลื่อนไหวด้านธุรกิจการค้าและการลงทุน

5.2.1 คาดว่าแนวทางการออกข้อบังคับเพื่อกำหนดโซนนิ่ง สำหรับสาขาของห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ ในเขตนอกเมืองของรัฐบาลอาจจะไม่ได้ตามเป้าหมาย และไม่ทันกับสถานการณ์

จากการเปิดเผยของนายวิโรจน์ จูนะประทีปทอง กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ห้างสรรพสินค้าตั้งฮั่วเส็ง ว่า แม้รัฐบาลได้หามาตรการช่วยเหลือผู้ประกอบการค้าปลีกรายย่อยด้วยการกำหนดเขตโซนนิ่ง สำหรับการประกอบกิจการค้าปลีกขนาดใหญ่ให้ตั้งอยู่นอกเมือง แต่โดยส่วนตัวเห็นว่าในทางปฏิบัติจริงแล้ว อาจไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย โดยเฉพาะแผนการกำหนดพื้นที่ สำหรับพาณิชย์กรรมในพื้นที่สีแดง สีน้ำตาลในย่านชุมชน ให้ได้ไม่เกิน 1 หมื่นตารางเมตร ซึ่งความเป็นจริงจะพบว่าปัจจุบันดินแดนสีดอร์ เช่น แม็คโคร บิ๊กซี และ เทสโก้ โลตัส ก็ได้มีการลงทุนเพื่อประกอบกิจการในพื้นที่กว่า 5 ล้านตารางเมตรอยู่แล้ว

"เท่ากับว่าสอดคล้องกับนโยบายของผู้ประกอบการรายใหญ่ ที่มีแผนจะเข้ามาลงทุนตั้งดินแดนสีดอร์ที่มีขนาดเล็กลง เนื่องจากการวางแผนตั้งกิจการขนาดใหญ่มากกว่าพื้นที่ 1 หมื่นตารางเมตร ปัจจุบันมีจำนวนสาขาที่มากเพียงพออยู่แล้ว เห็นได้จากความพยายามของผู้ประกอบการที่จะเข้ามาตั้งอยู่ในย่านชุมชนขนาดเล็ก หรือแม้กระทั่งการเข้าไปตั้งสาขาในปั๊มน้ำมัน ซึ่งขณะนี้ผู้ประกอบการรายใหญ่อย่างดินแดนสีดอร์ที่มีการเติบโตและขยายสาขาเต็มพื้นที่ในแถบเมืองแล้ว ปัจจุบันจะพบว่ามีการเปิดสาขาแล้วถึง 32 แห่ง และยังมีสาขาที่มีการจองพื้นที่และติดป้ายพร้อมที่จะเปิดสาขาทำการใหม่ในเร็วๆ นี้อีกมากกว่า 10 แห่ง ผู้ค้าปลีกรายย่อยของไทยแทบจะไม่สามารถแข่งขันได้" นายวิโรจน์กล่าว และว่า ในขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงกำหนดพื้นที่หรือโซนนิ่งจำเป็นต้องมีการพิจารณาอย่างรอบคอบ อีกทั้งหากพิจารณาความเป็นไปได้เกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ค้าปลีกรายย่อย ซึ่งเป็นธุรกิจขนาดกลางและย่อม (เอสเอ็มอี) รัฐบาลน่าจะมีความห่วงใยอื่นๆ ช่วยเหลือเพื่อให้เอสเอ็มอีสามารถแข่งขันได้ นอกจากนี้ เรื่องของเวลาเปิด-ปิดก็นับเป็นสิ่งสำคัญหากรัฐยังคงปล่อยให้รายใหญ่เปิดกิจการเต็มทีตลอด 24 ชั่วโมง แน่นอนว่าผู้ค้าปลีกรายย่อยในไทยก็คงไม่สามารถปรับตัวเพื่อการแข่งขันได้

ส่วนบริษัทสยามแฟมิลีมาร์ท ให้ทรรศนะว่า การที่รัฐบาลได้เตรียมออกข้อบังคับเพื่อกำหนดโซนนิ่งสำหรับสาขาของห้างสรรพสินค้าใหญ่ๆ ในเขตนอกเมือง คาดว่าแนวทางดังกล่าวคงไม่ทันกับสถานการณ์ เพราะหากพิจารณาข้อมูลการขอจดทะเบียนเพื่อประกอบกิจการของสาขาใหญ่ๆ แล้ว รวมอีกประมาณ 50 สาขา ที่จะเปิดใหม่ในปี 2545 ดังนั้น ระเบียบข้อบังคับที่กำลังศึกษาในขณะนี้ กว่าจะมีผลบังคับใช้ได้จริงอาจจะอยู่ในช่วงปี 2546 หรือปี 2547 (ไทยรัฐ 090844)

5.2.2 ชมรมร่วมใจไทยกู้ชาติและผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกทั่วประเทศ เรียกร้องให้ปลดนายสุวรรณ วลัยเสถียร รมช.พาณิชย์ ออกจากตำแหน่ง เนื่องจากไม่ปกป้องผลประโยชน์ของผู้ประกอบการธุรกิจค้าปลีกรายย่อยที่เป็นคนไทย

รายงานข่าวกล่าวว่า เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 2544 ตัวแทนจากชมรมร่วมใจไทยกู้ชาติและผู้ค้าปลีกรายย่อย อาทิ นายณรงค์ โชควัฒนา นายอัมรินทร์ คอมันตร์ และนายสมควร นกหงษ์ ได้เดินทางมายัง ก.พาณิชย์ ทำเดียน เพื่อหารือร่วมกับนายอดิศักดิ์ โพธารามิก รมต.พาณิชย์ นายณรงค์ โชควัฒนา ตัวแทนชมรมร่วมใจไทยกู้ชาติ กล่าวภายหลังการเข้าพบนายอดิศักดิ์ โพธารามิก รมต.พาณิชย์ ว่า ชมรมฯ ยัง

ยืนยันที่จะยื่นหนังสือต่อนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 4 ก.ย. 2544 แน่นนอน เพื่อปลดนายสุวรรณออกจากตำแหน่ง รมช.พาณิชย์ ชมรมฯเห็นว่าในขณะนี้ประเทศไทยต้องหยุดการขยายตัวของดิสเคาน์สโตร์ เพราะไม่ได้ทำให้ผู้บริโภคได้ประโยชน์อย่างแท้จริง แม้จะขายสินค้าราคาถูก แต่เป็นสินค้าคุณภาพไม่ดีหรือของเน่าเสีย หรือของตกสเปกมาขายให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งในต่างประเทศก็เป็นเหมือนกันหมด ส่วนดิสเคาน์สโตร์ที่รัฐอนุญาตให้เปิดดำเนินธุรกิจไปแล้วนั้น ต้องหาทางทำให้ดิสเคาน์สโตร์เหล่านั้นเอื้อประโยชน์ให้แก่คนไทย โดยอาจต้องนำสินค้าของผู้ผลิตชาวไทย ไปจำหน่ายยังดิสเคาน์สโตร์สาขาต่างๆ ในต่างประเทศด้วย

ส่วนนายอดิศักดิ์กล่าวว่า ได้ชี้แจงให้ตัวแทนค้าปลีกทราบดีว่า ตนจะดูแลร้านโชห่วยให้เต็มที่ และยอมรับว่าการแก้ไขปัญหาของ ก.พาณิชย์อาจจะล่าช้าไปบ้าง เพราะการร่างกฎหมายควบคุมการค้าปลีกขนาดใหญ่ต้องใช้เวลาพิจารณาอย่างรอบคอบ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างกฎหมายฉบับอื่นๆ ด้วย เช่น พ.ร.บ.วิสาหกิจชุมชน ที่กำลังอยู่ระหว่างการจัดทำ (ไทยรัฐ 310844)

5.2.3 บีไอไอ เติริยมกำหนดกรอบทิศทางและบทบาทใหม่ให้ชัดเจนขึ้น เน้นดูแลเรื่องนโยบายในภาพรวม และเพิ่มประสิทธิภาพการสนองข้อมูลเพื่อตัดสินใจลงทุน ส่วนการลงทุนปีนี้ยังไม่ฟื้นตัว

นายจักรมณต์ ผาสุกวนิช เลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีไอไอ) เปิดเผยในการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน วันที่ 9 ส.ค. จะเสนอแนวทางการปรับบทบาทของบีไอไอ ซึ่งกำหนดไว้ 3 เรื่อง คือ 1. บีไอไอจะเข้าไปดูแลนโยบายการลงทุนในภาพรวมไม่ใช่เฉพาะโครงการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน หรือมีหน้าที่คล้ายกับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ที่ดูภาพรวมของเศรษฐกิจ และมีหน้าที่ในการเสนอแนะนโยบายรัฐบาลหากมีปัญหาเร่งด่วน 2. การสนับสนุนข้อมูลให้แก่ภาคเอกชนมากขึ้น โดยบีไอไอต้องมีการปรับปรุงระบบข้อมูล ให้สอดคล้องกับความต้องการของนักลงทุนเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจการลงทุนในไทย และ 3. กำหนดทิศทางการพัฒนาการลงทุนให้ชัดเจนว่าจะเน้นในเรื่องใด ซึ่งจะมีการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการให้แก่ักลงทุนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความเห็นต่อไป โดยการปรับบทบาทของบีไอไอครั้งนี้ ก็เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบทิศทางของบีไอไอให้ชัดเจนมากขึ้น

นายจักรมณต์ยังได้กล่าวถึงทิศทางการลงทุนของไทยในปีนี้อย่างไม่ฟื้นตัว ซึ่งเดิมการคาดการณ์ในไตรมาสแรก มองว่าช่วงครึ่งหลัง ของปีนี้น่าจะดีขึ้น แต่กลับแย่กว่าที่ประมาณการกันไว้ โดยเฉพาะโครงการใหญ่ๆ มีการขออนุมัติส่งเสริมการลงทุนน้อยมาก ในขณะที่โครงการขนาดกลางยังมีอยู่บ้าง ซึ่งจากตัวเลขเป้าหมายการลงทุนที่บีไอไอกำหนดไว้จะไม่ถึง 200,000 ล้านบาท ลดลงถ้าเทียบกับปีก่อนที่มีการลงทุนถึง 340,000 ล้านบาท (ไทยรัฐ 090844)

6. ประมวลทรรศนะด้านเศรษฐกิจ

6.1 ทรรศนะเศรษฐกิจต่างประเทศ

6.1.1 บริษัทที่ปรึกษาความเสี่ยงสำรวจพบว่านโยบายเศรษฐกิจรัฐบาลชาติเอเชียส่วนใหญ่ไม่ได้เรื่อง

รายงานเรื่อง "ข่าวกรองชาวเอเชีย" จัดทำโดยบริษัทที่ปรึกษาความเสี่ยงด้านเศรษฐกิจ และการเมือง (PERC) ในสิงคโปร์ ซึ่งสำรวจความเห็นของนักธุรกิจต่างชาติใน 12 ประเทศในเอเชีย ในด้านคุณภาพ, ประสิทธิภาพและความสอดคล้องในนโยบายเศรษฐกิจ ของรัฐบาลทั้ง 12 ชาติ โดยให้คะแนนตั้งแต่ 0-10 เผยแพร่เมื่อ 5 ส.ค. ปรากฏว่ามีเพียงสิงคโปร์และฮ่องกงเท่านั้นที่ได้รับการยอมรับในเรื่องดังกล่าว โดยรายงานระบุว่า สิงคโปร์เป็นชาติเดียวที่ได้คะแนนในด้านบวก หรือเกิน 5 คะแนน ทั้งในด้านคุณภาพ, ประสิทธิภาพและความสอดคล้องในนโยบายเศรษฐกิจของรัฐบาล ส่วนฮ่องกงและมาเลเซีย "สอบตก" ในด้านคุณภาพของรัฐบาล ขณะที่อีก 9 ประเทศที่เหลือรวมทั้งไทยต่าง "สอบตก" ในทั้ง 3 ด้าน เพราะนักธุรกิจต่างชาติไม่ประทับใจ โดยอินโดนีเซียและเวียดนามรั้งท้ายสุด

รายงานชี้ว่า ความไม่สอดคล้องในนโยบายของรัฐบาลไทยเริ่มทำให้ชาวต่างชาติจำนวนมากตื่นกลัว โดยเฉพาะเรื่องการลงทุนจากต่างประเทศ ส่วนฟิลิปปินส์ ชาวต่างชาติยังไม่มั่นใจนโยบายประธานาธิบดีกลอเรีย อาร์โรโย ว่าจะยืนนานขนาดไหน รายงานยังชี้ว่า รัฐบาลของชาติเอเชียที่กล่าวโทษว่าเศรษฐกิจของตน โงหัวไม่ขึ้นจากวิกฤติตั้งแต่ปี 2540 เป็นเพราะเศรษฐกิจของสหรัฐฯและญี่ปุ่น ตลาดส่งออกรายใหญ่ที่สุดของโลกถดถอยนั้น ไม่ยอมรับความบกพร่องของตนเอง บางชาติปฏิเสธความรับผิดชอบและไม่ยอมรับปฏิรูปเศรษฐกิจ รายงานระบุว่า นอกจากสิงคโปร์แล้ว ชาติในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กำลังถูกเมินจากนักลงทุนต่างประเทศ (ไทยรัฐ 060844)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1.1 นักวิจัยชี้อีก 20 ปี ไทยเสี่ยงสูญพันธุ์ เหตุคุมกำเนิด - เอดส์ระบาดหนัก

พญ.สุวรรณา วรคามิน ผู้อำนวยการกองวางแผนครอบครัวและประชากร กรมอนามัย ก.สาธารณสุข กล่าวว่า อัตราการเกิดของประชากรไทยลดลงเมื่อหน้าอัตราการเกิดมาเทียบกับอัตราการตายแล้วคนที่เกิดก็ยังคงมากกว่าคนที่ตาย กล่าวคือ มีเด็กเกิดต่อปีประมาณ 7 - 8 แสนคน มีการตายประมาณ 2 - 3 แสนคน แต่ยังมีเด็กที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่อีกประมาณ 5 - 6 แสนคนต่อปี

สาเหตุการลดลงอย่างรวดเร็วของประชากรในระยะ 2 - 3 ปีมานี้ ไม่ใช่มาจากนโยบายการวางแผนครอบครัวเพียงอย่างเดียว มีปัจจัยอื่น ๆ ร่วมอยู่ด้วย เช่น การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ ชาย - หญิงแต่งงานช้าลง การกำหนดจำนวนบุตร รวมทั้งการระบาดของยุงหนักรวมของโรคเอดส์ ซึ่งมีผลต่อโครงสร้างประชากรเป็นอย่างมาก สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยร่วมที่ทำให้ประชากรลดลงอย่างรวดเร็ว คาดว่าอีก 20 ปี อัตราการเกิดจะเป็นสัดส่วนที่ต่ำกว่าก็ตาม จากภาพรวมโดยทั่วไปดูเหมือนประชากรไทยมีการเกิดน้อยกว่าตาย แต่เมื่อดูจากสถิติสามารถบ่งชี้ได้ว่าอัตราการเกิดมีถึง 16.1 ต่อพันคน แต่อัตราการตายเป็น 6.0 ต่อพันคน เมื่อคิดเป็นสัดส่วนแล้วอัตราการเพิ่มของประชากรเป็น 1.0% ต่อพันคนเป็นสัดส่วนทดแทนที่ยังไม่ต้องวิตกกังวลว่า "ตายจะมากกว่าเกิด"

สำหรับในเรื่องที่การลดลงของประชากรจะทำให้ "สังคมล่มสลาย" นั้น พ.ญ. สุวรรณาระบุว่าสถานการณ์ของประชากรในปัจจุบันยังไม่ร้ายแรงขนาดนั้น เพียงแต่ในอนาคตเราอาจมีผู้สูงอายุมากกว่าเด็ก และสิ่งที่ทุกคนต้องปฏิบัติคือ การดูแลสุขภาพร่างกายของตนเองให้แข็งแรงและสมบูรณ์ตามความเหมาะสมของช่วงอายุวัย และนี่คือสิ่งสำคัญที่จะช่วยรักษาปริมาณประชากรให้คงที่ไว้

รศ.นพ.ปราโมทย์ ประสาทกุล สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ม.มหิดล กล่าวว่า การที่จะบอกว่าประชากรลดลงหรือไม่นั้น ต้องดูที่อัตราเจริญพันธุ์ของไทยก่อน เพราะผู้หญิงไทย 1 คน มีลูกเฉลี่ย 1.7 - 1.8 ซึ่งต่ำกว่าระดับทดแทน ระดับทดแทนคือ ควรมีลูก 2 คนกว่า ๆ คือแทนพ่อ - แม่ ส่วนกว่า ๆ นั้นแทนคนที่ไม่ได้แต่งงาน และต้องเข้าใจว่าประชากรไทยเพิ่มขึ้นปีละ 4 - 5 แสนคน และยังคงเพิ่มอยู่ต่อไปแม้ว่าจะเป็นการเพิ่มที่ลดน้อยลงคือ จาก 60 ล้านคน มีการเพิ่มเพียง 4 - 5 แสนคน ถือว่าเป็นอัตราที่ต่ำกว่า 1 % แต่ก็ไม่น่าตกใจเพราะเมื่อถึงวันนั้นประชากรไทยก็มีจำนวนใกล้ 70 ล้านคนแล้ว

ทางด้านดร.เยาวลักษณ์ ราชแพทยาคม นักวิชาการจากสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กล่าวว่า 30 ปีที่ผ่านมาจากการที่มีการวางแผนครอบครัวและสามารถลดการเกิดจากประมาณ 3.5 เหลือ 3% กว่า ๆ ส่วนในปัจจุบันนั้น ไม่ใช่การลดลงอย่างรวดเร็ว จะเห็นว่าในแผนฯ ประชากรฉบับที่ 8 กำหนดว่าความเป็นศูนย์กลางรวมของการพัฒนา เราให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาครอบครัวที่เหมาะสม ฉะนั้นในแผนฯ ประชากรฉบับที่ 9 มีการกำหนดทิศทางประชากรไว้ โดยจะมองว่า แม้ประชากรไทยจะอยู่ในระดับทดแทน ก็ควรที่จะต้องรักษาระดับทดแทนนี้ไว้ (กรุงเทพฯธุรกิจ 050844)

1.2 ความเคลื่อนไหวด้านเด็กและสตรี

1.2.1 กมธ.สตรีฯ วุฒิสภา หุ่นแก้ม. ทำแท้ง

นางมาลีรัตน์ แก้วก่า ประธานคณะกรรมาการสตรี เยาวชน และผู้สูงอายุ วุฒิสภา กล่าวว่า มีความเห็นด้วยในการแก้ไขประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 305 เพราะปัจจุบันการทำแท้งเถื่อนเพิ่มมากขึ้น และกฎหมายมุ่งเอาผิดเฉพาะผู้หญิง ซึ่งไม่ยุติธรรม เนื่องจากไม่ได้มองว่าคนก่อปัญหาที่เป็นผู้ขายสมควรต้องรับผิดชอบด้วย

เกี่ยวกับเรื่องนี้นางสุดารัตน์ เกยุราพันธุ์ รมต.สาธารณสุข กล่าวว่า จะรีบตั้งคณะทำงานพิจารณาเรื่องนี้ให้รอบคอบ เพราะการแก้ไขกฎหมายเพื่อเปิดช่องให้ผู้หญิงสามารถทำแท้งได้มากขึ้นเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และเกิดผลกระทบต่อสังคม

อนึ่ง กฎหมายที่เปิดช่องให้ผู้หญิงทำแท้งได้ในปัจจุบันนี้คือ ประมวลกฎหมายอาญามาตรา 305 ที่มีบทบัญญัติต่อเนื่องหลายมาตรานี้ มาตรา 301 หญิงใดทำให้ตนเองแท้งลูกหรือยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนเองแท้งลูกต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มาตรา 302 ผู้ใดทำให้หญิงแท้งลูกโดยหญิงนั้นยินยอม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 5 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำและปรับ ถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุให้หญิงรับอันตรายสาหัสอย่างอื่นด้วย ผู้กระทำต้องระวางโทษไม่เกิน 7 ปี หรือปรับไม่เกิน 14,000 บาท หรือทั้งจำและปรับ และถ้าการกระทำนั้นเป็นเหตุหญิงถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 10 ปี และปรับไม่เกิน 20,000 บาท รวมทั้งในมาตรา 305 ที่ระบุว่า ถ้าความผิดดังกล่าวในมาตรา 301 และมาตรา 302 นั้นเป็นการกระทำของแพทย์ และจำเป็นต้องทำเนื่องจากสุขภาพของหญิง และเมื่อการตั้งครม.นั้นเกิดจากการถูกข่มขืน ผู้กระทำไม่มีความผิด (มติชน 160844)

1.2.2 เด็กเชียงใหม่วิกฤติเข้าคิวทำแท้ง จัด "เฟรนด์ คอร์เนอร์" ปรึกษาตามห้าง

นพ.สุรสิงห์ วิศวธรรัตน์ เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขเชียงใหม่ เปิดเผยว่า ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ของวัยรุ่นใน จ. เชียงใหม่ มาตั้งแต่ปี 2542 พบประเด็นที่น่าสนใจคือ วัยรุ่นจำนวนมากพอควรมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการป้องกันตนเองจากการตั้งครรภ์ ใจติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ จากการเก็บข้อมูลพบว่านักเรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เรียนต่อทางด้านอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มเสี่ยงต่อปัญหานี้มากที่สุด ทางสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจึงได้ทำกิจกรรมร่วมกับวัยรุ่นชื่อ "เฟรนด์ คอร์เนอร์" ให้บริการปรึกษาปัญหาชีวิตและเรื่องเพศให้ความรู้เรื่องวางแผนครอบครัว โรคเอดส์ กามโรค อนามัยสตรี และตรวจการตั้งครรภ์ สถานที่ให้คำปรึกษาจะไม่อยู่ในอาคารสถานที่ราชการ เปิดให้บริการนอกเวลา นอกสถานที่จะไม่เป็นที่ผิดสังเกต

อย่างไรก็ตาม หลังจากเปิดบริการได้ 6 เดือนมีเด็กวัยรุ่นเข้ามาใช้บริการ 400 คน มีตั้งแต่เด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาจนถึงระดับอุดมศึกษา จึงสรุปได้ว่า ปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในจังหวัดเชียงใหม่ขณะนี้ ถือว่ารุนแรงมากคือ พบได้ตั้งแต่เด็กนักเรียนมัธยมต้น บางโรงเรียนบอกว่าประมาณ 90 % ของนักเรียนในห้องเคยมีเพศสัมพันธ์มาแล้ว และพบมากในกลุ่มที่จบการศึกษาชั้นมัธยมต้นแล้วเรียนต่อสายอาชีพ เมื่อตั้งครรภ์แล้วบางกลุ่มไปทำแท้งตามคลินิก ซึ่งค่าบริการค่อนข้างสูงเปรียบเทียบกับยาทำแท้งชนิดกินอย่างหนึ่ง จึงพบว่ายาชนิดนี้เป็นที่นิยมใช้กันมาก (มติชน 090844)

1.3 ความเคลื่อนไหวเพื่อสร้างชุมชนเข้มแข็ง

1.3.1 ความเคลื่อนไหวกองทุนหมู่บ้าน

- รัฐบาลกระตุ้นรากหญ้า อัปเดตอีก 2.1 พันล้าน เข้ากองทุนหมู่บ้าน

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะที่ดูแลกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ (กทบ.) เปิดเผยภายหลังทำพิธีโอนเงินเข้าบัญชีกองทุนหมู่บ้านงวดแรกครั้งที่ 2 ผ่าน ธ.ออมสินว่า การโอนเงินเข้าบัญชีครั้งนี้มีจำนวน 2,168 กองทุนวงเงิน 2,168 ล้านบาท แยกเป็นเงินที่อยู่ในความดูแลของ ธ.ออมสิน 1,685 กองทุน จำนวน 1,685 ล้านบาท และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) 483 กองทุน เป็นเงิน 483 ล้านบาท ส่วนเงินกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติไปแล้วก่อนหน้านี้จำนวน 4,920 ล้านบาท มีการเบิกไปใช้จ่ายแล้ว 240 ล้านบาท ซึ่งทาง กทบ.จะส่งเจ้าหน้าที่ออกไปให้ความรู้และแนะนำการบริหารจัดการเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อให้การใช้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบันมีหมู่บ้านที่เข้าจดทะเบียนกองทุนแล้ว 46,377 หมู่บ้าน คิดเป็น 56 % จากทั้งหมด 71,364 หมู่บ้าน และชุมชนเมืองอีกประมาณ 3,000 กว่าชุมชน ได้รับพิจารณาจากคณะกรรมการระดับอำเภอแล้ว 35,522 กองทุน คิดเป็น 50% ผ่านการพิจารณาระดับจังหวัดแล้ว 34,112 กองทุน คิดเป็น 48% และผ่านการพิจารณาของ กทบ.แล้ว 11,645 หมู่บ้าน ซึ่งมีการอนุมัติจัดสรรเงินไปแล้ว 7,125 หมู่บ้าน เมื่อวันที่ 25 ก.ค. 2544 ผ่าน ธ.ออมสิน 5,001 กองทุน และธกส.อีก 2,124 กองทุน แต่ที่ได้รับการจัดสรรเงินนี้มีบางหมู่บ้านที่ยังต้องตรวจสอบเอกสารทำให้อยู่ไม่ได้รับโอนเงินในครั้งแรก 4,540 กองทุน เมื่อทำการตรวจสอบเสร็จแล้วจึงได้ทำการโอนในครั้งนี้อีก 2,168 กองทุน ส่วนอีก 2,352 กองทุนจะโอนเงินได้เร็ว ๆ นี้ และประมาณปลายเดือน ส.ค. 2544 นี้คาดว่าจะสามารถโอนเงินได้ไม่ต่ำกว่า 10,000 ล้านบาท และภายในเดือน ก.ย. 2544 จะสามารถจัดสรรเงินได้ไม่ต่ำกว่า 80 - 90 % ของวงเงินทั้งหมด (สยามรัฐ, กรุงเทพฯธุรกิจ170844)

1.4 ความเคลื่อนไหวแรงงานต่างด้าว

1.4.1 รมต. แรงงานฯ ทำพิธีส่งจัดทะเบียนต่างด้าว 20 วันเสร็จ

นายเดช บุญ - หลง รมต.แรงงานฯ เป็นประธานการประชุมเชิงวิชาการเรื่อง "การค้าและการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองผิดกฎหมาย" ที่ ก.แรงงาน โดยเชิญเจ้าหน้าที่จัดหางานจังหวัดทั่วประเทศ ตลอดจนข้าราชการระดับสูงของกระทรวงมาประชุมเพื่อซักซ้อมแนวทางปฏิบัติในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวและจัดให้มีการสาธิตขั้นตอนการพาแรงงานต่างด้าวมาลงทะเบียนด้วย

นายเดช บุญ - หลง กล่าวว่า หาก กรม. อนุมัติแผนนี้ ก.แรงงานฯ เสนอไป คือให้แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชาทั่วประเทศทุกอาชีพมาจดทะเบียนโดยไม่จำกัดจำนวน ซึ่งคาดว่าจะมีผู้มาลงทะเบียนประมาณ 7 แสนคนนั้นจะใช้เวลาจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวให้เสร็จสิ้นภายใน 20 วัน โดยออกบัตรวันเดียวเสร็จ ค่าตรวจโรคคนละ 300 บาท ซึ่งคาดว่าจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 - 20 ก.ย. 2544 นี้ได้ เพราะขณะนี้ทุกอย่างได้เตรียมการไว้เรียบร้อยแล้ว ส่วนทางด้านค่าใช้จ่ายที่นายจ้างหรือแรงงานต่างด้าวจะต้องจ่ายในการลงทะเบียนนั้นจะมีทั้งสิ้นประมาณ 4,450 บาทต่อคนต่อปี โดยในวันลงทะเบียนจะต้องจ่ายเงินจำนวน 3,150 บาท ซึ่งแบ่งเป็นค่าประกันสุขภาพ 1,200 บาท ค่าประกันการส่งตัวกลับ 1,000 บาท ค่าทำบัตรและเอกสาร 150 บาท และค่าธรรมเนียมที่คิดปีละ 1,800 บาทนั้น ครึ่งปีแรกให้จ่ายเพียง 900 บาท รวมทั้งสิ้น 3,150 บาท หลังจากนั้นนายจ้างจะต้องพาแรงงานต่างด้าวไปตรวจโรค 300 บาท และในครึ่งปีหลังจะต้องเสียค่าธรรมเนียมอีก 900 บาท รวมจ่ายเงินทั้งสิ้น 4,450 บาทต่อคนต่อปี

ส่วนแรงงานต่างด้าวที่มาจากทะเลเบียนนั้นก็จะใช้หลักกฎหมายไทย คืออายุต้องไม่ต่ำกว่า 18 ปี หรือหากต่ำกว่านั้นต้องทำงานที่ไม่หนักเกินไป และต้องได้รับค่าจ้างและสวัสดิการที่ใกล้เคียงกับคนไทยด้วย สำหรับการเก็บภาษีเงินได้จากแรงงานต่างด้าวนั้นคงไม่สามารถเก็บภาษีได้ เพราะส่วนใหญ่มีรายได้ไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด

ด้านนายอิระวีร์ จันทรประเสริฐ ปลัด ก.แรงงานฯ กล่าวว่า ขณะนี้ตัวเลขแรงงานต่างด้าวมียังมีจำนวนถึง 2 ล้านคน ซึ่งหากไม่จดทะเบียนเพื่อเก็บข้อมูลจะก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคงได้ และการนำข้อมูลมาวางแผนแก้ไขปัญหานี้ในระยะยาวได้ ซึ่งรัฐบาลไทยได้ประสานงานกับรัฐบาลพม่าแล้ว และทางรัฐบาลพม่ารับปากจะดำเนินการออกใบรับรองสัญชาติให้กับแรงงานต่างด้าวที่มาจากพม่า นอกจากนี้จะเชิญทางการลาว และกัมพูชามาร่วมกันด้วย เพื่อที่จะให้การส่งแรงงานต่างด้าวมาประเทศไทยเป็นไปอย่างถูกกฎหมาย (กรุงเทพธุรกิจ 170844)

- 30 ก.ย. 2544 วันสุดท้ายขั้บคนงานต่างด้าว

รายงานข่าวจาก ก.แรงงานฯ แจ้งว่า ขณะนี้นายเดช บุญ - หลง รองนายฯ และรมต.แรงงานฯ ได้เสนอรายงานการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวที่จะสิ้นสุดระยะเวลาการผ่อนผันในวันที่ 31 ส.ค. 2544 นี้ ซึ่งตัวเลขแรงงานต่างด้าวในไทยมีประมาณ 1 ล้านคน ทั้งนี้ได้เสนอแนวทางให้แรงงานต่างด้าวมารายงานตัวและจัดทำทะเบียนประวัติกับทางราชการคือให้ รมต.มหาดไทย โดยการอนุมัติของกรม. มาตรา 17 แห่งพ.ร.บ.คนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ออกประกาศ ก.มหาดไทย ให้ผู้หลบหนีเข้าเมืองที่อยู่ระหว่างการรอส่งกลับสามารถอยู่ในไทยได้เป็นการชั่วคราว จนถึงวันที่ 30 ก.ย. 2544 นี้

สำหรับการประสานกับประเทศต้นทางเพื่อเตรียมรับคนของตนกลับประเทศและจัดระบบการส่งแรงงานเข้ามาทำงานในไทยอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวมืดกฎหมาย

จากการหารือร่วมกันของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ก.มหาดไทย และ ก.แรงงานฯ มีความเห็นว่า จะต้องมืองค์กรกลางรับผิดชอบแก้ไขปัญหามืดกฎหมายอย่างมีระบบและต่อเนื่อง ไม่มีการผ่อนผันให้แรงงานต่างด้าวเข้าเมืองทำผิดกฎหมายทำงานได้อีกหลังวันที่ 31 ส.ค. 2544 นี้ ส่วนประกาศของ ก.สาธารณสุขมีประเด็นที่ต้องพิจารณากำหนดคือ กำหนดโรคต้องห้ามที่คนต่างด้าวจะถูกยกเลิกการผ่อนผันและส่งตัวออกนอกราชอาณาจักรตามประกาศของ ก.มหาดไทย (สยามรัฐ 200844)

- นายจ้างไวยค่าลงทะเลเบียนแพง

นายประพัฒน์ โปธิ์วรกุล ประธานสภาองค์การนายจ้าง ผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย (อีคอนไทย) กล่าวว่า เห็นด้วยกับนโยบายแก้ไขปัญหามืดกฎหมายที่รัฐบาลจะเปิดให้แรงงานต่างด้าวทั่วประเทศมาลงทะเบียน แต่ไม่เห็นด้วยในกรณีค่าใช้จ่ายในการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่สูงเกินไปคือ 4,450 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งจะส่งผลให้นายจ้างพาแรงงานต่างด้าวมาลงทะเบียนน้อยมาก พร้อมกับยอมรับว่ามีงานบางประเภทที่คนไทยไม่ทำ เช่น ประมง โรงสี ขอให้รัฐบาลเร่งทบทวนเรื่องนี้ก่อนที่จะประกาศใช้มาตรการนี้อย่างเป็นทางการ หากไม่พิจารณาในเรื่องนี้เชื่อว่า นายจ้างเลือกที่จะจ่ายเงินใต้โต๊ะให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งจะส่งผลให้การลงทะเบียนน้อยลง (กรุงเทพธุรกิจ 290844)

1.5 ความเคลื่อนไหวแรงงานในต่างประเทศ

1.5.1 ๕.สิงคโปร์ผจญยุคตกงานครั้งใหญ่สุด

น.ส.พ.บิสซิเนส ไทมส์ รายงานเมื่อวันที่ 29 ส.ค. 2544 ว่าภาคการเงินสิงคโปร์กำลังเผชิญหน้ากับยุคที่มีการปลดพนักงานออกมากที่สุดในประวัติศาสตร์ อันเป็นผลจากการลอยแพพนักงานราว 3,000 คนของ ๕.ท้องถิ่นที่มีแผนผนวกกิจการ ซึ่งการปลดพนักงานธนาคารในขณะนี้แตกต่างจากช่วงที่ผ่านมา เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงจำนวนมากจะได้รับผลกระทบด้วย แต่ที่เหมือนกันคือ พนักงานที่ออกจากงานไปแล้ว จะไม่ได้งานในภาคธนาคารอีก เพราะการปรับโครงสร้างภาคการเงินเพิ่งจะเริ่มต้นขึ้นเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม การรวมกิจการระหว่างไอซีบีซีแบงก์กับเคปเปล โฮลดิ้งส์ และไอบยูบีบียูโอบี คาดว่าจะทำให้พนักงานธนาคารตกงานหลายพันคน อีกทั้งการเคลื่อนไหวของธนาคารต่างประเทศทั้งในด้านรวมกิจการ และลดต้นทุนดำเนินการยังเพิ่มตัวเลขว่างงานให้กับพนักงานธนาคารสิงคโปร์ด้วย รวมทั้งการผนวกกิจการระดับโลกของธนาคารญี่ปุ่นหลายแห่ง (กรุงเทพธุรกิจ 300844)

1.5.2 ยุโรปขาดแคลนแรงงานเทคโนโลยี สวนกระแสดคน - เศรษฐกิจชะลอตัว

จากผลการศึกษาล่าสุดของไอดีซี บ.ด้านที่ปรึกษาชั้นนำ พบว่า บริษัทต่าง ๆ ซึ่งพยายามควบคุมค่าใช้จ่าย ด้วยการหันไปใช้ระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อปรับปรุงระบบการซื้อและสนับสนุนการทำงานออฟฟิศอื่น ๆ โดยในปัจจุบันภูมิภาคยุโรปขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ซ่อมแซมเครือข่ายคอมพิวเตอร์เพื่อเชื่อมต่อกับระบบอินเทอร์เน็ตและคาดว่า ตัวเลขการขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือทางเทคโนโลยีจะเพิ่มขึ้นไปอยู่ที่ระดับ 550,000 คน ภายในปี 2547 สำหรับปี 2544 จะมีมากกว่า 20,000 คน แม้ว่าบริษัทต่าง ๆ จะใช้มาตรการ

การปรับลดพนักงานเพื่อควบคุมต้นทุนค่าใช้จ่ายก็ตาม พนักงานส่วนใหญ่ที่โดนปลดออกเป็นแรงงานที่ไม่มีทักษะด้านเทคโนโลยี และคิดเป็นจำนวนน้อยที่โดนออกจากงานอย่างกะทันหัน

นอกจากนี้ ในรายงานของไอดีซี ได้กล่าวว่า เยอรมนี เป็นประเทศที่ขาดแคลนบุคคลที่มีทักษะเฉพาะทางมากที่สุด โดยมีตำแหน่งงานด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ว่างราว 70,000 ตำแหน่ง และคาดว่าตัวเลขดังกล่าวจะเพิ่มเป็น 200,000 ตำแหน่ง ในอีก 3 ปีข้างหน้า หรือคิดเป็นสัดส่วนราว 37% ของความต้องการแรงงานทั้งหมด ส่วนไอร์แลนด์ เมื่อปีที่ผ่านมามีบริษัทเทคโนโลยีสารสนเทศเกิดขึ้นจำนวนมาก ไอดีซีประเมินว่า จะประสบปัญหาขาดแคลนแรงงานที่มีความสามารถอย่างรุนแรง โดยภายในปี 2546 ผู้เชี่ยวชาญด้านเครือข่ายฯ จะขาดแคลนกว่า 10,000 ตำแหน่ง หรือคิดเป็นสัดส่วนราว 40%

อย่างไรก็ตาม การตอบสนองการเพิ่มขึ้นของปริมาณความต้องการบุคคลที่มีทักษะ ประเทศต่าง ๆ อย่างเยอรมนี และอังกฤษเริ่มใช้โปรแกรมเพื่อเพิ่มการฝึกอบรมทางเทคนิคในโรงเรียน นอกจากนี้ ในบางกรณีประเทศเหล่านี้ยังลดความเข้มงวดของกฎหมายตรวจคนเข้าเมืองให้แก่บุคคลที่เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี ซึ่งมาจากประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหภาพยุโรป โดยส่วนใหญ่จะพุ่งเป้าไปอินเดียหรือยุโรปตะวันออก ถึงแม้ว่า ข้อเสนอดังกล่าวยังคงไม่เพียงพอที่จะดึงดูดความสนใจของบุคคลที่มีทักษะด้านเทคโนโลยีเป็นจำนวนมากได้ก็ตาม (กรุงเทพมหานคร 140844)

1.5.3 กระแสลอยแพพนักงานทำลายวัฒนธรรมจ้างงานญี่ปุ่น

หนังสือพิมพ์เดอะ วอลล์สตรีท เจอร์นัล รายงานว่า การปลดพนักงานของกลุ่มบริษัทยักษ์ใหญ่ของญี่ปุ่นที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เป็นการตอกย้ำถึงสภาพเศรษฐกิจตกต่ำครั้งรุนแรงของประเทศ และยังส่งผลกระทบต่อระบบการจ้างงานตลอดชีวิต อันถือเป็นธรรมเนียมของญี่ปุ่นอีกด้วย ซึ่งในช่วงสัปดาห์ที่ผ่านมา มัตสึชิตะ อิเล็กทรอนิกส์ อินดัสเทรียล 1 ในผู้จัดตั้งระบบการจ้างงานตลอดชีวิต ได้เปิดเผยว่าจะปลดพนักงานจำนวนหลายพันคน โดยจ่ายเงินชดเชยให้ ด้านเอ็นไอซี ยักษ์ใหญ่ด้านอิเล็กทรอนิกส์อีกแห่งหนึ่งก็เตรียมที่จะลอยแพพนักงานทั่วโลกถึง 4,000 คนในปีนี้

ส่วนไควา เบงก์ ระบุว่า จะปลดพนักงานกว่า 3,000 คนใน 4 ปีข้างหน้า ส่วนหนึ่งของแผนผนวกกิจการกับธนาคารเงินกู้ขนาดเล็กลง 2 แห่ง ส่วนมิตซูบิชิ ก็เดินหน้าจ้างพนักงานออกเพื่อลดตำแหน่งงานให้ได้ 1,200 ตำแหน่ง หรือ 5% ของแรงงานทั้งหมด

นายทาเคโอะ อิฮานูมะ รมต.การต่างประเทศ คาดการณ์ว่าอัตราว่างงานอาจไต่ระดับขึ้นเหนือกว่า 5% ในช่วง 2 ปีข้างหน้า อันเนื่องมาจากการใช้แผนปฏิรูปเศรษฐกิจของนายกรัฐมนตรี จุนอิชิโร โคอิซูมิ และอาจเป็นแรงผลักดันให้บรรดาบริษัทลูกหนึ่งที่มีภาวะชบเซาที่สุดของกลุ่มธนาคารตกอยู่ในภาวะล้มละลายได้ (กรุงเทพมหานคร 060844)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ความเคลื่อนไหวสารพิษในสิ่งแวดล้อม

2.1.1 ชยะอิเล็กทรอนิกส์ ท่วมเมือง ยอดสูง 5 หมื่นตัน แคมก้าจัดผิควิธี

ดร.พิจิต รัตตกุล กรรมการอำนวยการมูลนิธิป้องกันควันพิษและพิทักษ์สิ่งแวดล้อมเปิดเผยว่า มูลนิธิ ได้ร่วมมือกับภาคเอกชนตั้งศูนย์เพื่อวิจัยแนวทางการกำจัดขยะอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากในปัจจุบันขยะหรือกากอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีจำนวนมาก โดยคาดว่าจะมีปริมาณ 5 หมื่นตันต่อปี จากบริษัทที่ผลิตที่ผลิตและจำหน่ายจำนวนเกือบ 2,000 บริษัท แต่มีเพียง 1.6 หมื่นตันที่ขอรับการบริการกำจัดขยะจากบริษัทเอกชน ส่วนที่เหลือจะมีการกำจัด โดยการเผาในโรงไม่หินและถูกทิ้งตามเทศบาลต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก

ดังนั้น หากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่รีบดำเนินการแก้ไขเชื่อว่าปัญหาขยะอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และอุตสาหกรรมไฟฟ้า จะกลายเป็นปัญหาที่ทำลายสิ่งแวดล้อมและคุณภาพของประชาชน เนื่องจากในส่วประกอบบางชนิดในอุตสาหกรรมทั้ง 2 กลุ่มมีสารโลหะหนักที่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะ 'โครเมียม' ซึ่งจะทำให้เป็นมะเร็งปอด 'พีซีบี' ที่มีผลต่อเอ็นไซม์ในตับและเป็นแผลที่ผิวหนัง 'ไซยาไนต์' ที่มีผลต่อเอ็นไซม์และการฟอกเลือด รวมทั้งสารตะกั่วและสารปรอท ซึ่งของเสียจากอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ บางส่วนจะถูกระบายออกสู่สิ่งแวดล้อมไปพร้อมกับน้ำ อากาศและขยะ แล้วจะสะสมในวงจรอาหารและระบบนิเวศวิทยา ซึ่งหากปล่อยทิ้งไว้จะก่อให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อมเสื่อมโทรมและเป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของคน สัตว์และพืชได้ นอกจากนี้ ยังทำให้การส่งออกของไทยได้รับผลกระทบด้วย เพราะกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปจะใช้มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือในการกีดกันทางการค้า

อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่บริษัทผู้ผลิตทั้ง 2 กลุ่ม ไม่ขอรับการกำจัดขยะจากบริษัทเจเนโก้นั้น เป็นเพราะมีปัญหาในเรื่องของค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างแพง และไม่สามารถดำเนินการได้เต็มกำลัง 100% ทำให้เจเนโก้นำขยะที่ไม่สามารถกำจัดทิ้งเวลาไปฝากไว้ในโกดังของเอกชนหลายแห่ง ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหามลพิษตามมาได้หากไม่มีการจัดการที่ดีพอ ดังนั้นภาครัฐควรเร่งหาทางแก้ไขโดยด่วน

ทั้งนี้ มูลนิธิฯ ได้ร่วมกับภาคเอกชนจัดตั้งศูนย์วิจัยการกำจัดกากขยะอุตสาหกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ โดยเชิญชวนให้บริษัทผู้ผลิตและจำหน่ายสามารถบริจาคกากอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการวิจัยได้ที่ โทร. (02) 691-1571 และ 691-1572 ต่อ 125 (ผู้จัดการ 310844)

2.1.2 เร่งกำจัดขยะพิษ ซึ่งรัฐบาลเพิกเฉยถูกกีดกันการค้า

นางสุชาดา ชินะจิตร ผอ.ฝ่ายสวัสดิภาพสาธารณสุข สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) กล่าวว่า การกำจัดขยะประเภทสารพิษอันตรายในประเทศไทย ยังมีการควบคุมที่ไม่ดีพอมีกากขยะจำนวนมาก ในขณะที่มีศักยภาพในการกำจัดน้อย และมีเงินเก็บบริษัทเดียวเท่านั้นที่รับบำบัดอยู่ หากเปรียบเทียบกับปริมาณขยะแล้วเห็นว่ามีไม่พอ เพราะการกำจัดขยะประเภทนี้เป็นเรื่องยากหากบริษัทผู้รับเหมาไม่มีเทคโนโลยีและการป้องกันควบคุมที่ดีพอ เนื่องจาก ต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อมสูงมาก ผู้ประกอบการควรจะยอมรับปัญหาในส่วนนี้ด้วยว่าผู้ก่อมลพิษจะต้องเป็นผู้จ่าย ในส่วนของบีไอเอหรือนโยบายของรัฐบาลเอง หากจะเปิดเสรีให้ต่างชาติเข้ามาลงทุนก็ควรจะควบคุมดูแลไม่ให้เกิดผลกระทบต่อทางด้านสิ่งแวดล้อมด้วย ไม่ใช่ปล่อยให้ลงทุนแล้วต้นทุนทางด้านสิ่งแวดล้อมเสียหาย เพราะต่อไปประเทศไทยจะตกเป็นบลิทซ์ไอเออาจจบไปเป็นประเด็นที่จะเข้ามามีบทบาทในมาตรการการค้ากีดกันทางการค้ามากขึ้น

ทั้งนี้ มีรายงานจากกรมควบคุมมลพิษระบุว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีศูนย์กำจัดของเสียอันตราย 3 แห่ง คือ บ.เทคโนโลยีเคมี จำกัด จ.ฉะเชิงเทรา รับกำจัดของเสียอุตสาหกรรมประเภทตัวทำละลายอินทรีย์สาร มีกำลังรับกำจัดประมาณ 100 ตัน/เดือน ศูนย์กำจัดของเสียอุตสาหกรรมมาบตาพุด จ.ระยอง มีวิธีการบำบัดของเสียอุตสาหกรรม 3 วิธีคือ กากฝังกลบ กากปรับเสถียรและฝังกลบ และกากสำหรับผสมบำบัดกากเชื้อเพลิง การบำบัดทั้ง 3 วิธี มีกำลังบำบัดรวม 1,000 ตัน/วัน และศูนย์กำจัดของเสียอุตสาหกรรมแสมดำ จ.ทม. และ จ.ราชบุรี โดยทั้ง 2 ศูนย์เป็นของเจเนโก้น

ด้านนายอิสสระ โชติบุรณะ รองอธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม กล่าวถึงปริมาณขยะประเภทกากของเสียอันตรายจากขบวนการผลิตว่า จากจำนวนโรงงานเกือบ 100,000 แห่งทั่วประเทศ คาดว่า ในแต่ละปีอาจจะมีปริมาณขยะพิษสูงถึง 1.2 ล้านตัน/ปี เฉพาะโรงงานที่ผลิตกากและสารอันตรายทั่วประเทศประมาณ 5,000-6,000 โรงซึ่งปล่อยกากขยะพิษ 90,000 ตัน/เดือน หรือประมาณ 3,000 ตัน/วัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกากขยะประเภทวัตถุปนเปื้อนน้ำมัน น้ำยาเคมี สีทาบ้าน บางส่วนมีสารที่เป็นโลหะหนักปนเปื้อนรวมอยู่ด้วย สำหรับกากของเสียจากโรงงานผลิตรถยนต์ไม่ว่าจะเป็นน้ำมัน เคมีหรือตะกอนสีก็จะถูกส่งไปบำบัดหรือกำจัดที่เจเนโก้น ซึ่งในอุตสาหกรรมการผลิตรถยนต์จะมีกากของเสียที่เป็นพิษ หรือเป็นอันตรายออกมามากน้อยมาก บางชนิดโรงงานอาจนำไปรีไซเคิลแล้วนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรืออาจจะส่งให้กับโรงงานเผา (กรุงเทพมหานคร 300844)

2.2 ความเคลื่อนไหววาทิน น้ำ ป่า

2.2.1 ความเคลื่อนไหววาทิน

- หมอдинทำแผนกลยุทธ์เน้นการใช้ดินที่ยั่งยืน

นายอรุณ สมร่าง รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เปิดเผยว่า ขณะนี้คณะทำงานโครงการนำร่องการปรับปรุงระบบการจัดการงบประมาณด้านเกษตรของกรมพัฒนาที่ดิน ร่วมกับสำนักงบประมาณได้จัดทำกรอบแผนกลยุทธ์เสร็จแล้วตามร่าง พ.ร.บ.งบประมาณรายจ่าย 2545 ซึ่งในปีงบประมาณ 2545 ได้วางกลยุทธ์ไว้ 6 เรื่องคือ 1) จะมีการสำรวจจำแนกประเภทที่ดิน กำหนดเขตการใช้ที่ดิน และติดตามสถานการณ์การใช้ที่ดิน 2) จะปรับปรุงการจัดการทรัพยากรที่ดินในเชิงบูรณาการตามนโยบายของ ก.เกษตรฯ 3) พัฒนาแนวทางการวิจัยการจัดการทรัพยากรที่ดินให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) พัฒนาระบบถ่ายทอดเทคโนโลยีและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์รวมทั้งการบริการการพัฒนาที่ดิน ข้อมูลดินและการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย 5) พัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศด้านทรัพยากรที่ดินให้ครอบคลุมทั่วประเทศ และ 6) ปรับปรุงระบบงานและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร

อย่างไรก็ตาม แผนกลยุทธ์ดังกล่าวหวังนำไปสู่การใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืนด้วยการอนุรักษ์ดินและน้ำ และการปรับปรุงบำรุงดิน รวมทั้งเพื่อต้องการถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะรักษาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรดินให้เป็นรากฐานของการพัฒนาเกษตรอย่างยั่งยืน (ผู้จัดการ 18-190844)

2.2.2 ความเคลื่อนไหววาทินน้ำ

- น้ำท่วมเหนือ - อีสานท่าเหตุน้ำดับในคลองประปาชุมชน

นายสุฤษฏี ศรีภิรมย์ ผอ.สำนักงานผลิตน้ำบางเขน การประปานครหลวง เปิดเผยว่า ขณะนี้การประปาฯ ประสบปัญหาน้ำดับในคลองประปาชุมชนเท่าที่ตรวจสอบพบคือ เมื่อวันที่ 22 - 23 ส.ค. 2544 วัดค่าความขุ่นได้ถึง 420 NTU ขณะที่ในวันที่ 20 ส.ค. 2544 ยังวัดค่า

- 1) ความเค็มจากน้ำทะเลที่ใช้น้ำบ่อเลี้ยงกุ้งสามารถเคลื่อนที่ตามแนวตั้งจากก้นบ่อสู่ชั้นล่างด้วยอัตรา 20-40 ซม./ปี ทำให้คุณภาพของน้ำใต้ดินเสื่อมลง และทำให้ความเค็มแพร่กระจายไปบริเวณข้างเคียงได้
- 2) จากการเก็บตัวอย่างดินในความลึกช่วง 0-10, 10-20, 20-30, 30-40 และ 40-50 ซม.จากก้นบ่อโดยเก็บตั้งแต่ปี 2537-2542 พบว่าทุกครั้งที่มีการนำน้ำทะเลเข้ามาเลี้ยงกุ้งจะมีดินเค็มสะสมในดินของบ่อกุ้ง ยิ่งเพิ่มจำนวนการเลี้ยงมากขึ้นเกลือก็จะยิ่งสะสมความเค็มมากขึ้น จนกระทั่งไม่สามารถเลี้ยงกุ้งต่อไปได้
- 3) การเลี้ยงกุ้งกุลาดำเป็นการใช้ทรัพยากรดินอย่างไม่ถาวร ทำให้การเลี้ยงกุ้งเป็นลักษณะเดียวกับการทำไร่เลื่อนลอย ซึ่งจะไม่สามารถควบคุมดินในบ่อเลี้ยงได้ ทำให้บ่อเลี้ยงกุ้งเสื่อมสภาพ
- 4) ทรัพยากรดินในบ่อเลี้ยงกุ้งที่ร้างนั้นไม่มีคุณสมบัติเหมาะสมอย่างยิ่งกับการเพาะปลูก อีกทั้งยังพบว่าดินที่ได้รับการฟื้นฟูแล้วสามารถปลูกข้าวให้ผลผลิตต่ำกว่านาข้าวปกติประมาณ 50% และการปลูกพืชทนเค็มอื่น ๆ ก็จะต้องใช้เวลานานกว่าปกติ และผักก็เจริญเติบโตน้อยกว่าดินปกติอย่างชัดเจน
- 5) ส่วนการเลี้ยงกุ้งแบบความเค็มต่ำในระบบปิดในเขตพื้นที่ จ.ฉะเชิงเทรานั้นไม่ส่งผลกระทบต่อนาข้าวที่อยู่ติดกับบ่อกุ้งนั้น หรือมีการนำน้ำทั้งจากการเลี้ยงกุ้งมารดต้นส้ม และนาข้าวได้นั้นเป็นเพียงการเจริญเติบโตในระยะเวลานั้นคือ 3-4 ปีเท่านั้น แต่ในระยะยาวแล้วน้ำเสียจากบ่อจะทำลายทรัพยากรดินจนไม่สามารถเพาะปลูกได้
- 6) การฟื้นฟูพื้นที่ทำนากุ้งกุลาดำที่ร้างจำนวนมากตามชายฝั่งทะเลในบ่อเลี้ยงกุ้งได้พื้นที่กลับมาเลี้ยงได้ก็อีก แทนที่จะขยายไปเลี้ยงในพื้นที่น้ำจืดให้กลับมาเลี้ยงกุ้งได้อีกครั้ง น่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะต้องพิจารณาในการเพิ่มผลผลิตกุ้งในประเทศ (กรุงเทพฯธุรกิจ,มติชน 290844)

2.4 ความเคลื่อนไหวสิ่งแวดล้อมต่างประเทศ

2.4.1 ญี่ปุ่นเตรียมอพยพ 4.8 หมื่นคนหนีน้ำ

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานเมื่อวันที่ 20 ส.ค. 2544 ถึงความคืบหน้าที่ได้ผู้นำบิกได้ตกลงญี่ปุ่นว่า ขณะนี้ได้ผู้นำบิกได้ลดกำลังแรงลงเป็นเพียงพายุดีเปรสชันธรรมดาแล้ว อย่างไรก็ตาม กรมอุตุนิยมวิทยาของญี่ปุ่นได้ประกาศเตือนให้ประชาชนทางแถบชานกรุงโตเกียวระวังการเกิดแผ่นดินถล่ม และอาจเกิดน้ำท่วมขึ้นได้ เนื่องจากพายุกำลังมุ่งหน้าไปยังกรุงโตเกียว เมืองหลวงของญี่ปุ่น ส่วนทาง จ.อาชิจิ ได้สั่งให้ประชาชนในพื้นที่ราว 48,700 คน ซึ่งส่วนมากอาศัยอยู่ในเมืองนาโกยา เตรียมอพยพออกจากที่พักอาศัย เพราะปริมาณน้ำกำลังจะล้นเขื่อน เนื่องจากฝนตกหนัก

อนึ่ง สำนักงานตำรวจแห่งชาติของญี่ปุ่นแจ้งว่า ฤทธิ์ของได้ผู้นำบิกได้คร่าชีวิตชาวญี่ปุ่นไปแล้ว 2 คน และบาดเจ็บอีก 25 คน โดยก่อนหน้านั้นประชาชนราว 7,000 คน ทางตะวันตกเฉียงใต้ของญี่ปุ่นต้องอพยพออกจากที่อยู่อาศัย เนื่องจากความรุนแรงของได้ผู้นำบิก และมีรายงานผู้สูญหาย 1 ราย (มติชน 230844)

3. ความเคลื่อนไหวด้านพลังงาน

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านพลังงานภายในประเทศ

3.1.1 อีไอเอ โรงแยกก๊าซไม่ผ่านรอบที่ 6 มีอบตันทันทีเมื่อไร "เผาทันที"

นายศักดิ์สิทธิ์ ตรีเดช เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สพ.) ก.วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ได้เปิดเผยภายหลังการประชุมพิจารณารายงานผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม (อีไอเอ) โรงแยกก๊าซไทย - มาเลเซีย ของบ.ทรานส์ไทย - มาเลเซีย (ทีทีเอ็ม) เมื่อวันที่ 27 ส.ค. 2544 ว่าคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ยังมีข้อมูลอยู่หลายส่วนที่ขาดความสมบูรณ์ จึงให้ทางบริษัททำข้อมูลที่สมบูรณ์ส่งกลับมาอีกครั้ง ซึ่งประเด็นที่ยังขาดความสมบูรณ์คือ 1) เรื่องของมลพิษทางอากาศ 2) เรื่องตรวจวัดคุณภาพทางอากาศ 3) เรื่องการประสานงานสร้างความเข้าใจกับชุมชน ทั้งหมดนี้เหลืออยู่คนเดียวก็จะสมบูรณ์แล้ว หากบริษัทนำกลับไปทำรายงานให้สมบูรณ์มากขึ้น แล้วส่งกลับมาให้คณะกรรมการพิจารณาอีกครั้งคงไม่มีปัญหาอะไรแล้วคงสามารถที่จะผ่านอีไอเอได้

อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการพิจารณาอีไอเอของโรงแยกก๊าซมาแล้ว 5 ครั้ง คราวนี้เป็นครั้งที่ 6 ส่วนของอีไอเอของท่อส่งก๊าซไทย - มาเลเซีย นั้น พิจารณาแล้ว 3 ครั้งก็ยังไม่ผ่านการพิจารณาเช่นกัน เพราะยังมีความไม่ชัดเจนเรื่องผลกระทบจากแนวท่อกว้างและการประสานงานสร้างความเข้าใจกับชุมชน ส่วนข้อมูลในด้านอื่น ๆ มีความสมบูรณ์แล้ว เช่น ในเรื่องผลกระทบต่ออาชีพประมง

อนึ่ง ในวันนี้เดียวกันนี้ กลุ่มผู้คัดค้านโครงการท่อส่งก๊าซและโรงแยกก๊าซไทย - มาเลเซีย ประมาณ 1,000 คน เดินทางมาจากลานหอยเสียบ บ้านโคกสัก หมู่ 5 ต.สะกอม อ.จะนะ จ.สงขลา ได้ไปชุมนุมบริเวณหน้าอาคารคณะกรรมการสิ่งแวดล้อม ม.สงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่ (มอ.) พร้อมทั้งโจมตีคณะกรรมการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมอีไอเอ ซึ่งมีนายฉัตรชัย รัตนไชย คณบดี คณะการจัด

การสิ่งแวดล้อม เป็นหัวหน้าคณะและเรียกร้องให้นายฉัตรไชยเดินทางไปร่วมประชุมที่ สผ. ส่วนทางด้านนางอลิสา หมานหะ แกนนากลุ่มผู้ชุมนุม กล่าวว่า การทำไอเอสโอเค้าไม่โปร่งใส หากสำนักนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม อนุมัติให้ผ่านไอเอสโอเค้า โครงการท่อก๊าซเริ่มดำเนินการในวันไหน ชาวบ้านก็จะตอบโต้ด้วยการเผาพื้นที่เช่นกัน

ทั้งนี้ การออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มคัดค้านที่มุ่งไปที่ขอให้ผู้ทำการศึกษาไอเอสโอเค้าตัว สืบเนื่องมาจากกระแสข่าวการพิจารณารายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมรอบที่ 3 ที่ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการพิจารณาของคณะกรรมการผู้ชำนาญการที่ให้ผู้ทำการศึกษาเพิ่มเติม ในประเด็นการมีส่วนร่วม เทคนิคทางวิศวกรรมและการก่อสร้างในส่วนของการวางท่อที่ต้องการให้ลดผลกระทบของระบบนิเวศชายฝั่งในรัศมี 5 กิโลเมตร จากชายฝั่งมากที่สุด รวมทั้งมาตรการในการป้องกันผลกระทบและการจ่ายชดเชยจากการทำประมงในระยะการก่อสร้างให้มีความชัดเจนมากขึ้น ซึ่งทางเจ้าของโครงการคือ บริษัททวานส์ไทย -มาเลเซีย ค่อนข้างจะมีความมั่นใจว่าการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้ศึกษาสามารถให้ความชัดเจนกับผู้พิจารณาได้ ซึ่งก็สอดคล้องกับการออกมาเคลื่อนไหวของกลุ่มคัดค้านที่เปิดประเด็นให้ทีมนักศึกษาไอเอสโอเค้า (มติชน, กรุงเทพฯธุรกิจ 280844)

3.1.2 'สุริยะ' กระตุก กฟผ.ลดค่าไฟ 1 เดือน

นายสุริยะ จีรุงเรืองกิจ รมต.อุตสาหกรรม ประสบความสำเร็จในการเจรจาขอลดราคาค่าก๊าซธรรมชาติที่การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) ซึ่งจากผู้ผลิตเป็นจำนวน 863 ล้านบาทแล้ว และมอบผลประโยชน์ที่ได้ให้แก่การไฟฟ้าทั้ง 3 แห่งเพื่อลดค่าไฟฟ้าให้กับประชาชนผู้ใช้ไฟอีกต่อนั้น ปตท. ประกาศว่า การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค (กฟผ.) จะนำเงินจำนวน 328 ล้านบาท ไปช่วยเหลือในการลดค่ากระแสไฟฟ้าให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าประเภทที่ 1 บ้านอยู่อาศัย ที่ใช้ไฟฟ้าไม่เกิน 150 หน่วยต่อเดือน และมีเครื่องวัดหน่วยไฟฟ้าขนาดไม่เกิน 5 แอมแปร์ โดยจะลดค่าไฟฟ้าหน่วยละ 45.06 สต. พร้อมยกเว้นค่าบริการรายเดือน 8.76 บาท รวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้ว เป็นเวลา 1 เดือน คือในเดือนส.ค.44 นี้ ซึ่งจะแสดงส่วนลดไว้ในบิลประจำเดือน ส.ค. 44 สำหรับเงินที่เหลืออีก 535 ล้านบาท ปตท.จะมอบส่วนลดค่าก๊าซที่ขายให้การไฟฟ้าฝ่ายผลิตฯ (กฟผ.) เพื่อบรรเทาผลกระทบของการเพิ่มขึ้นของค่าเอฟทีในรอบเดือนต.ค. - ม.ค. 45 ต่อไป (ไทยรัฐ 240844,สยามรัฐ 250844)

3.2 ความเคลื่อนไหวด้านพลังงานต่างประเทศ

3.2.1 เรืออู่ขุดน้ำมันแห่งใหญ่ที่สุดของอินโดนีเซีย

จังหวัดเรียวู ชุมชน้ำมันใหญ่ของอินโดนีเซีย ชูชัดขวางปฏิบัติการธุรกิจร่วมทุนด้านน้ำมันของพีที คาลเท็กซ์ แปซิฟิก อินโดนีเซีย ซึ่งเป็นผู้ผลิตน้ำมันรายใหญ่ที่สุดของอินโดฯ หากรัฐบาลปฏิเสธเพิ่มส่วนแบ่งผลกำไรให้ท้องถิ่น

กลุ่มผู้นำในจังหวัดเรียวู ได้ยื่นเส้นตายต่อรัฐบาลประธานาธิบดีเมกาว่าตี ซูการ์โนบุตรีในคืนวันอังคารที่ 7 ก.ค. 2544 ให้ตกลงปรับสัญญาขุดเจาะน้ำมันในเรียวูที่ขายให้กับบริษัทร่วมทุนนี้ 1 ปี โดยเพิ่มส่วนแบ่งผลกำไร 30% ให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น และว่าจ้างคนงานในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น นอกจากการขัดขวางการเข้าสู่บ่อน้ำมันแล้วกลุ่มประท้วงจะเจาะท่อส่งน้ำมันและยึดเขตงาน ขณะเดียวกันตำรวจในเรียวูได้เตรียมความพร้อมระดับสูงรับมือกับกลุ่มประท้วง (ผู้จัดการ 080844)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1.ความเคลื่อนไหวประเด็นร้อนด้านการเมืองการปกครอง

1.1 ความเคลื่อนไหวการเมืองแบบปฏิรูป

1.1.1 การทดลองโครงการนำร่อง "ผู้ว่า CEO" ใน 5 จังหวัดของ ก.มหาดไทย มีทั้งกระแสเห็นด้วยและต่อต้าน ทั้งจากฝ่ายค้านและองค์กรปกครองท้องถิ่น

-ริเริ่มแนวคิดจากการประชุมเชิงปฏิบัติการที่พัทยา

อนุสนธิจากการประชุมเชิงปฏิบัติการระหว่างวันที่ 4-5 ส.ค.2544 ซึ่งสำนักพัฒนาโครงสร้างส่วนราชการและอัตรากำลัง สำนักงาน ก.พ. จัดประชุมเรื่อง "การปรับบทบาทภารกิจและโครงสร้างส่วนราชการ" ที่โรงแรมรอยัลคัลิฟ บีช รีสอร์ท พัทยา โดยมีพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกฯ เป็นประธาน ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อระดมความเห็นให้ได้กรอบในการจัดบทบาทภารกิจของหน่วยงานภาครัฐบาลจากผู้ทรงคุณวุฒิ นักบริหารภาคเอกชน และผู้บริหารภาครัฐ ในการกำหนดรูปแบบขององค์การภาครัฐที่เหมาะสมกับบทบาทและภารกิจของรัฐบาลยุคใหม่ มีผู้เข้าร่วมประชุม 55 คน ประกอบด้วยนักการเมืองระดับสูงที่เกี่ยวข้อง ปลัดกระทรวงต่างๆ เกือบทุกกระทรวง ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ นักบริหารภาคเอกชน อดีตรัฐมนตรี อาทิ นายอานันท์ ปันยารชุน นายบรรหาร ศิลปอาชา พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ สำหรับนายชวน หลีกภัยได้ส่งนายวิจิตร ศรีสะอ้าน มาแทน นอกจากนี้ ยังมีนายกร ทัพพะรังสี หัวหน้าพรรคชาติพัฒนาและนายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ เลขานุการพรรคชาติพัฒนาเข้าร่วมประชุมด้วย

ในระหว่างการประชุมช่วงบ่ายซึ่งเป็นการประชุมกลุ่มย่อย 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มด้านความมั่นคง 2) กลุ่มด้านสังคม 3) กลุ่มด้านเศรษฐกิจ และ 4) กลุ่มด้านการบริหาร ซึ่งในการประชุมกลุ่มย่อยทุกกลุ่มในช่วงแรกๆ พ.ต.ท.ทักษิณ ได้ร่วมประชุมด้วยและได้บอกสิ่งที่ต้องการเห็นในอนาคตคือ ในพื้นที่แต่ละจังหวัดควรมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในทุกด้านและผู้ว่าราชการต้องเปลี่ยนมิติใหม่คือไม่จำเป็นต้องเป็นคนของก.มหาดไทย แต่ให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ของแต่ละจังหวัดแต่ละพื้นที่ ผลการประชุมกลุ่มย่อยมีการเสนอแนวคิดอย่างหลากหลาย อาทิ กลุ่มย่อยด้านการบริหารเสนอทบทวนรัฐในแง่ใหม่กว่า 1) รัฐต้องมีบทบาทในการส่งเสริมประชาสังคมให้เข้มแข็ง 2) การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นและชุมชนในการจัดสรรทรัพยากร 3) แนวคิดในการหารายได้และการจัดทางงบประมาณ ซึ่งจะนำไปสู่การรวม ก.คลังและสำนักงบประมาณเข้าด้วยกัน สำหรับกลุ่มย่อยด้านเศรษฐกิจในส่วนของก.วิทยาศาสตร์เห็นว่าควรแบ่งก.วิทยาศาสตร์ออกเป็น 3 กระทรวงคือ ก.วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ก.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และทบวงพลังงาน ซึ่งจะนำหน่วยงานทั้งหมดมารวมกัน รวมทั้งรัฐวิสาหกิจไฟฟ้าทั้ง 3 แห่งและกรป.โทรคมนาคมแห่งประเทศไทย ส่วนกลุ่มย่อยด้านความมั่นคง มีการเสนอว่าผู้ว่าราชการจังหวัดต้องมีอำนาจมากขึ้นโดยเฉพาะการจัดการปัญหาภายในจังหวัด ซึ่งต้องมีกรมมอบอำนาจจากส่วนราชการต่างๆ และต้องสามารถจัดทางงบประมาณได้เอง รวมทั้งการจัดการด้านบุคลากร เป็นต้น

รายงานข่าวกล่าวว่า ในที่ประชุมกลุ่มย่อยว่าด้วยความมั่นคงนั้น ก.มหาดไทย ยินยอมให้มีการคัดเลือกผู้ว่าราชการจังหวัดแบบเปิดกว้างเพื่อให้สามารถนำวาระสำคัญของชาติไปปฏิบัติให้เกิดผล เช่นการแก้ปัญหาความยากจน แก้ปัญหาความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ เป็นต้น จากผลการประชุมดังกล่าว ปรากฏว่าจังหวัดภูเก็ตได้เสนอตัวพร้อมเป็นจังหวัดนำร่อง CEO : Chief Executive Office ทุกฝ่ายไม่ว่าจะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด นายกเทศมนตรี และส.ส. เห็นด้วยกับนโยบายของรัฐบาล เพราะภูเก็ตเป็นเมืองเล็ก เศรษฐกิจดี และประชาชนมีความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงได้รวดเร็ว

- กรม.มีมตินำร่อง 5 จังหวัด CEO

วันที่ 7 ส.ค.2544 คณะรัฐมนตรีมีมติให้ 5 จังหวัดประกอบด้วย ภูเก็ต นราธิวาส ชัยนาท ศรีสะเกษ และลำปาง เป็นจังหวัดนำร่องในการเปลี่ยนรูปแบบการบริหารงานของผู้ว่าราชการจังหวัดใหม่ โดยจะให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นเสมือนประธานคณะเจ้าหน้าที่บริหาร (CEO) มีอำนาจหน้าที่บริหารอย่างเบ็ดเสร็จในจังหวัด ทั้งนี้ ได้กำหนดอีก 5 จังหวัดขึ้นมาเพื่อเปรียบเทียบข้อดีข้อเสีย โดยให้ พังงาเทียบกับภูเก็ต บัตตานีเทียบกับนราธิวาส ช่างทองเทียบกับชัยนาท สุรินทร์เทียบกับศรีสะเกษ และพิษณุโลกเทียบกับลำปาง ทั้งนี้ จ.ต.อ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รมต.มหาดไทย กล่าวว่าจะมีการเก็บข้อมูลในระดับจังหวัดทั้งเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพว่าเป็นอย่างไร ส่วน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้นั้นพิเศษในเรื่องความพอใจของประชาชน โดยจะมีการประเมินผลทุก 6 เดือน หลังจากเริ่มต้นโครงการในวันที่ 1 ต.ค.2544 และสิ้นสุดโครงการในปี 2545 อนึ่ง แนวคิดผู้ว่าซีโอไอ นี้สืบเนื่องจากนโยบายของรัฐบาลที่จะให้มีการปฏิรูประบบราชการใหม่ โดยในส่วนของก.มหาดไทยได้มีแนวทางที่จะปรับปรุงการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดใหม่ ซึ่งที่สุดเห็นว่าควรจะมีการทดลอง ผู้ว่าซีโอไอ ที่ให้อำนาจแก่ผู้ว่าฯ อย่างเบ็ดเสร็จในการบริหารราชการทุกหน่วยงาน

- แผนการดำเนินงานของ“ผู้ว่า CEO” มีหลายขั้นตอนและมีทหารเข้ามามีส่วนร่วมด้วย

การทดลองปฏิบัติตามโครงการ“ผู้ว่า CEO” จะแยกเป็น 5 ขั้นตอน คือ 1) เดือนส.ค.-ก.ย.2544 เตรียมการกำหนดกรอบแนวคิด จัดเก็บข้อมูล เลือกผู้บริหารระดับจังหวัดและทีมงาน 2) เดือน ต.ค.2544- มี.ค.2545 เริ่มปฏิบัติตามแผนระยะที่ 1 3) เดือนเม.ย.2545 ประเมินผลการปฏิบัติงาน ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ความพอใจของประชาชน ราชการส่วนท้องถิ่นและภูมิภาค 4) เดือนเม.ย.-ก.ย.2545 เป็นการปฏิบัติตามแผนระยะที่ 2 โดยจะปรับปรุงจากการประเมินครั้งที่ 1 และ5) ประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการของ 10 จังหวัดและสรุปผลการทดลองในเดือนก.ย.2545 โดยงบประมาณที่เข้ามาจากงบกลาง

ในส่วนด้านความมั่นคงนั้นพ.ต.ท.ทักษิณ ให้ฝ่ายทหารแต่งตั้งผู้ช่วยงานผู้ว่าราชการจังหวัด CEO ซึ่งพล.อ.พัลลภ ปิ่นมณี รองผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) กล่าวว่า เพื่อหลีกเลี่ยงการถูกมองว่าให้ทหารไปคุมการทำงานของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงได้เปลี่ยนชื่อจากรองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรอง ผอ.รมน.จังหวัดและได้เสนอโครงสร้างใหม่ของกอ.รมน.ในการแต่งตั้งรองผอ.รมน.จังหวัด 75 จังหวัด ไปยังสภาความมั่นคงแห่งชาติพิจารณาจนนำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรี ซึ่งโครงสร้างดังกล่าวจะมีผู้ว่าราชการจังหวัดแต่ละจังหวัดเป็นผอ.รมน.จังหวัด โดยกอ.รมน.จะส่งนายทหารยศพลตรีหรือตำรวจและพลเรือนระดับซี 10 ขึ้นไป ไปเป็นรองผอ.รมน.จังหวัด คาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนต.ค. 2544 ซึ่งขณะนี้มียาทหารเสนอตัวมากกว่า 100 คนแล้ว ไม่แต่เท่านั้น พล.อ.พัลลภ บอกว่าพ.ต.ท.ทักษิณยังให้กองบัญชาการทหารสูงสุดเสนอชื่อพลตรีจำนวน 5 คน ไปทำหน้าที่เสนาธิการจังหวัดใน 5 จังหวัดนำร่องด้วย เนื่องจากเห็นว่าทหารเคยผ่านระบบโรงเรียนเสนาธิการหรือวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรมาแล้ว ทำให้มีระบบความคิดและการวางแผนที่ดี มารวมตัวกันเสนอความคิดที่ดีให้กับผู้ว่าราชการจังหวัดได้ ทั้งนี้จะมาจากเหล่าทัพใดก็ได้ อาทิ จังหวัดภูเก็ตจะให้ทหารเรือ เพราะจะประสานงานกับทหารภายในพื้นที่ในการแก้ปัญหาต่างๆ ได้ เป็นต้น

- ความเคลื่อนไหวของฝ่ายค้านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเด็น “ผู้ว่า CEO”

แนวทางดังกล่าว ได้รับการทักท้วงจากนายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ รองเลขาธิการพรรคประชาธิปัตย์ว่าไม่ใช่เรื่องง่าย และจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารระบบราชการครั้งสำคัญ เกี่ยวพันกับรัฐธรรมนูญและระบบราชการทั้งระบบ สิ่งที่มีรัฐบาลสะท้อนออกมาเป็นเพียงรูปแบบของการคิดไว้ทำไว้ซึ่งจะนำไปสู่การตายดาบหน้า อันเป็นเรื่องที่หลายฝ่ายมีความกังวล เพราะปัจจุบันมีหน่วยงานราชการส่วนกลางจำนวนมากแฝงตัวอยู่ในส่วนราชการภูมิภาค รัฐบาลต้องเตรียมความพร้อมในการที่จะปรับปรุงกฎหมายระเบียบคำสั่งทั้งชุดเพื่อที่จะโอนอำนาจของราชการส่วนกลางให้กับส่วนภูมิภาคด้วย ส่วนนายสาทิตย์ วงศ์หนองเตย โฆษกพรรคประชาธิปัตย์ยังบอกว่าการนี้ยังมีความสับสนในรายละเอียดอยู่มาก ซึ่งฝ่ายค้านจะติดตามใน 3 ประเด็นคือ 1) แนวทางปฏิบัติแบบมีอำนาจเบ็ดเสร็จ 2) การนำร่องใน 5 จังหวัดและเปรียบเทียบกับอีก 5 จังหวัด และ 3) การประเมินผล เพราะเกรงว่าจะเป็นแค่การสร้างประเด็นใหม่ของรัฐบาลเพื่อให้เกิดความสนใจและก็จะเงียบไป นอกจากนี้ ยังมีการเคลื่อนไหวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาทิ อบจ. อบต. และเทศบาล ที่มีรวมตัวกันที่กรุงเทพมหานครเพื่อคัดค้านการดำเนินนโยบายดังกล่าวในวันที่ 14 ส.ค.2544 ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณ ย้ำว่าโครงสร้างใหม่ของม.มหาดไทยเป็นเรื่องของการกระจายอำนาจจากส่วนกลางสู่ส่วนภูมิภาค ไม่ได้กระทบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่อย่างใดเพราะยังคงมีอำนาจการบริหารของตนเองพอสมควรก็ไม่เกี่ยวข้องกัน แม้จะมีการแบ่งส่วนปกครองแต่ก็ต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมิฉะนั้นจะกลายเป็นคนละเรื่องขณะที่ร.ต.อ.ปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รมต.มหาดไทย บอกว่ารัฐบาลพร้อมรับฟังข้อวิพากษ์วิจารณ์จากทุกฝ่ายอยู่แล้ว สำหรับจังหวัดศรีสะเกษซึ่งเป็นจังหวัดหนึ่งที่ได้รับเลือกให้เป็นจังหวัดนำร่อง CEO นั้น นายบุญชู วิสหมาย รองประธานสภาผู้แทนราษฎร ในฐานะเป็นคนจังหวัดศรีสะเกษบอกว่าหากรัฐบาลทดลองได้ผลก็จะต้องนำไปใช้ทั่วประเทศ ศรีสะเกษก็จะมีส่วนในการสร้างความสำเร็จนี้ด้วย และบอกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ควรตีตนไปก่อนไข้เพราะหากการทดลองไม่สำเร็จรัฐบาลก็ยุติโครงการนี้เอง

วันที่ 30 ส.ค.2544 นายปุระชัย เปี่ยมสมบูรณ์ รมต.มหาดไทยตอบกระทู้ด่วนของนายเกษม รุ่งธนเกียรติ ส.ว.สุรินทร์ เกี่ยวกับโครงการทดลองการบริหารจังหวัดหรือผู้ว่า CEO ในการประชุมวุฒิสภา ว่า เป็นการปรับโครงสร้างการบริหารที่เรียกว่าผู้ว่าราชการแบบบูรณาการใน 5 จังหวัด และจังหวัดที่มีลักษณะใกล้เคียงกันเพื่อจะได้เปรียบเทียบการบริหารงานใหม่อีก 5 จังหวัด เป็นโครงการกระจายอำนาจจากส่วนกลางให้ไปอยู่ที่ภูมิภาคทั้งเรื่องการบริหารงาน บุคลากร และงบประมาณ (สยามรัฐ 05,10,140844, ผู้จัดการ 07,090844, มติชน 09,310844, กรุงเทพธุรกิจ 11 0844, อาทิตยวิเคราะห์รายวัน 13, 220844, Bangkok Post 130801, มติชนสุดสัปดาห์ 130844)

1.2 ความเคลื่อนไหวของพรรคการเมือง

1.2.1 “ทักษิณ” หลุดคดียุกหุ้ม นักวิจารณ์ระบุส่งผลกระทบต่อสถานภาพของอดีตนายกฯชน หลีกภัย

บทความ “จับกระแส” ในมติชนสุดสัปดาห์ประจำวันที่ 6 ส.ค.2544 กล่าวว่า จากความคาดหวังของพรรคประชาธิปัตย์ในคดีความผิดจากชุกหุ้มของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ที่ ป.ป.ช. วินิจฉัยและยื่นเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณา เมื่อวันที่ 26 ธ.ค.2543 ว่า จะกระทบต่อคะแนนเสียงของพรรคไทยรักไทยในการเลือกตั้งในวันที่ 6 ม.ค.2544 แต่การถกกลับตรงกันข้าม พรรคไทยรักไทยกลับได้รับเลือกตั้งด้วยคะแนนเสียงข้างมากและสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้สำเร็จ จากนั้นพรรคประชาธิปัตย์ได้หันมาฝากความหวังไว้กับการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ โดยคาดว่าคำตัดสินของศาลรัฐธรรมนูญจะดับขนาดทางการเมืองของพ.ต.ท.ทักษิณ โดยผู้นำคนสำคัญของพรรคบางคน อาทิ นายบรรณัติ บรรทัดฐาน พล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ นายธานี ศักดิ์เศรษฐ์ นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ซึ่งบางคนถึงขั้นระบุว่ารัฐบาลอาจยุบสภาด้วยซ้ำไปนั้น กลับปรากฏว่า ศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากได้วินิจฉัยว่า พ.ต.ท.ทักษิณ มิได้มีความผิดดังข้อกล่าวหาของ ป.ป.ช. ทำให้ความหวังของพรรคประชาธิปัตย์ต้องพังทลาย และทำให้กระแสความต้องการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าคนใหม่ของพรรคประชาธิปัตย์มีมากขึ้น โดยบทความชี้ว่า เนื่องจากการดำรงตำแหน่งนายกฯของพ.ต.ท.ทักษิณไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดภาพเปรียบเทียบกับนายชน หลีกภัย เท่านั้น แต่ความสำเร็จในการบริหารงานของ พ.ต.ท.ทักษิณ ยังสะท้อนในเรื่องความแตกต่างของคนต่างยุคต่างสมัยที่ พ.ต.ท.ทักษิณ กลายเป็นบุคคลที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ของสังคมการเมืองในปัจจุบันมากกว่านายชน หลีกภัย

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายชน หลีกภัย หน.พรรคประชาธิปัตย์ อดีตนายกรัฐมนตรี เปิดเผยเมื่อวันที่ 10 ส.ค.2544 ว่า ภายหลังจากเลือกตั้งเมื่อวันที่ 6 ม.ค.2544 ในฐานะที่เป็นผู้บริหารพรรค ได้เสนอขอลาออกเพื่อรับผิดชอบต่อการเลือกตั้งที่ออกมา เพื่อให้มีการเลือกตั้งคณะกรรมการบริหารพรรคใหม่ แต่เสียงส่วนใหญ่เห็นว่าทำเช่นนั้นคงไม่มีประโยชน์ ควรจะปรับปรุงข้อบกพร่องให้เรียบร้อยก่อน และให้พ้นจากตำแหน่งไปตามวาระ ตนก็ยอมรับ ดังนั้น ในระยะเวลาที่เหลืออยู่ จะเร่งช่วยแก้ไขและทำงานเพื่อให้หัวหน้าพรรคคนใหม่ที่จะเข้ามาได้รับสิ่งที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตนยังไม่ได้ไปไหน ยังอยู่ที่เดิมเพียงแต่ขอเปลี่ยนตำแหน่งไป เพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อความเติบโตของพรรคต่อไป หลังจากหมดวาระของหัวหน้าพรรคแล้ว ตนไม่คิดจะไปแข่งขันในการเลือกตั้งครั้งใหม่ ส่วนใครจะมาแทนนั้น คงไม่สามารถกำหนดได้ เพราะในพรรคมีระบบ และสมาชิกพรรคมีอิสระในการเลือกบุคคลเข้ามาทำงาน อนึ่ง นายชน หลีกภัย จะครบวาระการดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคในเดือนมิ.ย.2546 ทำให้สามารถปฏิบัติหน้าที่หน.พรรคต่อไปอีกประมาณ 2 ปี (มติชนสุดสัปดาห์ 06,130844)

1.2.2 รัฐบาลประสบปัญหาสภาผู้แทนฯ ล่ม เพราะองค์ประชุมไม่ครบ ทำให้ พ.ร.ก.ฉบับสำคัญไม่ผ่านสภา อ้างฝ่ายค้านตีรวนไม่เห็นแก่ชาติบ้านเมือง ขณะที่รองวิปรัฐบาลยันหากล่มอีกจะลาออกจากตำแหน่ง แต่ยังคงเผชิญด่านสุดท้ายคือวุฒิสภาที่ไม่ยอมพิจารณา 3 วาระรวด

วันที่ 16 ส.ค.2544 ระหว่างที่สภาผู้แทนราษฎรกำลังพิจารณาร่าง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก.บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ซึ่งถือเป็นกฎหมายสำคัญเพราะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจโดยที่รัฐบาลตั้งใจให้กฎหมายฉบับนี้ผ่านสภา 3 วาระรวด แต่เมื่อการพิจารณาดำเนินไปช่วงระยะเวลาหนึ่ง พรรคฝ่ายค้านนำโดยพรรคประชาธิปัตย์ ที่แสดงท่าทีคัดค้านร่าง พ.ร.บ.ฉบับนี้และไม่ต้องการให้มีการผ่าน 3 วาระรวด ได้เสนอให้มีการนับองค์ประชุม ปรากฏว่า ส.ส.พรรครัฐบาลโดยเฉพาะพรรคไทยรักไทยที่กุมคะแนนเสียงข้างมากอย่างเด็ดขาดในสภาไม่ได้อยู่ในที่ประชุมจำนวนมาก เป็นผลให้องค์ประชุมไม่ครบ ทำให้สภาต้องล่มกลางคัน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีชี้แจงว่า การที่ ส.ส.รัฐบาลไม่อยู่ในที่ประชุมเนื่องจากติดภารกิจ อย่างไรก็ตาม จะมีการตรวจสอบและตักเตือนมิให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้อีก ขณะเดียวกัน มีรายงานข่าวว่า การพ่ายแพ้เกมการเมืองให้กับพรรคประชาธิปัตย์ครั้งนี้ ทำให้มีการเคลื่อนไหวของ ส.ส.พรรคไทยรักไทยที่ต้องการให้มีการปรับปรุงการทำงานของคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎรของพรรครัฐบาล (วิป) ซึ่งมีนายเสนาะ เทียนทอง เป็นประธาน เนื่องจากมีข้อบกพร่องในการประสานงาน อย่างกรณี ร่าง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม พ.ร.ก. บสท. ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญ กลับไม่มีการประชุม ส.ส.รัฐบาลล่วงหน้า เพื่อเตรียมการ ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น ซึ่งถือว่าเป็นการเสียหน้าครั้งสำคัญของพรรคไทยรักไทยที่มีเสียงข้างมากเด็ดขาดในสภา

วันที่ 20 ส.ค.2544 มีการประชุมคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล) มีนายเสนาะ เทียนทอง เป็นประธานที่ทำเนียบรัฐบาล หลังการประชุม นายอดิศร เพียงเกษ รองประธานวิปรัฐบาล เปิดเผยว่าที่ประชุมได้พิจารณาระเบียบวาระการประชุมสภาผู้แทนราษฎรในวันที่ 22-23 ส.ค.2544 โดยวันที่ 22 ส.ค.2544 จะนำร่าง พ.ร.บ.แก้ไข พ.ร.ก.บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) หรือ TAMC เข้าพิจารณา 3 วาระรวดอีกครั้งต่อจากสัปดาห์ที่แล้ว และครั้งนี้คงจะสามารถผ่านทั้ง 3 วาระ และบอกว่าถ้าไม่ผ่านหรือสภาล่มอีกตนจะลาออกจากการเป็นรองวิปรัฐบาลทันทีและให้แต่ละพรรคไปหามาตรการเพื่อให้ ส.ส.มาร่วมประชุมอย่างพร้อมเพรียง

ไม่แต่เท่านั้น ในการประชุม ส.ส.พรรคไทยรักไทยในวันที่ 21 ส.ค.2544 นายอดิศรบอกว่าจะเสนอให้พรรคจัดกำลังพรรคใหม่ทั้งหมดจากกลุ่มต่างๆที่มีอยู่ในพรรคเดิมให้มาทำหน้าที่กันให้มากขึ้น เพื่อเติมบางส่วนของที่ยังไม่มีบทบาทให้เข้ามาด้วยกัน ตัวอย่างเช่น ส.ส.พรรคไทยรักไทยมี 263 คน ให้แบ่งเป็น 26 กลุ่มๆละ 10 ให้ดูแลกันเองและตั้งตัวแทนมาทำหน้าที่ดูแลติดตามคนในกลุ่มตัวเองให้มาร่วมประชุม โดยการประชุมสภาแต่ละครั้งตัวแทนกลุ่มจะต้องมารายงานจำนวน ส.ส.ที่มาร่วมประชุมหรือขาดประชุมสภาฯ ให้ประธานวิปทราบและนำไปรายงานให้หัวหน้าพรรคพิจารณา

วันที่ 22 ส.ค.2544 สภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบผ่านร่าง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) 3 วาระรวด โดยมีการลงคะแนนเสียงรับรองในวาระที่ 3 ที่ 321 ต่อ 90 เสียง มีผู้ดออกเสียง 1 ราย หลังจากที่มีการโต้แย้งอย่างยืดเยื้อกับฝ่ายค้านนานกว่า 10 ชั่วโมง ในมาตรา 3 ซึ่งเป็นการแก้ไขกฎหมาย TAMC ในประเด็นเกี่ยวกับการประเมินมูลค่าทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ให้เปลี่ยนมาใช้เกณฑ์ของธนาคารแห่งประเทศไทย แทนเกณฑ์ของกรมที่ดิน และวันที่ 24 ส.ค.2544 รัฐบาลได้ส่งร่างกฎหมายดังกล่าวให้วุฒิสภาพิจารณา แต่ปรากฏว่าประธานวุฒิสภาคือ พล.ต.มณูญกฤต รูปขจร มิได้บรรจุร่าง พ.ร.บ. ดังกล่าวเข้าสู่อการพิจารณาเป็นวาระต่อตามรัฐธรรมนูญที่รัฐบาลขอร้อง ท้ามกลางกระแสข่าวที่ว่าวุฒิสภาไม่เห็นด้วยต่อการให้พิจารณา 3 วาระรวด เนื่องจากเป็นกฎหมายสำคัญควรมีการตั้งกรรมาธิการขึ้นมาศึกษา โดยจะนำเข้าพิจารณาในวันศุกร์ที่ 31 ส.ค.2544 นี้ โดยบอกว่าไม่เกี่ยวกับการเมืองแต่อย่างใด

ในการประชุมวุฒิสภาเมื่อวันที่ 31 ส.ค.2544 วาระสำคัญคือการพิจารณา พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ซึ่งมีเนื้อหาสาระที่จะให้เปลี่ยนแปลงการประเมินราคาที่ดินจากการยึดตามการประเมินของกรมที่ดินมาเป็นประเมินของธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ร.บ.ฉบับนี้ ได้ผ่านการผลักดันของรัฐบาลจนผ่านสภาผู้แทนราษฎร 3 วาระรวด โดยให้เหตุผลว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนและรัฐบาลต้องการให้วุฒิสภาผ่าน 3 วาระรวดเช่นกัน โดยมีความพยายามโน้มน้าวให้วุฒิสภาให้ความเห็นชอบอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตาม รัฐบาลสามารถผลักดันให้วุฒิสภารับหลักการในวาระที่ 1 ด้วยคะแนนเสียง 171 เสียงต่อ 8 เสียง เท่านั้น โดยเมื่อมีการเสนอให้พิจารณาในวาระที่ 2 และ 3 ปรากฏว่า ที่ประชุมวุฒิสภามีมติ 90 ต่อ 85 เสียง ไม่ให้พิจารณาในวาระที่ 2 และที่ 3 รวดเดียว แต่ให้มีการตั้งกรรมาธิการวิสามัญขึ้นมาพิจารณา ก่อน ทำให้รัฐบาลไม่สามารถผลักดัน พ.ร.บ.ฉบับนี้ให้ผ่าน 3 วาระรวดตามต้องการได้ นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ รมต.คลัง กล่าวไว้ว่า หลังจากนี้ คงต้องมีการประสานงานระหว่าง 3 ฝ่าย คือ รัฐบาล สภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้มากขึ้น ส่วนการตั้งกรรมาธิการขึ้นมาพิจารณาจะไม่มีปัญหาในเรื่องโอนหนี้ของบสท.ที่จะเริ่มในเดือนก.ย.2544 มากนัก (มติชน 210844, สยามรัฐ 24,260844, กรุงเทพธุรกิจ 270844, อาทิตยวิเคราะห์รายวัน 28,29,310844, มติชนสุดสัปดาห์ 200844, 030944)

1.3 ความเคลื่อนไหวขององค์กรอิสระ

1.3.1 ศาลรัฐธรรมนูญ

- ศาลรัฐธรรมนูญตัดสิน 8 ต่อ 7 พ.ต.ท.ทักษิณ รอดคดีชุกหุ้ม

ท่ามกลางสารพัดกระแสข่าวลือ วันที่ 31 ก.ค. นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ ถึงกับต้องออกมาปฏิเสธข่าวลือที่ว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสียงข้างมากมีมติว่าพ.ต.ท.ทักษิณ จงใจ ปกปิดทรัพย์สิน ว่าไม่เป็นความจริง และยังไม่มีการสอบถามมติจากที่ประชุมเลย ไม่แต่เท่านั้น ยังมีใบปลิวแพร่กระจายในทำเนียบรัฐบาลระบุว่าผู้ใหญ่ระดับชาติเสนอช่วยพ.ต.ท.พันคดีชุกหุ้มแลกกับการให้ พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ เป็นผบ.ทบ.อีก 1 ปี และยังมีข่าวการโอนเงินเข้าบัญชีตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเพิ่มจาก 100 ล้านบาทเป็น 600 ล้านบาท และทำชุด 1,000 ล้านบาทซึ่งสร้างความเสียหายให้กับสถาบันเป็นอย่างยิ่ง นายกระมล ทองธรรมชาติ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญบอก ว่าอยากให้ ป.ป.ช. ตรวจสอบดูเพราะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินต่อป.ป.ช.ไว้หมดแล้ว

วันที่ 2 ส.ค.2544 ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพร้อมที่จะลงมติในคำวินิจฉัยกลาง ส่วนนายอิสระ นิติทัศน์ประกาศ ยังเขียนคำวินิจฉัยส่วนตัวไม่เสร็จเนื่องจากต้องเข้ารับการผ่าตัด จึงถือว่าหากนายอิสระเขียนเสร็จเมื่อไรก็จะลงมติคำวินิจฉัยกลางเมื่อนั้น นอกจากนี้ นายประเสริฐ นาสกุล ได้สอบถามนายศักดิ์ เตชะชาญ ที่เพิ่งได้รับการโปรดเกล้าแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ว่าจะลงมติดีนี้หรือไม่เพราะไม่ได้ทำหน้าที่มาตั้งแต่ต้น ซึ่งนายศักดิ์ได้บอกว่าจะลงมติดีด้วยและเขียนคำวินิจฉัยส่วนตัวเสร็จแล้ว ขณะที่ที่ประชุมทั้งหมดก็เห็นตรงกันว่าเมื่อนายศักดิ์ขึ้นบัลลังก์แล้วก็จะมีสิทธิที่จะลงมติ

วันที่ 3 ส.ค.2544 ศาลรัฐธรรมนูญมีมติ 8 ต่อ 7 คะแนนเสียงจากศาลรัฐธรรมนูญเต็มคณะ 15 คน ว่าพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร รอดพ้นจากการถูกห้ามดำรงตำแหน่งทางการเมือง 5 ปี ทำให้ข้อกล่าวหาของป.ป.ช.เมื่อวันที่ 26 ธ.ค.2543 ที่ระบุด้วยคะแนนเสียง 8 ต่อ 1 ที่ว่า พ.ต.ท.ทักษิณ จงใจยื่นบัญชีทรัพย์สินเป็นเท็จและเสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญชี้ขาดตามมาตรา 295 แห่งรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยการให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องแสดงบัญชีทรัพย์สินตามเวลาและวิธีการที่กำหนด ทั้งนี้ ศาลรัฐธรรมนูญลงมติ 14 เสียงเป็นเอกฉันท์รับคำร้องของป.ป.ช.ตั้งแต่วันที่ 18 ม.ค.2544 ส่งผลให้วันที่นายกษพ.ต.ท.ทักษิณ มีฐานะเป็นจำเลยของศาลรัฐธรรมนูญ กระบวนการพิจารณาดำเนินการมาจนกระทั่งถึงวันที่ 18 มิ.ย.2544 ที่คู่ความต้องแถลงปิดคดีต่อศาลรัฐธรรมนูญด้วยตนเอง ซึ่งพ.ต.ท.ทักษิณ ยืนยันว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็น "ความบกพร่องโดยสุจริต"

ข้อวินิจฉัยดังกล่าวของศาลรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้ข้อกล่าวหาของป.ป.ช.ตกไป และพ.ต.ท.ทักษิณ ยังคงดำรงตำแหน่งนายกษต่อไป ซึ่งใน 8 เสียงที่เห็นว่าพ.ต.ท.ทักษิณ ไม่ผิดนี้ 4 เสียงประกอบด้วย นายกระมล ทองธรรมชาติ นายผัน จันทรปาน นายจุมพล ณ สงขลา และนายศักดิ์ เตชะชาญ เห็นว่าพ.ต.ท.ทักษิณ ไม่ผิดตามมาตรา 295 เพราะใช้บังคับได้เฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเท่านั้นไม่สามารถใช้บังคับกับพ.ต.ท.ทักษิณได้ เพราะพ้นตำแหน่งทางการเมืองในฐานะรองนายกษไปแล้วตั้งแต่วันที่ 6 พ.ย.2540 ส่วนอีก 4 เสียงประกอบด้วย พล.ท.จูล อติเรก นายปริชา เฉลิมวิชัย นายสุจินดา ยงสุนทร และนายอนันต์ เกตุวงศ์ เห็นว่าพ.ต.ท.ไม่จงใจแสดงรายการบัญชีเท็จ เพราะข้อเท็จจริงไม่ชัดเจน แต่ภายหลังนายกระมล ทองธรรมชาติ ได้เปลี่ยนเหตุผลมาเป็นพ.ต.ท.ทักษิณ ไม่ผิดเพราะไม่จงใจแสดงรายการบัญชีทรัพย์สิน เพื่อให้เหตุผลนี้มี 5 เสียง และมาตรา 295 ไม่สามารถบังคับกับพ.ต.ท.ทักษิณได้ มี 3 เสียง เพื่อมิให้มีปัญหาในการทำคำวินิจฉัยกลางเพราะเหตุผลต่างก็มีเสียงเท่ากัน

นายโสภาส อรุณินท์ ประธานป.ป.ช. ให้ความเห็นว่าหากนำผลการชี้ขาดของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมาผนวกกับของป.ป.ช. สัดส่วนของคะแนนที่มีมติให้พ.ต.ท.ทักษิณ พ้นผิดจะออกมา 9 ต่อ 15 เสียง โดยมาจากศาลรัฐธรรมนูญ 8 เสียงดังกล่าวข้างต้นและป.ป.ช. 1 เสียงจากนายประสิทธิ์ ดำรงชัย ขณะที่ฝ่ายที่ลงมติให้พ.ต.ท.ทักษิณมีความผิดประกอบด้วย นายประเสริฐ นาสกุล นายมงคล สระภูมัย นายสุจิต บุญบงการ นายสุวิทย์ วีระพงศ์ นายอมร รักษาสัตย์ นายอิสระ นิติทัศน์ประภาส นายอูระ หวังอ้อมกลาง จากศาลรัฐธรรมนูญ และจากป.ป.ช.อีก 8 คน ได้แก่ นายโสภาส อรุณินท์ นายวิวัฒน์ วัฒนศิริธรรม คุณหญิงปรีญา เกษมสันต์ ณ อยุธยา พล.ท.สวัสดิ์ ออรุ่งโรจน์ นายก้านรงค์ จันทิก นายกมล ประจวบเหมาะ นางฤดี จิวาลักษณ์ นายณัฐ ศรีวิหค ขณะที่ผลการสำรวจของสวนดุสิตโพล บอกว่าประชาชนในกทม.และเมืองใหญ่ร้อยละ 62.68 เห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญดีแล้ว ร้อยละ 16.20 เห็นว่ายุติธรรมดีแล้ว ร้อยละ 13.38 ดีใจมากที่นายกษหลุดคดี และร้อยละ 5.63 เห็นว่าทำให้ไม่เกิดความวุ่นวาย ส่วนที่ไม่เห็นด้วยกับคำตัดสินมีร้อยละ 2.11

คดี "ชุกหุ้ม" หรือคดีการแถลงบัญชีทรัพย์สินหนี้สินอันเป็นเท็จของพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เริ่มต้นโดยการเปิดโปงของ น.ส.พ. ประชาชาติธุรกิจตั้งแต่กลางเดือนก.ย.2543 ซึ่งขณะนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ดำรงตำแหน่งเพียงหน.พรรคไทยรักไทย และเริ่มต้นคดีด้วยการยื่นเรื่องขอ ร.ต.เสงี่ยม บุษบาบาน ให้กับป.ป.ช.ตรวจสอบในวันที่ 26 ก.ย.2543 นับเป็นคดีประวัติศาสตร์ กินเวลานานถึง 10 เดือน (สยามรัฐ 01,02,04,07,110844, มติชน 02,09,0844, กรุงเทพธุรกิจ 02,03,04,05,070,09,110844, อาทิตยวิเคราะห์รายวัน 03,120844, ประชาชาติธุรกิจ 6-8 0844, มติชนสุดสัปดาห์ 060844)

- ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาปรับการทำงานตอบรับกระแสการวิพากษ์วิจารณ์

กรณีที่คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคดีต่างๆ โดยเฉพาะคดี "ซุกหุ่่น" ของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีการวิพากษ์วิจารณ์ว่ายังไม่ได้มาตรฐานนั้น ทางศาลรัฐธรรมนูญได้มีความเคลื่อนไหวเพื่อปรับปรุงกระบวนการพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญใหม่ โดยมีนายพันด เสงเจริญ เลขาธิการศาลรัฐธรรมนูญ เป็นผู้รวบรวมแนวทางแก้ไขเพื่อให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญพิจารณามีทั้งหมด 11 ประเด็นด้วยกันคือ

- 1) องค์คณะตุลาการในวันรับคำร้องให้วินิจฉัยถือเป็นองค์คณะตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 267 ไม่อาจถอนตัวจากการวินิจฉัยได้ เว้นแต่ถูกคัดค้านตามข้อกำหนดของศาลรัฐธรรมนูญ
- 2) เมื่อศาลได้รับคำร้องวินิจฉัย ตุลาการเสียงข้างน้อยจะต้องวินิจฉัยในประเด็นที่ตุลาการเสียงข้างมากรับไว้ด้วย
- 3) กรณีผู้ร้องตายหรือถอนคำร้องหากเป็นคดีที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะก็สามารถพิจารณาวินิจฉัยต่อไปได้
- 4) ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเห็นว่ามีความพยานหลักฐานเพียงพอสามารถวินิจฉัยชี้ขาดตามประเด็นกฎหมายได้แล้ว ไม่จำเป็นต้องมานั่งบัลลังก์ก็ได้
- 5) ศาลอาจจะออกกระเปียบประมวลจริยธรรมของตุลาการ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของตุลาการ
- 6) มีการกำหนดค่าตอบแทน ค่าพาหนะ และค่าที่พักของพยานศาล
- 7) หากพยานไม่ยอมเดินทางมาเบิกความต่อศาล โดยไม่มีเหตุผลอันควร ศาลสามารถตัดพยานปากนั้นออกไปได้
- 8) ในการแถลงด้วยวาจาก่อนลงมติให้ส่งคำวินิจฉัยส่วนตัวให้แก่พยานศาล
- 9) ให้ส่งคำวินิจฉัยของศาลและคำวินิจฉัยส่วนตัวลงในราชกิจจานุเบกษาภายใน 1 เดือน นับแต่มีคำวินิจฉัยออกมา
- 10) ให้มีการบรรจุเสียงข้างน้อยลงในคำวินิจฉัยกลาง และ
- 11) การลงนามให้ระบุว่าเป็นการลงนามขององค์คณะในการพิจารณาวินิจฉัย ไม่ใช่เป็นการลงนามเห็นชอบในคำวินิจฉัยนั้น ซึ่ง 2 ประเด็นสุดท้ายเสนอโดยนายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ (กรุงเทพฯ 050844, มติชนสุดสัปดาห์ 030944)

2. ความเคลื่อนไหวทางการเมืองการปกครองในต่างประเทศ

2.1 นโยบาย "3 กลุ่มพลัง" ของ "เจียง" เพื่อเปิดโอกาสให้กลุ่มธุรกิจภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในพรรคคอมมิวนิสต์ ได้รับการต่อต้านอย่างหนัก

วันที่ 1 ก.ค.2544 อันเป็นวันครบรอบ 80 ปี ของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์ในประเทศจีน ประธานาธิบดีเจียง เจ๋อ หมิน ได้กล่าวคำปราศรัยเกี่ยวกับทฤษฎีหรือนโยบาย "3 กลุ่มพลัง" หรือ Three Represents Theory ซึ่งเปิดทางให้นักทุนนิยมเข้ามาในพรรคฯ โดยชี้ว่าพรรคคอมมิวนิสต์จีนจะไม่สะท้อนผลประโยชน์จากชนชั้นนำที่เป็น "กลุ่มพลังที่มีการผลิตมากที่สุด" และ "วัฒนธรรมที่ก้าวหน้าที่สุด" เท่านั้น ซึ่งกลุ่มปฏิรูปและกลุ่มที่สนับสนุนเจียง เจ๋อ หมิน ในพรรคฯบอกว่า นโยบายดังกล่าวเป็นพื้นฐานสำหรับกรวางหลักแห่งกฎหมายและการปฏิรูปการเมืองอย่างอ่อนที่สุด ขณะที่กลุ่มซ้ายจัดในพรรคฯ ต่างรู้สึกวิตกกังวล และมองว่าเป็นการทรยศต่อชนชั้นชาวนาและคนงาน เป็นใบเบิกทางให้นักธุรกิจเอกชนที่เคยถูกประณามว่าเป็น "ชนชั้นซูดรีต" เข้ามามีบทบาทร่วมในพรรคคอมมิวนิสต์จีน และตั้งข้อสังเกตว่าคำปราศรัยดังกล่าวชอบธรรมหรือไม่ เพราะควรผ่านการตรวจของคณะผู้นำพรรคก่อน อีกทั้งยังเป็นแผนการสร้างลัทธิบูชาบุคคลให้กับประธานาธิบดีเจียง พิจารณาได้จากจดหมายฉบับหนึ่งในอินเทอร์เน็ตที่อ้างว่ามาจากเตียงหลี่กั้น อดีตหัวหน้าสำนักงานโฆษณาชวนเชื่อของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ซึ่งระบุว่าเป็นการพยายามที่จะยกระดับนโยบาย "3 กลุ่มพลัง" ให้ทัดเทียมกับแนวความคิดของท่านประธานเหมา เจ๋อ ตุง และตั้งเสียงวิพากษ์วิจารณ์ได้โจมตีการคอร์รัปชันภายในพรรคฯที่เกิดขึ้นตั้งแต่จีนเริ่มปฏิรูปเศรษฐกิจเมื่อ 20 ปีก่อน และคิดว่าสถานการณ์อาจจะเลวร้ายกว่านี้หากกลุ่มนักธุรกิจเอกชนเข้ามามีที่นั่งในพรรคฯด้วย

ประเด็นดังกล่าวเป็นเรื่องที่นำไปสู่วิวาทะในห้องสนทนาในอินเทอร์เน็ตของจีน ลามปามไปถึงสื่อของรัฐบางส่วนที่ถกเถียงกันว่านักทุนนิยมสมควรถูกตัดสินเป็นกลุ่มคนโลกและเอารัดเอาเปรียบกลุ่มชนชั้นคนงานหรือเป็นพลเมืองที่ยอมรับไม่ได้ โดยสรุปว่าในมุมมองทางเศรษฐกิจนักธุรกิจเป็นองค์ประกอบที่เคลื่อนไหวเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและความก้าวหน้าทางสังคม แต่นักธุรกิจในประเทศคอมมิวนิสต์จีนเป็นผลผลิตที่นำหัวเราะของระบบข้าราชการซึ่งจะยำเอียงคอคและเป็นแหล่งคอร์รัปชันในพรรค

อย่างไรก็ตาม กลุ่มการทูตตะวันตกชี้ว่าทฤษฎีดังกล่าวจะเข้าที่ประชุมโหวตรับรองในการประชุมคณะมนตรีของพรรคฯในปี 2545 และจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้นำรุ่นใหม่ เนื่องจากการประชุมคณะมนตรีพรรคฯปีหน้าจะมีการประกาศเปลี่ยนแปลงกลุ่มผู้นำระดับสูงสุดครั้งใหญ่ด้วย (ผู้จัดการ 150844)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านการปฏิรูปการศึกษา

1.1 คอลัมน์นิสต์ แสดงความเห็นเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์ในเมืองปัจจุบัน ว่าควรมีการปรับตัวกันใหม่

พิชญ์ พงศ์สวัสดิ์ เจ้าของคอลัมน์ “ร้อยแปดวิถีทัศน์” ได้แสดงความเห็นเกี่ยวกับการผลิตบัณฑิตคณะรัฐศาสตร์ในน.ส.พ. กรุงเทพธุรกิจ ฉบับประจำวันที 1 ส.ค.2544 ว่า จุดประสงค์ในการเสนอความเห็นในเรื่องดังกล่าวมีสองประการคือ 1) ต้องการจะบอกว่าการศึกษารัฐศาสตร์ในสังคมไทยโดยเฉพาะระดับปริญญาตรีมีความสำคัญตามพันธกิจของการที่มหาวิทยาลัยของรัฐจะก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของสังคม และ 2) ต้องการที่จะชี้ให้เห็นปัญหาข้อถกเถียงเกี่ยวกับวิชารัฐศาสตร์ว่าเป็นวิชาชีพหรือวิชาการกันแน่ รวมทั้งต้องการที่จะชี้ให้เห็นว่าคำถามที่ว่าจบรัฐศาสตร์แล้วไปทำอะไรดี ตกงานหรือทำได้ทุกอย่างนั้นเป็นคำถามที่หลงประเด็น จากจุดประสงค์ดังกล่าว พิชญ์ พงศ์สวัสดิ์ ได้อธิบายว่าการผลักดันให้มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ ทำให้มหาวิทยาลัยต้องตอบสนองความต้องการของสังคมโดยเฉพาะคนหนุ่มๆ เนื่องจากเป็นการจัดการศึกษาที่ใช้ทรัพยากรของสังคมในลักษณะที่เข้มข้นกว่าการจัดการศึกษาในระดับอื่น มหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่หลักในการผลิตความรู้และบัณฑิตในสาขาที่ขาดแคลน อาทิ การบริหารองค์กรที่มีได้แสวงหากำไร เศรษฐศาสตร์แรงงาน สาธารณสุข กฎหมายอาญา กฎหมายปกครอง วิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ที่มากกว่าวิทยาศาสตร์ประยุกต์ เป็นต้น มากกว่าการผลิตบุคลากรเพื่อตอบสนองระบบตลาด ความหวาดกลัวว่าจบรัฐศาสตร์แล้วจะตกงานเป็นแนวคิดที่มีสาเหตุมาจากความลึกลับของการปรับตัวทางสังคม การเมือง และเศรษฐกิจของไทยในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมา ที่คณะรัฐศาสตร์ล้มเหลวที่จะผลิตบัณฑิตออกสู่สังคมเนื่องจากไปคิดถึงการผลิตเพื่อออกไปรับใช้ระบบทุนนิยมภายใต้ชื่อว่าตลาดแรงงาน

พิชญ์ พงศ์สวัสดิ์ วิจารณ์ว่า อดีตที่ผ่านมาคณะรัฐศาสตร์นั้นยึดมั่นอยู่กับระบบราชการ-อำมาตยาธิปไตย ความยิ่งใหญ่ของคณะผูกโยงกับการกุมอำนาจในระบบราชการโดยเฉพาะก.มหาดไทยและก.ต่างประเทศ แต่เมื่อสภาวะการณ์ของการเมืองการปกครองมีบรรยากาศของการปฏิรูปที่ระบบราชการต้องอ่อนตัวลง และจำเป็นต้องเปิดเวทีให้กับนักการเมืองท้องถิ่นและการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชน แทนที่คณาจารย์และนิสิตคณะรัฐศาสตร์จะมองว่าเป็นโลกาที่ตีในการปรับตัวเพื่อผลิตบัณฑิตให้ส่งไปทำงานในท้องถิ่นหรือองค์กรพัฒนาเอกชน กลับพยายามอ้างว่าคณะรัฐศาสตร์ผลิตคนให้มีความสามารถในการคิดรอบด้านและวิเคราะห์วิจารณ์ได้ ซึ่งเป็นคุณสมบัติของทุกสาขาวิชา

พิชญ์ พงศ์สวัสดิ์ เห็นว่า คณะรัฐศาสตร์ ต้องมีความเป็นวิชาชีพ ถ้าย้อนความเชี่ยวชาญเดิมๆ ไปยืนหยัดเคียงบ่าเคียงไหล่กับสังคมแทนที่จะผลิตปลัดอำเภอที่หวังจะเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด หรือนักการทูตที่หวังจะเป็นอัครราชทูตมาสู่การผลิตปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นที่ทำงานรับใช้ชุมชน ผลิตเจ้าหน้าที่ในองค์กรการเมืองอิสระที่ตั้งขึ้นมาใหม่ๆ ให้ทำงานเพื่อความเป็นธรรมทางสังคม ผลิตนักพัฒนาเอกชนที่มีความเข้าใจในโลกาภิวัตน์ที่ทำงานเพื่อเสริม/ส่งอำนาจ ให้กับประชาชนมากกว่าผลิตคนที่ยึดอำนาจและตำแหน่งโดยอ้างว่าทำเพื่อประชาชน รวมทั้งต้องผลิตนักสหภาพที่ทำงานด้านยกระดับการบริการบุคคลที่เข้าใจปัญหาแรงงานและเคียงข้างผู้ใช้แรงงาน กล่าวคือว่าแรงงานคือคน คือเพื่อนมนุษย์ มิใช่ทรัพยากรมนุษย์ที่พร้อมจะถูกนำมาใช้ ซึ่งความเป็นวิชาชีพดังกล่าวทางคณะต้องผนึกประสาน และปะทะ กับการพัฒนาทางวิชาการของคณะที่จะต้องยึดโยงกับประเด็นทางสังคมเพื่อลดทอนความเหลื่อมล้ำทางสังคม มากกว่าการไปเน้นหลักสูตรสำหรับผู้บริหารหรือทำวิจัยให้กับหน่วยงานของรัฐที่ดิ้นรนหลบหนีภัยจากการรุกคืบของอำนาจประชาชน ทั้งนี้ การปรับตัวของคณะรัฐศาสตร์มิได้เป็นการพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาส แต่ถือเป็นพันธกิจที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ของคณะรัฐศาสตร์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของสังคมที่จะต้องผลิตปัญญาชนที่ทำหน้าที่ยึดโยงกับมวลชนที่ยังมีปัญหาและตกอยู่ในสภาวะของการต่อสู้ต่อรองกับโครงสร้างอำนาจทางการเมือง มากกว่าจะผลิตสินค้าชั้นรองเพื่อเสนอขายต่อระบบทุนนิยมโดยอ้างความเป็นสินค้าสารพัดประโยชน์หรืออ้างความเป็นนักวิชาการเพื่อผลิตเด็กหัวดีส่งไปเรียนต่อต่างประเทศเท่านั้น (กรุงเทพธุรกิจ 010844)

1.2 รมต.ศึกษาฯ หรือให้ปรับการอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เริ่มที่อนุบาลถึงม.3 กลายเป็นประเด็นร้อนในก.ศึกษาฯ มีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

วันที่ 6 ส.ค.2544 พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกฯ ในฐานะรมต.ศึกษาฯ หรือร่วมกับรมต.ด้านการศึกษาฯ และคณะกรรมการบริหารสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (สปศ.) รวมทั้งปลัด.ศึกษาฯ นายจำลอง ศรีสุข พช.ศึกษาฯ ผลการประชุมหารือเห็นว่าควรปรับการอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เริ่มตั้งแต่ปฐมวัยจนถึงการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 9 ปี หมายถึง ตั้งแต่อนุบาลศึกษาถึง ม.3 จากเดิมที่เริ่มตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 เนื่องจากเห็นว่าควรสร้างความสำคัญในการเตรียมสมัครเรียนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ส่วนการ

ศึกษาระดับมัธยมปลายนั้น รัฐบาลจะอุดหนุนให้เฉพาะคนที่ต้องการรับการถือฤกษ์ ซึ่งส่งผลให้ต้องมีการปรับแผนและนโยบายตามมาอีกมากแต่ก็ต้องทำ เพราะทำให้งบประมาณค่าใช้จ่ายที่รัฐบาลต้องใช้ลดลงตามไปด้วย

นางกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา อธิบดีกรมสามัญศึกษา กล่าวถึงกรณีนี้ว่า ขณะนี้ยังไม่มีความชัดเจนว่าจะแก้ไขมาตรการที่ให้การอุดหนุนตั้งแต่ชั้นประถมฯ 1-มัธยมฯ 6 อย่างไร และต่อไปจะให้ช่วยเหลือเด็กชั้น ม.ปลายหรือจะหยุดให้การอุดหนุนหรืออุดหนุนเฉพาะเด็กที่ด้อยโอกาสเท่านั้น และหากให้การอุดหนุนจะเป็นการช่วยเหลือในส่วนของการเรียนหรือค่าใช้จ่ายส่วนตัวซึ่งต้องขอความชัดเจนก่อน เพราะเท่าที่ผ่านมาทางกรมสามัญศึกษาได้อุดหนุนค่าใช้จ่ายสำหรับนักเรียนชั้นม.ปลายคนละ 1,400 บาทต่อปี ซึ่งขณะนี้ให้การอุดหนุนชั้น ม.4 ม.5 ม.6 ภาคเรียนที่ 1 ส่วนจำนวนตัวเลขของเด็กด้อยโอกาสหรือขาดแคลนทางกรมฯเคยสำรวจหลายปีมาแล้วพบว่า มีเพียงร้อยละ 10 ของนักเรียนม.ปลาย ส่วนนายพนม พงษ์ไพฑูริย์ ปลัดก.ศึกษา บอกว่าผลการหรือในวันที่ 6 ส.ค.2544 ที่ผ่านมาสำหรับตนเองยังไม่แน่ใจว่านายกฯได้ตัดสินใจแล้วหรือไม่และเพิ่มเติมว่าปัจจุบันก.ศึกษาสามารถจัดการศึกษาในระดับอนุบาลได้ร้อยละ 75 ของจำนวนประชากรในขณะที่ยังระดับม.ปลายจัดได้เพียงร้อยละ 60 ของจำนวนประชากร แต่เห็นว่าการจัดการศึกษา 12 ปีที่ขยายถึงม.ปลายจะทำให้ชาวบ้านทั่วไปและคนยากจนได้รับประโยชน์มากกว่า

สำหรับนายชวลิต กองสุทธิใจ เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) เห็นด้วยที่จะเริ่มต้นตั้งแตระดับอนุบาล เพราะเป็นการปูพื้นฐานการศึกษาให้แก่เด็กตั้งแต่เยาว์วัย และคิดว่านายกฯต้องการให้เริ่มนับก่อนประถมศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทางด้าน พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร บอกว่าการเปลี่ยนมติกรม.เดิมในเรื่องดังกล่าวส่วนใหญ่ของที่ประชุมเห็นด้วย เนื่องจากเห็นว่าการศึกษาในระดับอนุบาลเป็นช่วงที่ต้องให้ความสำคัญต่อการเตรียมความพร้อม รัฐจึงต้องให้การสนับสนุนโดยมอบหมายให้นายสุวิทย์ คุณกิตติ รองนายกฯ สรุปข้อมูลทั้งหมดเสนอต่อครม.เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

อย่างไรก็ตาม ดร.รุ่ง แก้วแดง เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เปิดเผยว่า ปี 2542 ทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (สกศ.) เคยสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศจำนวน 300,000 คน เกี่ยวกับการศึกษาพื้นฐานพบว่าร้อยละ 65.7 ต้องการให้รัฐอุดหนุนการจัดการศึกษาฟรีในระดับ ป.1-ม.6 ส่วนระดับอนุบาล-ม.3 ต้องการให้รัฐอุดหนุนเพียงร้อยละ 20.4 เนื่องจากค่าใช้จ่ายระดับอนุบาลต่ำกว่าระดับม.ปลายมาก และจากการคำนวณพบว่าในระยะ 5 ปีข้างหน้าตั้งแต่ปี 2545-2550 ค่าใช้จ่ายทั้งสองแบบจะไม่แตกต่างกันมากนัก และแสดงความเห็นว่าการที่นายกฯกล่าวถึงเรื่องนี้ในที่ประชุมหรือคณะรัฐมนตรีศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนั้น เป็นเพียงคำปรารภและเพียงแต่ขอให้ทบพวเท่านั้น สำหรับตนเองนั้นเห็นด้วยกับการสำรวจแต่ก็ยังมีความเป็นห่วงในเรื่องการศึกษาที่ปฐมวัยเช่นกันเพราะเป็นรากฐานของการพัฒนาเด็กและที่ผ่านมามาผลการวิจัยก็ชี้ชัดว่าปฐมวัยเป็นช่วงที่มีการพัฒนาการเรียนรู้ของสมองที่ต้องให้ความสำคัญด้วย

วันที่ 9 ส.ค.2544 นายสุทิน คลังแสง รมช.ศึกษาฯ ได้ออกมาแถลงในเรื่องนี้ว่า นายกฯได้รับข้อมูลจากหลายฝ่ายทั้งจากงานวิจัยทางการแพทย์และทฤษฎีการเรียนรู้ที่สรุปว่าการจัดการศึกษาให้ได้ประสิทธิภาพสูงสุดจะต้องทุ่มไปที่ระดับอนุบาล ไม่ใช่เสนอให้ทบพวเพื่อประหยัดงบประมาณ แม้ในที่ประชุมจะยังไม่มิตแต่ก็เชื่อว่าในที่สุดที่ออกมาคงต้องมีการทบพวมติกรม.เดิม

ส่วนนายประพัฒน์พงศ์ เสนาฤทธิ์ อธิบดีกรมวิชาการ แสดงความเห็นกรณีนี้ว่ากำลังรอนโยบายที่ชัดเจนจากรัฐบาลเพราะหลักสูตรพื้นฐาน 12 ปีที่กรมวิชาการร่างขึ้นและได้ทำประชาพิจารณ์ไปแล้ว อยู่ในขั้นตอนการสรุปเพื่อปรับหลักสูตรอยู่ หากมีการเปลี่ยนแปลงจะได้นำหลักสูตรอนุบาลซึ่งมีคณะกรรมการอีกชุดหนึ่งดำเนินการร่างไว้ต่างหาก เนื้อหาจะเป็นการเตรียมความพร้อม การพัฒนากล้ามเนื้อ โครงสร้าง พัฒนสมอง เพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่การเรียนระดับประถมศึกษานั้นมารวมเข้ากับหลักสูตรพื้นฐาน 12 ปี ซึ่งในทางปฏิบัติคงไม่มีผลกระทบอะไรมากนัก เนื่องจากหลักสูตรม.ปลายจะมีวิชาเลือกเป็นส่วนใหญ่วิชาบังคับมีเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น

วันที่ 10 ส.ค.2544 นางกษมา วรวรรณ ฯ ได้เสนอทางเลือก 3 ประการในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ต่อนางสิริกร มณีรินทร์ รมช.ศึกษาฯ สารสำคัญคือ 1) ให้รัฐจัดงบให้เพียงพอโดยที่นักเรียนไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในปี 2545 อีก 2) ให้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนตามหลักเกณฑ์ปัจจุบันคือ 1,400 บาทต่อคนต่อปี และอนุญาตให้โรงเรียนร้อยละ 20-30 สามารถเก็บเงินบำรุงการศึกษาเพิ่มเติมได้ โดยต้องกำหนดเพดานว่าเป็นจำนวนเงินเท่าไร รวมทั้งรัฐต้องจัดสรรเงินกู้ให้เพียงพอด้วย และ 3) หากรัฐบาลไม่อุดหนุนการศึกษา ระดับม.ปลาย จะต้องจัดปัจจัยพื้นฐานต่างๆให้กับนักเรียนที่ยากจนร้อยละ 20 รวมทั้งเงินกู้ยืมให้เพียงพอ และเสนอข้อที่สองให้เป็นทางเลือก

จากความขัดแย้งทางความคิดในเรื่องการอุดหนุนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี ควรเริ่มที่ระดับชั้นใดนั้น พ.ต.ท.ทักษิณ ชี้แจงว่าได้คุยกับศ.ดร.วิจิตร ศรีสอ้าน ส.ส.บัญชีรายชื่อพรรคประชาธิปัตย์ที่มีบทบาทในการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่แรกเริ่ม ก็มีความเห็นตรงกันว่าควรเริ่มที่ระดับอนุบาล และนักการศึกษาส่วนใหญ่ก็บอกว่าการเริ่มที่ระดับประถมศึกษาจะช้าเกินไป เพราะระดับอนุบาลสมองเด็กจะรับอะไรได้ดีมาก หากไม่ดูแลให้ดีจะลดสมรรถภาพของสมองลงไป และจากการศึกษาวิถีชีวิตของคนไทยพบว่าตอนลูยังเล็กพ่อแม่ยังลำบาก

อยู่ บางคนไม่สามารถส่งลูกเข้าเรียนอนุบาลได้ หากรัฐบาลเข้ามาช่วยจัดการศึกษาให้ จะเป็นการช่วยเหลือประชาชนที่อยู่ในภาวะสร้างตัวกว่าลูกจะขึ้นชั้นม.ปลาย ผู้ปกครองส่วนใหญ่ก็สามารถตั้งตัวได้แล้ว หากยังมีฐานะยากจนรัฐก็เข้าไปช่วยเหลือจะเหมาะสมกว่า ในขณะที่เชิงงบประมาณพอๆกัน (อาทิทีวีวาระหรือรายวัน 070844, กรุงเทพธุรกิจ 080844, สยามรัฐ 08,100844, ผู้จัดการ 09,100844, มติชน 10,120844)

2. ความเคลื่อนไหวด้านคุณภาพการศึกษา

2.1 นักวิชาการด้านการศึกษาเสนอทบทวนระบบการประเมินผลนักเรียนทั้งหมด เพราะเน้นด้านวิชาการมากกว่าความรู้ความสามารถ และเสนอให้ใช้วิธีการผสมผสาน

วันที่ 30 ส.ค.2544 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดสัมมนาเรื่อง “แนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนในการจัดการศึกษาโดยครอบครัว” โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานต่างๆ และผู้ปกครองเข้าร่วมกว่า 50 คน วิทยากรสำคัญคือรศ.ดร.ไพฑูริย์ สินลาวัฒน์ คณบดีคณะครุศาสตร์ จุฬาฯ บอกว่าการประเมินผลผู้เรียนของโรงเรียนในประเทศไทย เช่น โรงเรียนรุ่งอรุณ สาธิตจุฬาฯ และโรงเรียนอื่นๆ ส่วนใหญ่ยังประเมินผลจากเนื้อหาวิชาการมากกว่าประเมินความรู้ความสามารถของนักเรียนแต่ละคนในลักษณะแบบค่อยเป็นค่อยไป โดยครูปกครองควรร่วมกันสังเกตว่าเด็กมีพัฒนาการการเรียนรู้มากขึ้นน้อยเพียงใด รวมทั้งเหมาะสมกับวัยหรือไม่ ซึ่งการประเมินในลักษณะนี้ครูต้องหมั่นสังเกตพฤติกรรมเด็กเป็นรายบุคคลแล้วจดบันทึกเพื่อให้ผู้ปกครองอ่าน แต่ในทางปฏิบัติผู้สอนไม่สามารถมานั่งสังเกตและจดบันทึกนักเรียนเป็นรายบุคคลได้ เพราะมีงานสอนล้นมือและมีนักเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบมากเกินไป นอกจากนี้ จากจุดประสงค์การเรียนรู้ของก.ศึกษาที่กำหนดไว้ในแต่ละระดับชั้นโดยวัดจากเนื้อหาวิชาการเป็นหลักว่านักเรียนเรียนเรื่องนี้แล้วควรรู้อะไรบ้าง เมื่อเป็นเช่นนั้นผู้สอนจึงต้องเน้นสอนเนื้อหาวิชาการตามไปด้วย

รศ.ดร.ไพฑูริย์ เห็นว่าควรประเมินผลจากหลายส่วนรวมกัน สังเกตว่าก่อนเรียนเด็กมีความรู้แค่ไหน เมื่อเรียนจบแล้วเด็กมีความรู้เพิ่มขึ้นหรือไม่ โดยอาจดูจากผลงานที่เด็กทำ หากเด็กทำได้แม้จะไม่ประณีตสวยงามแต่ก็ถือว่าเด็กเกิดการเรียนรู้แล้ว ส่วนการประเมินความรู้ด้านเนื้อหาวิชาการนั้นจะต้องใช้แบบทดสอบเพื่อประเมินความรู้เด็กและไม่ว่าผลจะออกมาว่าเด็กทำคะแนนได้มากน้อยเพียงใดก็ควรที่จะนำผลงานต่างๆมาประเมินด้วย สำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบโฮมสคูลนั้น รศ.ดร.ไพฑูริย์ บอกว่าเป็นรูปแบบการจัดการศึกษาของไทยในอดีตตั้งแต่ยังไม่มีความเจริญเช่นปัจจุบัน พ่อแม่หรือญาติพี่น้องก็ถ่ายทอดความรู้ ให้เด็กเรียนรู้จากธรรมชาติ ปฏิบัติจากของจริง แต่โฮมสคูลในปัจจุบันมีเทคโนโลยีการสื่อสารเข้าไปช่วยในการแสวงหาความรู้ของเด็ก ซึ่งต้องใช้เวลานาน แต่ถ้ามีผู้ปกครอง คุศคอยวางพื้นฐานในการใช้ให้ การค้นหาความรู้ของเด็กก็จะง่ายขึ้น ซึ่งการที่เด็กเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์ก็ถือว่าเป็นการประเมินในระดับหนึ่ง และสรุปว่า การประเมินความรู้ความสามารถของแต่ละคนไม่ควรกำหนดรูปแบบตายตัว เพราะเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการแตกต่างกัน ควรใช้รูปแบบการประเมินแบบผสมผสานโดยพิจารณาทั้งจากแบบทดสอบ พฤติกรรมระหว่างเรียน ฯลฯ เมื่อภาพรวมพบว่าเด็กมีพัฒนาการเพิ่มจากครั้งแรกก็ถือว่าผ่าน (ผู้จัดการ 310844)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการสื่อสาร

1.1.1 “ปรับโครงข่ายดิจิทัล” เป้าหมายของผู้ให้บริการชาวสารไทย รองรับบริการเปิดตลาดเสรีสื่อสาร

ระหว่างวันที่ 2-5 ส.ค.2544 ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ มีการจัดนิทรรศการเนื่องในโอกาสวันสื่อสารแห่งชาติ ปี 2544 ภายใต้หัวข้อ “เน็ตเวิร์ค ไทย แอนด์ เทเลคอม ไทย 2001” เพื่อแสดงเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ระบบสารสนเทศอินเทอร์เน็ต การสื่อสารไทยและการสื่อสารผ่านดาวเทียมของไทย ซึ่งล้วนมุ่งไปที่การแสดงโครงข่ายสื่อสารด้วยระบบดิจิทัล โดยจะรวมเอาเทคโนโลยีสื่อสารโทรคมนาคม ทั้งจากรัฐและเอกชนมาแสดงเพื่อให้ประชาชนได้เห็นความพร้อมของโครงข่ายไทย

ทั้งนี้ “โลกแห่งดิจิทัล” กลายเป็นเป้าหมายแห่งการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ๆ ออกมาสนองความต้องการของมนุษย์ แทนที่ระบบอนาล็อก เริ่มตั้งแต่คอมพิวเตอร์เรื่อยมารวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่น ๆ เช่น เครื่องเล่นเทป วีซีดี หรือระบบโทรศัพท์ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันผู้ชมสายโทรศัพท์ตามบ้านเรือน ขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย (ทศท.) ของบริษัทเทเลคอมเอเชียคอร์ปอเรชัน จำกัด (มหาชน) หรือ TA และของบริษัทไทยเทเลโฟน แอนด์ เทเลคอมมิวนิเคชัน จำกัด (มหาชน) หรือ TT&T ล้วนเป็นระบบดิจิทัลทั้งหมดแล้ว ยกเว้นคู่สายโทรศัพท์ที่ส่วน

ใหญ่กว่าร้อยละ 90 ที่ยังเป็นระบบอนาล็อก สำหรับระบบโทรศัพท์มือถือ ปัจจุบันยังปรากฏการใช้งานทั้งสองระบบคือระบบอนาล็อกกับระบบดิจิทัล ซึ่งระบบอนาล็อก เป็นการให้บริการของ เอ็นเอ็มที 900 ของฟินแลนด์ ให้บริการโดยบริษัทแอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด (มหาชน) บริษัท เอโอเอสและแอมบี 800 ของสหรัฐอเมริกา ให้บริการโดยบริษัท ไทเทิล แอ็ดเจ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด (มหาชน) หรือ TAC ส่วนระบบดิจิทัล ได้แก่ จีเอสเอ็ม 900 ของ AIS และ 1800 ของ TAC ให้บริการโดยบริษัท ดิจิทัล โฟน จำกัด ไม่แต่เท่านั้น การสื่อสารผ่านดาวเทียมของกลุ่มชินคอร์ป โดยเฉพาะดาวเทียมไอพีสตาร์ ก็ยังมุ่งไปที่เทคโนโลยีบรอดแบนด์ ที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถตอบโต้แบบ 2 ทางได้

นายธวัชชัย วิลักษณ์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัทสามารต คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) กล่าวว่าเทคโนโลยีที่ทางบริษัทได้นำเสนอในงานนิทรรศการครั้งนี้ ได้แก่ การบริการส่งข้อมูล ภาพกราฟฟิก มัลติมีเดีย และเสียงระบบดิจิทัลผ่านดาวเทียมความเร็วสูง (ไอพีสปีดคาสต์ เซอร์วิส) โดยใช้เทคโนโลยีไอพี มัลติคาสต์ ในการส่งสัญญาณจากสถานีเครือข่ายไปยังสถานีลูกข่ายทั่วประเทศ ระบบการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมแบบสองทางเพื่อเชื่อมโยงอุปกรณ์วิดีโอ คอนเฟอเรนซ์ และอุปกรณ์เสริมต่างๆ สำหรับเรียนมากกว่า 3 จุดขึ้นไป โดยใช้อัตราความเร็ว 1,920 กิกะบิตต่อวินาที และยังมีระบบดิจิทัล ซับสไครเบอร์ ไลน์ (DSL) ให้บริการสื่อสารข้อมูลความเร็วสูงผ่านเครือข่ายของการโทรศัพท์แห่งประเทศไทยที่มีคุณสมบัติถ่ายทอดข้อมูล ภาพ และเสียง ผ่านโครงข่าย ซึ่งระบบนี้จะเปลี่ยนจากสัญญาณโทรศัพท์ธรรมดาให้กลายเป็นระบบดิจิทัล สำหรับมัลติมีเดียทั้งภาพและเสียง ความเร็วกว่า 100 เท่าของโมเด็มธรรมดา รวมทั้งเสนอ “เอ็กซ์เพิร์ตโซน” สำหรับผู้ชมงานให้ได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและโทรคมนาคมจากวิศวกรที่มีความรู้หลายสาขา

ขณะเดียวกัน บริษัท ซีเมนส์ จำกัด โดยนายภาณุ เจียรมงคล ผู้ช่วยรองประธานฝ่ายระบบเครือข่ายไอพีและสายโทรศัพท์ ก็บอกว่าทางบริษัทก็มีเทคโนโลยีดิจิทัลมานำเสนอ โดยแบ่งเป็นระบบDSL ในชื่อ “เอ็กซ์เพรสลิงค์ เน็กซ์ เจเนอเรชัน เน็ตเวิร์ค” รองรับทั้งระบบเสียงและข้อมูลในชื่อ “เซอร์ฟาส” ซึ่งจะให้ความเร็วและประหยัดค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ ยังมีระบบโทรศัพท์มือถือแอม และระบบดูสาขาโทรศัพท์รุ่นใหม่ต่อไอพี เน็ตเวิร์คได้ ส่วนกลุ่มบริษัท เทเลคอมเอเชีย คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชน) ก็เน้นการนำเสนอเทคโนโลยีดิจิทัลด้วยเช่นกัน อาทิ การบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ประสิทธิภาพของโครงข่ายโทรศัพท์แบบพกพาในระบบดิจิทัลที่สามารถนำไปใช้งานในระบบมัลติมีเดียได้ดีเป็นหลัก

ในด้านการสื่อสารผ่านระบบดาวเทียม บริษัท ชินแซทเทลไลท์ จำกัด (มหาชน) ได้เสนอเทคโนโลยีบรอดแบนด์ เพราะเห็นว่าการบริการ บรอดแบนด์สามารถนำไปใช้งานด้านการท่องเที่ยวอินเทอร์เน็ต การดาวน์โหลดข้อมูล อี-เมลล์ ส่งจดหมายด้วยภาพและเสียง ดูเกมส์สามมิติออนไลน์ ประชุมระยะไกล ช้อ-ขายหุ้นออนไลน์ ด้านการแพทย์ การศึกษาทางไกล บริการโทรศัพท์บนอินเทอร์เน็ต ถ่ายทอดสัญญาณภาพงานพาดิซย์อิเล็กทรอนิกส์ งานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งการบริการบรอดแบนด์สามารถจัดส่งได้ในพื้นที่กว้าง เร็ว และ คล่องตัวในการดำเนินงาน เหมาะสำหรับพื้นที่ห่างไกล ชนบท หรือประเทศขนาดใหญ่

ในการนำเสนอผลงานของผู้ประกอบการด้านการสื่อสารในนิทรรศการครั้งนี้ ทำให้สามารถมองภาพอนาคตเทคโนโลยีได้ว่าล้วนต้องพัฒนาเพื่อก้าวไปสู่ระบบดิจิทัลทั้งหมดแน่นอน จะเห็นได้จากกาที่เจ้าของเทคโนโลยีต่างพัฒนาระบบโทรศัพท์ของตัวเองให้รองรับได้ทั้งสองระบบ เป็นการเตรียมพร้อมล่วงหน้าก่อนจะปรับเทคโนโลยีสู่ระบบดิจิทัลทั้งหมด ส่งผลให้ผู้บริการของไทยต้องเร่งเตรียมพร้อมและก้าวไปสู่การบริการด้วยระบบดิจิทัลล้าหน้าต่อไป (กรุงเทพธุรกิจ 020844)

1.2 ความเคลื่อนไหวด้านการวิจัย

1.2.1 สกว.เปิดตัวนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นปี 44 มีผลงานพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ทางเคมีด้วยเทคนิค FIA

วันที่ 1 ส.ค.2544 นายวิจารณ์ พานิช ประธานคณะกรรมการรางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นและนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ มูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์ ร่วมกับเครือข่ายที่ไทย จัดแถลงข่าวเปิดตัวนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นประจำปี 2544 คือ รศ.ดร.เกตุ กฤษพันธ์ จากภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ม.เชียงใหม่ จากผลงานดีเด่นสาขาเคมีวิเคราะห์ รศ.ดร.เกตุ อายุ 48 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาเอกจากมหาวิทยาลัยเวอร์จิเนีย จอห์น มอร์ส ประเทศอังกฤษ ผลงานวิจัยที่สามารถคว้ารางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นได้คือการพัฒนาวิธีการวิเคราะห์ทางเคมีที่อาศัยเทคนิคฟลูอิดอินเจกชันอะนาลิซิส Flow Injection Analysis : FIA และเทคนิคที่เกี่ยวข้อง โดยพัฒนาอุปกรณ์และวิธีการสำหรับการวิเคราะห์ทางเคมีขึ้นเองโดยมีจุดประสงค์เพื่อทดแทนการนำเข้าจากต่างประเทศ ทั้งนี้จะช่วยลดค่าใช้จ่าย ทำให้ประหยัดเวลาด้วย อย่างไรก็ตาม ผลงานวิจัยที่คิดค้นขึ้นโดยคำนึงถึงการใช้จ่าย มีความถูกต้องแม่นยำสูง เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์ในสภาพแวดล้อมของประเทศไทย โดยเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ราคาไม่แพงและยังได้องค์ความรู้ใหม่ ซึ่งเป็นนวัตกรรมของวงการวิทยาศาสตร์ในแขนงนี้ของโลกอีกด้วย ที่สำคัญผลงานวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิเคราะห์ด้านต่าง ๆ อาทิ อุตสาหกรรม ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพผลิตภัณฑ์และวัตถุดิบ เช่น การวิเคราะห์ตัวเร่งปฏิกิริยาในอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและการวิเคราะห์หิวตามินซี สำหรับด้านสิ่งแวดล้อมนั้นสามารถนำไปวิเคราะห์คุณภาพน้ำ ด้านเกษตรกรรมใช้ในการวิเคราะห์แร่ธาตุในดิน วิเคราะห์ความเป็นกรดในผลไม้ เป็นต้น

รศ.ดร.เกตุ บอกว่าน่าจะมาถึงวันนี้ตนได้ทำงานวิจัยทางเคมีมากกว่า 18 ปี และจะวางแผนพัฒนาผลงานวิจัยต่อไปอีกเพื่อให้เยาวชนรุ่นหลังนำไปเป็นแบบอย่าง สิ่งหนึ่งที่อยากจะฝากถึงนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่คือการทำงานด้านวิทยาศาสตร์แม้บางครั้งจะถูกมองว่าเป็นการปิดทองหลังพระแต่ก็เป็นสิ่งที่ทำทลายความสามารถของนักวิทยาศาสตร์ว่าทำอะไรจึงจะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในประเทศมาสร้างสิ่งประดิษฐ์หรือวิจัยให้ทัดเทียมต่างชาติ คิดว่าคนไทยไม่ใช่ไม่เก่งแต่จะตั้งศักยภาพนักวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่มาใช้ได้อย่างไร ส่วนภาครัฐต้องการฝากว่าคนไทยมีความรู้ความสามารถ เพราะฉะนั้นจึงควรรวมนักวิทยาศาสตร์จากหลายสาขาเข้ามาทำงานวิจัยร่วมกันเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดต่อประเทศชาติ แต่ต้องดูจุดเด่นจุดด้อยของวงการวิทยาศาสตร์ไทยแล้วดึงเอาศักยภาพของคนไทยมาพัฒนาจุดเด่นให้ดีขึ้น

ส่วนนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่อีก 4 คน ศ.ดร.สิปปนนท์ เกตุทัต ประธานมูลนิธิส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในพระบรมราชูปถัมภ์ได้เปิดเผยรายชื่อของนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่จำนวน 4 คน ได้แก่ ผศ.ดร.ชาคริต สิริสิงห จากภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล ผศ.ดร.ธีรเกียรติ์ เกิดเจริญ ภาควิชาฟิสิกส์ คณะวิทยาศาสตร์ ม.มหิดล ผศ.ดร.รุ่งนภา ศรีชนะ คณะเภสัชศาสตร์ ม.สงขลานครินทร์ และ ผศ.ดร.สุทธวัฒน์ เบญจกุล ภาควิชาเทคโนโลยีอาหาร คณะอุตสาหกรรมเกษตร ม.สงขลานครินทร์ นพ.วิจารย์ กล่าวเพิ่มเติมว่ารางวัลนักวิทยาศาสตร์ดีเด่นและนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ เป็นรางวัลเชิดชูเกียรติและเผยแพร่ผลงานของนักวิทยาศาสตร์ เพื่อเป็นตัวอย่งแก่นักวิทยาศาสตร์และเยาวชนของชาติ

การจัดมอบรางวัลดังกล่าวจัดขึ้นมากกว่า 20 ปีมาแล้ว เพื่อเชิดชูเกียรติและผลงานของนักวิทยาศาสตร์รุ่นใหม่ โดยผู้ได้รับรางวัลต้องมีผลงานวิจัยที่มีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง และได้รับการเผยแพร่ทางวารสารวิชาการที่ได้มาตรฐานที่เป็นที่ยอมรับของสากล ขณะเดียวกันจะต้องเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมสูง เพื่อจะได้เป็นตัวอย่งที่ดีต่อนักวิทยาศาสตร์และเยาวชนต่อไป การเชิดชูผู้ได้รับรางวัลจะเป็นแรงผลักดันให้เยาวชนรุ่นใหม่เกิดการตื่นตัว อีกทั้งจะได้เลิกมกมายในเรื่องไสยศาสตร์ที่ถูกปลุกฝังกันมาแต่อดีต และฝากฝังผู้ปกครองให้ส่งเสริมบุตรหลานให้เรียนวิทยาศาสตร์ อย่าคิดว่าเป็นเรื่องยาก เพราะที่จริงแล้วเป็นความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน (สยามรัฐ, ผู้จัดการ 020844)

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านการสื่อสาร

2.1.1 การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา "สร้างความเป็นป่วนให้กับระบบอินเทอร์เน็ตทั่วโลกกว่า 150,000 เครื่อง"

ไวรัส "โคโรนา" เข้าโจมตีเว็บไซต์ต่างๆ ด้วยข้อความว่า Hacked by Chinese และกระจายไปยังคอมพิวเตอร์เครื่องแล้วเครื่องเล่า นับร้อยนับพันเครื่อง และถูกพบเมื่อวันที่ 19 ก.ค.2544 "โคโรนา" หรือรหัสแดงเป็นโปรแกรมไวรัสตัวหนอน ถูกออกแบบมาให้แพร่ระบาดในช่วง 20 วันแรกของแต่ละเดือน และในวันที่ 20 ไวรัสที่แพร่กระจายอยู่ในเครื่องคอมพิวเตอร์ต่างๆ ทั่วโลกก็จะมุ่งโจมตีไปที่เว็บไซต์ของท่าเทียบขบวนรถไฟด้วยกัน โดยมุ่งทำลายเว็บไซต์ดังกล่าวมิให้ใช้งานได้ต่อไป สำนักงานพิทักษ์การสาธารณสุขโคเคนพื้นฐานของสหรัฐอเมริกา (National Infrastructure Protection Center : NIPC) ได้ประกาศเตือนให้ประชาชนเตรียมรับมือการแพร่ระบาดของโปรแกรมไวรัสตัวนี้ที่จะออกอาละวาดในเย็นวันที่ 1 ส.ค.2544 ตามเวลาในประเทศไทย รอน ดิก ผู้อำนวยการศูนย์ NIPC บอกว่าความคับคั่งในช่องการสื่อสารอันเป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของไวรัส "โคโรนา" อาจทำให้ประสิทธิภาพการทำงานของเครือข่ายอินเทอร์เน็ตลดลงได้ ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้ใช้ทั่วไป "โคโรนา" ได้แพร่ระบาดในเซิร์ฟเวอร์โดยอาศัยช่องบกพร่องในซอฟต์แวร์ Internet Information Services : IIS ของไมโครซอฟต์เพื่อการแพร่เชื้อเข้าสู่เครื่องคอมพิวเตอร์ที่รันระบบปฏิบัติการวินโดวส์ 2000 โดยอัตโนมัติด้วยตัวของมันเองและทุกครั้งที่แพร่เข้าสู่เครื่องอื่น มันจะกลืนเข้ากับระบบนั้นๆ ซึ่งเป็นเหตุให้มันสามารถแพร่กระจายออกไปได้อย่างรวดเร็วในอัตราทวีคูณ แต่ไวรัสชนิดดังกล่าวไม่ระบาดในระบบวินโดวส์ 95,98, และวินโดวส์ Me

หลังคำประกาศเตือนของหน่วยงานสหรัฐผ่านไป ปรากฏว่า "โคโรนา" ได้สร้างความปั่นป่วนให้กับคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตแล้วอย่างน้อย 150,000 เครื่องทั่วโลก จนเป็นผลให้ก.กลางโหมสหรัฐต้องปิดเว็บไซต์ของท่าเทียบขบวนรถไฟชั่วคราวเพื่อจำกัดขอบข่ายของซอฟต์แวร์และป้องกันความผิดพลาดในอนาคต เนื่องจากโปรแกรมไวรัสตัวนี้มุ่งเป้าทำลายโดยตรงที่เครือข่ายเว็บไซต์ของรัฐบาลสหรัฐเป็นหลัก และพยายามหลีกเลี่ยงการโจมตีด้วยการเล่นตัวเลขอินเทอร์เน็ตแอดเดรสของเว็บไซต์ของตน ทั้งนี้ ศูนย์ค้นคว้าและวิจัยด้านความปลอดภัยบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Computer Emergency Response Team : CERT) ของมหาวิทยาลัยคาร์เนกีเมลลอน กล่าวเตือนว่าการระบาดของ "โคโรนา" สามารถส่งผลกระทบต่อการใช้อินเทอร์เน็ตไม่ว่าจะเพื่อธุรกิจหรือเพื่อการส่วนตัวก็ตาม เนื่องจากมันจะฝังตัวอยู่ในเอกสารด้านธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น อีเมล เป็นต้น และสามารถที่จะกระจายตัวไปสู่เครื่องอื่นๆ ได้โดยไม่ต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้ใช้แต่ประการใด ซึ่งแตกต่างจากไวรัสคอมพิวเตอร์ทั่วไปโดยสิ้นเชิง (Bangkok Post, ผู้จัดการ 010844, กรุงเทพธุรกิจ 090844, มติชนสุดสัปดาห์ 060844)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 แนวคิดและนโยบายด้านอาหาร

1.1.1 สธ. ส่งคายนามันคงทางอาหาร

นางสุภารัตน์ เกษราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) กล่าวภายหลังเปิดการประชุมเวทีสาธารณะเพื่อวิพากษ์แผนความมั่นคงทางอาหารเพื่อสุขภาพว่า แม้ประเทศไทยจะผลิตอาหารจนสามารถส่งออกได้ แต่กลับไม่มีระบบการผลิตที่มั่นคงยั่งยืนอย่างแท้จริง รวมทั้งวิถีชีวิตคนไทยเปลี่ยนไป จากที่เคยพึ่งพาตนเองหาอาหารจากแหล่งธรรมชาติโดยตรง เป็นการพึ่งพาอาหารผ่านระบบตลาด กลไกการตลาดและราคาสินค้าจึงกลายเป็นข้อจำกัดสำคัญในการเข้าถึงระบบอาหาร

นอกจากนี้ ผู้บริโภคไม่สามารถควบคุมคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารได้ด้วยตนเอง ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนเรื่องการเจ็บป่วย เช่น โรคมะเร็ง ปัญหาการขาดโปรตีนและพลังงานในเด็กอายุ 0-5 ปี ภาวะโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็กในสตรีตั้งครรภ์และวัยเรียน ตลอดจนโรคอ้วนที่พบสูงขึ้นในทุกกลุ่มอายุ

ด้าน น.พ.ประเวศ วะสี นักวิชาการอาวุโส ได้ปาฐกถาเรื่อง “อาหารไทย อาหารเพื่อพลโลก” ในการประชุมครั้งนี้ตอนหนึ่งว่า คนไทยเก่งในการผลิตอาหารทำนาทำสวนมากกว่าการผลิตเทคโนโลยี ควรหามาตรการมาเสริมจุดแข็งนี้นำไปต่อสู้ในตลาดโลก ไทยควรกำหนดยุทธศาสตร์ทางอาหารให้ชาวนาอยู่ได้โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม หากมีป้าชาวบ้านอยู่ได้ เก็บอาหารมาจากป่า แต่ถ้าป่าหมดชุมชนล่มสลายแน่นอน ทำอย่างไรให้ทุกคนมีกิน ไม่มีความหิวโหย มีความเข้มแข็งทางสังคม เศรษฐกิจ สุขภาพ ศีลธรรมวัฒนธรรม ปัญญา ความยุติธรรมในสังคม (มติชน 01, 090844)

1.2 การผลิตและพัฒนาอาหาร

1.2.1 นำร่องพัฒนาฟาร์มหมูรักษ์สิ่งแวดล้อม

นายปรีชา อุจวาที ปศุสัตว์จังหวัดนครปฐม เปิดเผยว่า ได้ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาระบบการจัดการฟาร์มสุกรที่เหมาะสมโดยมุ่งเน้นเกษตรกรรายย่อยที่มีการเลี้ยงสุกรอยู่ตามริมแม่น้ำลำคลอง และลุ่มแม่น้ำท่าจีน โดยใช้เทคโนโลยีเกี่ยวกับจุลินทรีย์ในการลดมลภาวะในฟาร์มสุกรทั้งสิ้น 123 ราย ใน อ.เมือง อ.สามพราน และ อ.นครชัยศรี โดยให้จัดทำระบบบำบัดน้ำเสียในฟาร์มสุกรก่อนที่ปล่อยลงสู่แหล่งน้ำในแม่น้ำลำคลอง โดยได้รับเงินสนับสนุนจากรบปศุสัตว์ 50% และเกษตรกรออกทุนเอง 50%

นายปรีชากล่าวว่ ปัจจุบันประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีความก้าวหน้าในการเลี้ยงสุกร มีการพัฒนาการเลี้ยงแบบรายย่อยเข้าสู่ระบบอุตสาหกรรมทำให้ได้ผลผลิตที่ดี มีปริมาณเพียงพอที่จะบริโภคภายในประเทศและส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ ปัจจุบันมีการเลี้ยงทั้งสิ้น 8 ล้านตัว ซึ่งสุกร 1 ตัว จะถ่ายของเสียเป็นอุจจาระและปัสสาวะออกมาประมาณ 5 ก.ก.ต่อวัน จึงมีของเสียเฉลี่ยต่อวันประมาณ 40 ล้านก.ก. ของเสียดังกล่าวจะส่งกลิ่นเหม็น มีแก๊สพิษ เป็นแหล่งแพร่กระจายของเชื้อโรคและพาหะนำโรค เช่น แมลงวัน ทำให้เกิดปัญหาต่อแหล่งน้ำธรรมชาติ กระทบต่อคุณภาพดินและปัญหาสังคม

นอกจากนี้ องค์การการค้าโลก (WTO) ได้เน้นให้การเลี้ยงสัตว์ต้องไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม หากประเทศไทยไม่สามารถดำเนินการได้ตามที่ประเทศคู่ค้ากำหนด ก็จะไม่สามารถส่งสินค้าปศุสัตว์ไปจำหน่ายในประเทศนั้นๆได้ (มติชน 150844)

1.2.2 ฟาร์มจะแช่เปิดขายเนื้อกิโลละพัน เปิปีสตาร์ไดโน “ซูเปอร์-ร้านสุกี้”

ร.อ.ปัญญา ยังประภากร กรรมการผู้จัดการบริษัท จะแช่ทองการเกษตร (ประเทศไทย) จำกัด ในเครือฟาร์มจะแช่สมุทรปราการ เปิดเผยว่า ได้จัดตั้งบริษัทจะแช่ทองขึ้นมาเพื่อการบริโภค โดยมอบหมายให้บริษัทเวนเจอร์เทค มาร์เก็ตติ้ง เป็นผู้ทำตลาดและจัดจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ภายใต้เครื่องหมายการค้า “วานิ-โอ” โดยในไทยจะเริ่มจำหน่ายในสัปดาห์หน้าผ่านซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านอาหาร และโรงแรม ใน 3 ลักษณะ คือ เนื้อสดแช่แข็ง ตุ่นยาจีน และเนื้อตากแห้ง ราคา กิโลกรัมละ 1,000 บาท แบ่งขายในบรรจุภัณฑ์ขนาด 250 กรัม และ 500 กรัม โดยจะมีการจัดเทศกาลเนื้อจะแช่ร่วมกับโรงแรมต่างๆ รวมทั้งวางจำหน่ายในโคคาสุกี้ จัด 6 เมนูให้เลือก เมนูละ 200 บาท อาทิ ทอด สเต็ก ต้มยำ

ในด้านการส่งออก ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2538 แต่ส่งออกในรูปจะแช่มีชีวิตไปยังประเทศจีน โดยช่วง 2 ปีที่ผ่านมามียอดขายรวม 3 พันตัว แต่จากนี้ไปจะพัฒนาเป็นการส่งออกเนื้อสำเร็จรูป และขยายเข้าประเทศต่างๆในเอเชีย เช่น จีน ฮองกง ญี่ปุ่น สิงคโปร์ มาเลเซีย ตั้งเป้ายอดขายรวมปีแรก 40 ล้าน ปัจจุบันบริษัทจะแช่มีชีวิตเพื่อนำมาแปรรูปทั้งหมด 1.5 หมื่นตัว แต่ละตัวต้องใช้เวลาเลี้ยง 3 ปี เพื่อให้มีขนาด 28-35 กิโลกรัมต่อตัว ซึ่งเหมาะการนำมาแปรรูป “การบริโภคเนื้อจะแช่ในต่างประเทศมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้น เพราะกังวลเรื่องโรคจากสัตว์ที่เห็นแดง อาทิ เนื้อวัว ส่วนคนไทยยังไม่เข้าใจ ยังคิดว่าจะแช่เป็นสัตว์เพื่อการท่องเที่ยว ไม่ใช่เป็นอาหาร” (มติชน 220844)

1.3 ธุรกิจอาหารและการส่งออก

1.3.1 บัณฑิตใหม่เปิดตลาดนอก พบความต้องการอาหารไทยยังมีสูง ตั้งเป้า 5 ปีขยายสาขาโคคา สุกี้ ปิลละไม่น้อยกว่า 25 สาขา

นายคุณาวัดณ์ ดำรงมณี ผู้จัดการฝ่ายพัฒนาธุรกิจ บริษัท โคคา โอลด์อิง จำกัด (โคคาสุกี้) เผยเป้าหมายของกลุ่มโคคา โอลด์อิงว่า ต้องการเป็นผู้นำตลาดสุกี้ของกลุ่มผู้ประกอบการไทยที่มีการขยายกิจการในต่างประเทศ หลังจากพิจารณาสภาพตลาดและแนวโน้มการลงทุนในประเทศไทยแล้ว พบว่าโอกาสทางการตลาดลดน้อยลงจากสภาพเศรษฐกิจ อีกทั้งผู้นำตลาดมีสาขาประมาณ 107 ทั่วประเทศ ขณะที่โคคาสุกี้นับเป็นอันดับสองของตลาดสุกี้เมืองไทย มีสาขาในปัจจุบัน 10 แห่ง

ดังนั้น การขยายในช่วง 3-5 ปีจากนี้จะเปิดบริการไม่น้อยกว่าปีละ 25 สาขา มุ่งเจาะตลาดยุโรปและสหรัฐอเมริกาขึ้น ตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นไป จากปัจจุบันมีร้านโคคาสุกี้เปิดให้บริการในสิงคโปร์ 5 สาขา มาเลเซีย 6 สาขา อินโดนีเซีย 6 สาขา และญี่ปุ่น 6 สาขา ซึ่งการขยายธุรกิจในต่างประเทศจะเน้นการขายแฟรนไชส์ สำหรับธุรกิจร้านอาหารไทย “แมงโก้ ทรี” นั้น ในปลายปีนี้จะเปิดเพิ่มอีก 2 แห่ง ที่อียิปต์และญี่ปุ่น ในรูปแบบของการขายแฟรนไชส์ มีมูลค่าการลงทุนต่อ 1 สาขา เฉลี่ย 12 ล้านบาท ปัจจุบันมีสาขาในประเทศไทย 1 แห่ง ย่านสุรวงศ์ และในลอนดอน ประเทศอังกฤษ 1 แห่ง

นอกจากนี้ ยังได้มีการพัฒนาธุรกิจร้านอาหารภายใต้ชื่อ “แมงโก้ ซิลลี่” เป็นร้านฟาสต์ฟู้ดไทย เปิดบริการในลักษณะฟู้ดคอร์ท มูลค่าการลงทุนต่อ 1 สาขา เฉลี่ย 2.5-4 ล้านบาท จะขยายตลาดในต่างประเทศโดยเฉพาะ ไม่มีแผนเปิดบริการในเมืองไทย (กรุงเทพธุรกิจ 200844)

1.3.2 แอปเปิลฝรั่งเศสบุกตลาดไทย มุ่งทำยอด 200 ล้าน

นายชัคค์ วานัวร์ ประธานคณะกรรมการส่งเสริมการตลาดของแอปเปิลฝรั่งเศส ภายใต้ชื่ออินเตอร์เฟล (Interfel) ซึ่งเป็นองค์กรส่งเสริมสินค้าเกษตรกรรมผักและผลไม้ประเทศฝรั่งเศส เปิดเผยว่า ขณะนี้อินเตอร์เฟลได้รุกเข้ามาทำตลาดแอปเปิลในประเทศไทย เนื่องจากมองว่าเป็นประเทศที่มีแนวโน้มการเติบโตสูง

ทั้งนี้ ในปี 2543 แอปเปิลฝรั่งเศสที่นำเข้ามาในประเทศไทยมีมูลค่า 145 ล้านบาท คิดเป็น 8.5% ของตลาดแอปเปิลนำเข้า และในปีหน้าคาดการณ์ว่าจะมียอดขายแอปเปิลฝรั่งเศสถึง 200 ล้านบาท หรือจำนวน 5 พันตัน และจะเติบโตอย่างต่อเนื่องในอีก 2-3 ปีข้างหน้า (กรุงเทพธุรกิจ 110844)

1.3.3 สหรัฐฯลุยตรวจสอบมาตรฐานโรงงานไทยผลิตอาหารส่งออก

นายชินนทร์ เจริญพงษ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านอาหาร สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) เปิดเผยว่า เมื่อไม่นานมานี้ องค์การอาหารและยาสหรัฐอเมริกา (เอฟดีเอ) ได้ติดต่อผ่านสถานทูตสหรัฐฯประจำประเทศไทยว่า จะขอตรวจสอบสินค้าไทยที่ส่งออกไปจำหน่ายในสหรัฐฯ โดยจะเน้นตรวจกระบวนการผลิตหรือจีเอ็มพีในระดับสากล ซึ่งมาตรฐานดังกล่าวจะมีมาตรฐานสูงกว่าประเทศไทยที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน โดยอาหารที่เอฟดีเอระบุขอตรวจนั้นเป็นอาหารที่มียอดการส่งออกจากประเทศไทยเป็นจำนวนมาก คือ โรงงานที่ผลิตอาหารกระป๋อง 4 แห่ง และโรงงานผลิตซอส น้ำจิ้ม อีก 4 แห่ง

“มาตรฐานจีเอ็มพีที่ทางเอฟดีเอวางไว้นั้นเป็นมาตรฐานสากลที่โรงงานในประเทศไทยไม่ต้องปรับปรุงมากนัก เพราะโรงงานเหล่านี้มีตลาดการส่งออกไปสหรัฐฯ ญี่ปุ่น และประเทศในสหภาพยุโรป ซึ่งเป็นตลาดหลักอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม สาเหตุที่เอฟดีเอต้องการเข้ามาตรวจสอบสินค้าของไทยทุกปีนั้น อาจจะเป็นไปได้ว่าเคยตรวจพบสารคลอโรเดียม โบตุลินัม ซึ่งเป็นเชื้อราชนิดหนึ่ง เมื่อกินเข้าไปแล้วจะทำให้สมองเป็นอัมพาต และทำให้เกิดมะเร็งได้อีกด้วย ปนเปื้อนในอาหารที่ไทยส่งออกไปจำหน่ายในต่างประเทศ อีกทั้งโรงงานบางแห่งอาจจะมีการใช้ส่วนผสมมาตรฐานสากลที่กำหนด เป็นต้น”

นายชินนทร์กล่าวว่า ภายใต้กำแพงการค้าขององค์การการค้าโลก กำหนดไว้ว่าจะต้องให้ประเทศที่เป็นสมาชิกเข้าตรวจสอบกระบวนการผลิตซึ่งกันและกันได้เพื่อความโปร่งใส ทำให้ไทยต้องเปิดโอกาสให้กลุ่มคู่ค้ามาศึกษาดูวิธีการผลิตอาหารดังกล่าว ที่ผ่านมาเอฟดีเอเข้ามาตรวจสอบกระบวนการและขั้นตอนการผลิตอาหารในประเทศไทยมาแล้ว 3 ครั้ง กว่า 40 แห่ง (มติชน, อาทิตยวิเคราะห์รายวัน 140844)

1.3.4 ญี่ปุ่น เปิดฉากสงครามข้าวกล้อง

เมื่อเดือนก.ค.ที่ผ่านมา อาหารกล้องที่ผลิตในสหรัฐถูกแช่แข็งไปยังญี่ปุ่น เพื่อนำมาวางขายตามสถานีรถไฟ และร้านค้าปลีกบางแห่งในประเทศ แม้ว่ายอดขายอาหารกล้องที่มีชื่อวามะกันจะมีสัดส่วนเพียง 0.002% ของตลาดอาหารกล้องทั้งหมดในแดนอาทิตย์อุทัย แต่กลับกลายเป็นสาเหตุให้เกิดความสับสนวุ่นวายขึ้น เมื่อกลุ่มเกษตรกรชาวมุไรออกมาบอกว่า อาหารกล้องเหล่านี้เปรียบเหมือนการ “ตบหน้า” ภาคเกษตรกรรมของประเทศที่กำลังประสบปัญหาอย่างรุนแรง กลุ่มเกษตรกรเหล่านี้บอกมาประท้วง รวมถึงชูธงที่มีข้อความว่า ข้าวกล้อง หรือ

“เบนโตะ” ในภาษาญี่ปุ่นสามารถทำขึ้นจากข้าวญี่ปุ่นเพียงอย่างเดียวเท่านั้น พรรครัฐบาลเสรีประชาธิปไตย (แอลพีดี) และกระทรวงเกษตรก็โคดเข้าร่วมการประณาม “เบนโตะ” ที่มีชื่อรวมกันด้วย เหตุผลความโกรธาของรัฐบาลญี่ปุ่นครั้งนี้ เพราะถือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเมือง รวมถึงวัฒนธรรมและจิตวิญญาณของคนญี่ปุ่น

เบนโตะเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตชาวญี่ปุ่นมานานหลายศตวรรษ ในแต่ละวันมีการขายเบนโตะตก 6 ล้านกล่องในญี่ปุ่น ไม่นับรวมข้าวกล่องจากบ้านที่บรรดาพนักงานออฟฟิศ และเด็กๆพกพาไปกินที่โรงเรียน นอกจากนี้ ตัวข้าวเองก็ถือเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในญี่ปุ่น สมเด็จพระจักรพรรดิจะทรงประกอบพิธีกรรมทางศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการเก็บเกี่ยวข้าวทุกปี

อย่างไรก็ตาม เอ็นอาร์อี เวิร์ล เบนโตะ บริษัทผลิตอาหารกล่องในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐฯ เจ้าของข้าวกล่องที่เป็นต้นเหตุความขัดแย้งพร้อมเติมที่จะต่อสู้ในสงครามข้าวกล่อง เห็นได้จากการที่บริษัทกำลังมองหาช่องทางเพิ่มการผลิต และอาจถึงขั้นนำความเป็นแคลิฟอร์เนียเข้ามาปรุงแต่งเบนโตะแบบดั้งเดิมของญี่ปุ่นเล็กน้อยด้วย (กรุงเทพฯธุรกิจ 130844)

1.4 สารพิษและสารเคมีในอาหาร

1.4.1 กรมวิชาการเกษตร เร่งแก้สารพิษในพืชผล จัดอบรม-สร้างแล็บ 8 ศูนย์ทั่วประเทศ

กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นอีกหน่วยงานหนึ่งซึ่งดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการใช้สารเคมีเป็นพิษในด้านการเกษตร โดยเฉพาะกองวัตถุมีพิษการเกษตร ซึ่งนอกจากจะมีเจ้าหน้าที่ในการควบคุมดูแลการใช้วัตถุอันตรายทางการเกษตรแล้ว ก็ยังต้องมีความรับผิดชอบในการหาวิธีการแก้ปัญหาพิษภัยที่เกิดขึ้นอีกด้วย

นางจันทร์ทิพย์ อ่างศรีสกุล นักวิทยาศาสตร์ 8 กลุ่มงานวิจัยสารพิษตกค้าง กองวัตถุมีพิษทางการเกษตร เปิดเผยถึงสถานการณ์การใช้วัตถุมีพิษทางการเกษตรในปัจจุบันว่า วัตถุมีพิษทางการเกษตรซึ่งพบว่า มีอัตราการนำเข้าสูงที่สุดในช่วงปี 2538-2542 ที่ผ่านมามีคือ สารไกลโฟเซท (glyphosate) ซึ่งเป็นสารป้องกันและกำจัดวัชพืช สถิติล่าสุดในปี 2542 มีปริมาณการนำเข้าสูงถึง 6,772 ตัน คิดเป็นมูลค่าถึง 1,185 ล้านบาท ความนิยมใช้สารเคมีดังกล่าวเนื่องจากต้องการทุนแรงงานคนที่จะต้องมาดายหญ้า หรือปราบปรามวัชพืชในแปลงเกษตร

สารพิษที่ใช้กำจัดวัชพืชนี้ ยังไม่พบปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการส่งออก เพราะไม่ได้ใช้ในการเพาะปลูกโดยตรง แต่ใช้เพื่อเตรียมแปลงเพาะปลูก ซึ่งกว่าจะเก็บเกี่ยวฤทธิ์ของสารก็มักจะสลายตัวไปหมดแล้ว ส่วนสารที่เป็นปัญหามากในตอนนี้คือ สารป้องกันและกำจัดแมลงศัตรูพืช เพราะเกษตรกรใช้เกือบตลอดระยะเวลาการเพาะปลูก และตัวยากี่สัมผัสกับพืชโดยตรง ซึ่งหากเกษตรกรไม่คำนึงถึงพิษภัยของสารโดยไม่เก็บเกี่ยวในระยะที่ปลอดภัยก็จะมีสารพิษตกค้างในพืชผลนั้น

นางจันทร์ทิพย์ กล่าวอีกว่า พิษผลการเกษตรที่พบการตกค้างของสารพิษมากที่สุด ได้แก่ พืชผักกินใบ เพราะส่วนที่ใช้บริโภคคือส่วนที่สัมผัสกับสารพิษโดยตรง การบริโภคพืชผักเหล่านี้ให้ปลอดภัย ทำได้โดยการแช่น้ำสารส้มหรือน้ำด่างทับทิมก่อน รวมทั้งการล้างด้วยน้ำสะอาดหลายๆ ครั้ง ก็จะช่วยลดการตกค้างของสารพิษได้ นอกจากนั้น การปล่อยทิ้งไว้ก็จะทำให้สารตกค้างเสื่อมฤทธิ์ลงเรื่อยๆ ตามระยะเวลาที่เก็บ

สารพิษตกค้างในพืชผลการเกษตรไม่เพียงแต่จะเป็นปัญหาของผู้บริโภคภายในประเทศเท่านั้น ในด้านการส่งออกก็เช่นกัน ปัญหาการตกค้างของสารพิษถูกหยิบยกมาเป็นเงื่อนไขของการกีดกันทางการค้าสินค้าเกษตรของไทยโดยประเทศคู่ค้าที่ใช้มาตรฐานนานาชาติ เช่น มาตรฐาน CODEX MRL หรือแม้แต่ HACCP มาเป็นเงื่อนไข ที่ผ่านมามีประเทศไทยมีปัญหาสินค้าเกษตรถูกขึ้นบัญชีสินค้าอันตรายหลายรายการ ล่าสุดคือกรณีการพบสารพิษจำพวกยาฆ่าแมลงในพริกที่ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งเมื่อมีการตรวจสอบพบในสินค้าลึกลับหนึ่งก็ถูกขึ้นบัญชีดำ และมีการส่งข้อมูลแจ้งไปทั่วโลก ทำให้พริกจากไทยต้องถูกจับตามองและมีปัญหาถึงการระงับคำสั่งซื้อ จนกว่าประเทศไทยจะชี้แจงและแสดงให้เห็นได้ว่าสามารถจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

ปัญหาสารพิษตกค้างดังกล่าว ทำให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มอบหมายให้กรมวิชาการเกษตรทำการส่งเสริมศักยภาพของสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร (สวพ.) ซึ่งมีอยู่ 8 ศูนย์ ในจังหวัดต่างๆ ทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ได้แก่ เชียงใหม่ พิษณุโลก ขอนแก่น อุบลราชธานี ชัยนาท จันทบุรี สุราษฎร์ธานี และสงขลา ให้สามารถทำงานทางด้านการตรวจวิเคราะห์เกี่ยวกับด้านสารพิษตกค้างในการเกษตรได้ โดยเป็นงบประมาณจากเอทีปียรวมทั้งโครงการประมาณ 100 กว่าล้าน ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ไปในการจัดเตรียมสถานที่และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีในการตรวจวิเคราะห์ นอกจากนั้นก็จะเป็นการเตรียมความพร้อมด้านบุคลากร โดยได้เริ่มโครงการแล้วเมื่อต้นปี 2544 ที่ผ่านมามีระยะเวลาดำเนินการ 3 ปี จนถึงปี 2546

“ตอนนี้เริ่มฝึกอบรมให้ความรู้แล้ว และจะต้องมีการลงไปตรวจสอบการทำงานเป็นระยะๆ โดยงานในทุกส่วนจะต้องดำเนินการไปพร้อมๆกัน คาดว่าภายในปี 2546 ก็จะได้ศูนย์การตรวจวิเคราะห์สารพิษตกค้าง และรับรองมาตรฐานพืชผลการเกษตรที่ทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์เต็มที่ถึง 8 ศูนย์ทั่วประเทศ”

ปัจจุบันการตรวจสอบมาตรฐานของผลผลิตการเกษตรมักเริ่มตั้งแต่ขั้นเริ่มต้นที่แปลงเพาะปลูกไปจนถึงขั้นตอนสุดท้ายในการบรรจุผลิตภัณฑ์เลยทีเดียว ซึ่งการมีหน่วยงานที่มีมาตรฐานขึ้นมาทำหน้าที่ดังกล่าว จะช่วยทำให้การเกษตรเพื่อการส่งออกของไทยได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น สำหรับบริษัทส่งออกพืชผลสดสารพิษหรือพืชผลชีวภาพในไทยขณะนี้ มี 10 ราย ที่กำลังรอให้มีการรับรองของรัฐบาลอยู่ โดยแต่ละบริษัทจะต้องปฏิบัติตามมาตรการปลอดสารพิษ (สารเคมี) ต่างๆ ซึ่งรวมถึงการขูดบ่อน้ำล้อมรอบพื้นที่เพาะปลูก เพื่อป้องกันสารพิษในน้ำจากพื้นที่โดยรอบเข้ามาปนเปื้อน ตลอดจนปลูกไม้ยืนต้นเป็นกรอบกั้นสารเคมี ที่อาจฟุ้งกระจายมาทางอากาศ นอกจากพืชผลแล้ว ขณะนี้สถาบันวิจัยและพัฒนาการเกษตรกำลังเร่งทำโครงการวิจัยสารตกค้างในสัตว์เลี้ยงเพื่อการเกษตรอื่นๆ ด้วยทั้ง กุ้ง ไก่ และปลา (ผู้จัดการ 210844, Bangkok Post 060801)

1.4.2 ชีตวันไทยบริโภคหมูปนเปื้อน 3 หมื่นตัว/วัน

วันที่ 1 สิงหาคม 2544 สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จัดสัมมนาเรื่องหมูปลอดสารพิษ คนปลอดภัย นายชัยณรงค์ คันธพินิต นักวิจัยจาก สกว.กล่าวว่า ปัจจุบันผู้บริโภคนิยมซื้อหมูเนื้อแดงและไม่มัน ทำให้ผู้เลี้ยงหมูหันมานิยมใช้ยาในกลุ่ม Beta-agonists ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพมาก

นางจุฑารัตน์ เศรษฐกุล นักวิจัย กล่าวว่า นอกจากใช้ยาในกลุ่มเบต้าอะโกนิสต์แล้วยังพบว่ามีการใช้ยาต้านจุลชีพอื่นๆที่ตกค้าง แม้ว่าจะมีการระงับการใช้ยาปฏิชีวนะบางกลุ่ม แต่ก็มีลักลอบใช้กันอยู่ ขณะนี้มีโรงฆ่าสัตว์เพียง 4 แห่งเท่านั้นที่ได้รับการรับรองมาตรฐานให้เป็นโรงฆ่าสัตว์เพื่อส่งออก คิดแล้วปัจจุบันมีเนื้อหมูที่ส่งเข้าโรงฆ่าสัตว์ได้มาตรฐานเพียง 10% เท่านั้น อีก 90% นำมาจากโรงฆ่าสัตว์ที่ไม่ได้มาตรฐาน ขณะที่คนไทยต้องบริโภคเนื้อสัตว์วันละ 30,000 ตัว

นายธงชัย เจริญชัยกิจ คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า ยาในกลุ่ม Beta-agonists เช่น Clenbuterol หรือ Salbutamol มีคุณสมบัติในการขยายหลอดลมและช่วยกล้ามเนื้อขยายตัว และเผาผลาญไขมันที่สะสมในร่างกาย แต่จะส่งผลข้างเคียง ทำให้กล้ามเนื้อสั่น หัวใจเต้นเร็วผิดปกติ วิงเวียนศีรษะ ยาเหล่านี้เคยใช้เลี้ยงโคขุนในประเทศสเปนและฝรั่งเศส จนเกิดปัญหาการตกค้างในตับโค ทำให้ผู้บริโภคมีอาการมือสั่น กล้ามเนื้อกระตุก ปวดศีรษะและหัวใจเต้นเร็วผิดปกติ จึงควรควบคุมการใช้ยาประเภทนี้

รศ.ดร.จุฑารัตน์ เสนอทางออกว่า “ให้มีการนำระบบการจัดระดับเกรดซากสุกรมาใช้เป็นเกณฑ์ ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะรับรองหรือรับประกันคุณภาพของซากสุกร และตกลงราคาซื้อขายกันได้ จะช่วยให้ผู้บริโภคในประเทศไทยได้บริโภคสุกรที่มีคุณภาพดี”

อย่างไรก็ดี ขณะนี้ภาคเอกชนได้ร่วมมือกับนักวิจัย ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) คิดค้นเครื่องมือตรวจสอบยาต้านจุลชีพตกค้างในเนื้อสัตว์ได้เป็นผลสำเร็จคือ “เคเอส-9 เอส” โดยเป็นการตรวจสอบสารต้านจุลชีพในเนื้อเยื่อซี่ริมและปัสสาวะของไก่และสุกร ซึ่งสามารถรู้ผลไม่เกิน 4 ชั่วโมงครึ่ง ขณะที่การตรวจสอบแบบเดิมๆ นั้น ใช้การตัดชิ้นเนื้อวางลงบนจานเพาะเชื้อแบคทีเรีย และรอจนเพาะเชื้ออย่างน้อย 18 ชั่วโมง จึงสามารถอ่านผลได้ (มติชน 020844, อาทิตยวิเคราะห์รายวัน 040844)

1.4.3 สธ.ออกกฎหมาย “ยาตกค้าง” ในเนื้อสัตว์

นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยว่า ตนได้ลงนามในประกาศ สธ.ที่ 231/2544 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2544 ประกาศให้อาหารสัตว์ที่มียาสัตว์ตกค้างเป็นอาหารที่อยู่ในข่ายที่ต้องกำหนดมาตรฐาน ซึ่งกฎกระทรวงฉบับนี้เท่ากับเป็นกฎหมายการควบคุมปริมาณยาสัตว์ตกค้างครั้งแรก ผลของกฎกระทรวงฉบับนี้จะครอบคลุมทั้งเนื้อสัตว์ที่วางจำหน่ายในประเทศและผลิตภัณฑ์ที่ส่งออกด้วย โดยจะมีผลหลังจากลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา 180 วัน หรือเริ่มต้นมีผลบังคับใช้ราวต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2545

“กฎกระทรวงฉบับนี้กำหนดให้มีการควบคุมมาตรฐานปริมาณยาสัตว์ 29 ชนิด ในเนื้อสัตว์ เป็นไปตามมาตรฐานขององค์การมาตรฐานอาหารสากลหรือ CODEX ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับชนิดของสัตว์ ชนิดของอวัยวะหรือผลผลิตของสัตว์ นอกจากนี้ ยังได้สั่งให้สำนักงานสาธารณสุขทั่วประเทศได้ตรวจสอบเนื้อสัตว์ที่วางจำหน่ายอย่างเข้มงวดแล้ว” นางสุดารัตน์กล่าว

ด้าน นพ.วิชัย โชควิวัฒน์ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) กล่าวว่า อย.มีหน้าที่ในการควบคุมปริมาณการนำเข้าของยาต่างๆ ที่นำมาใช้กับสัตว์ ส่วนผู้ใช้คือ สัตวแพทย์ การใช้ยาเหล่านี้มีกำหนดช่วงเวลาก่อนที่จะถูกฆ่าและเพื่อที่สัตว์จะได้ขับถ่ายออกมาให้หมดก่อน แต่ผู้ประกอบการบางรายอาจจะขาดความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักในเรื่องพิษสะสมที่จะมีผลต่อสุขภาพ ตัวอย่างของมาตรฐานที่จะเกิดขึ้นตามกฎกระทรวงนี้ได้แก่ เนื้อสุกรที่ฆ่าและขายต่อไปนี้ เนื้อสุกรส่วนที่เป็นกล้ามเนื้อก็โลกรัมต้องไม่มีสารคาร์บาออกซ์ ซึ่งเป็นยาควบคุมและป้องกันโรคท้องร่วงสุกรในพื้นที่ที่มีการระบาดของเชื้อไวรัสโอ, ซัลโมเนลลา, อีโคไล ไม่เกิน 5 ไมโครกรัม เนื้อวัวหนึ่งก็โลกรัมต้องไม่มีสารควาโอลและเทรนโบโลนแอสีเทต เกิน 2 ไมโครกรัม เนื้อไก่ต้องไม่มีสารเตตราไซคลีน ซึ่งเป็นยาปฏิชีวนะไม่เกิน 500 ไมโครกรัม ฯลฯ ผู้ฝ่าฝืนต้องโทษปรับไม่เกิน 50,000 บาท (มติชน 220844, ผู้จัดการ 200844, สยามรัฐ 200844, Bangkok Post 200801)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 แนวคิดและนโยบายด้านสาธารณสุข

2.1.1 'ร.ร.สร้างสุข' 'ไม่คิด' 'สสส.' ระดมสมองสร้างสุขภาพเด็ก

ในเดือนส.ค.2544 นี้ สำนักงานสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้จัดประชุมร่วมกับตัวแทนกรมอนามัย กรมสุขภาพจิต และองค์กรเอกชนต่างๆ เพื่อหาแนวทางในการทำงานและสร้างเครือข่ายสุขภาพในโรงเรียน นางลักขณา เต็มสิริกุลชัย ผู้อำนวยการ กล่าวว่า แนวคิดโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพเป็นแนวคิดระดับนานาชาติ ริเริ่มโดยองค์การอนามัยโลก ถ้าพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพได้ เด็กและเยาวชนของประเทศก็จะมีสุขภาพและจิตสำนึกที่ดี

"ความหมายของโรงเรียนสร้างเสริมสุขภาพคือ สถานที่ซึ่งทุกฝ่ายในโรงเรียน ครอบคลุม ชุมชน ร่วมมือกันจัดระบบโครงสร้างผสมผสานด้วยกิจกรรม เพื่อสร้างเสริมและปกป้องสุขภาพของนักเรียน กิจกรรมที่กล่าวถึงคือ การเรียนรู้เรื่องสุขภาพโดยมีเด็กเป็นศูนย์กลางทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร การจัดสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัย อาทิ เป็นโรงเรียนปลอดบุหรี่ โรงเรียนปลอดน้ำอัดลม โรงเรียนที่เน้นอาหารซึ่งครบถ้วนด้วยโภชนาการ ไม่มีไขมันสูง เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดนั้นควรจะมาจากการศึกษาปัญหาสุขภาพของนักเรียนภายในโรงเรียนก่อน จากนั้นจึงนำมาสู่การกำหนดระดับนโยบายและปฏิบัติต่อไป"

นางจจจิตต์ เรืองคำรงค์ ตัวแทนจากกรมอนามัยกล่าวว่า ปัญหาการสร้างเสริมสุขภาพในโรงเรียนก็คือ เป็นเรื่องใหม่และผู้ปกครองมักไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการช่วยกันคิดเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับทุกฝ่าย กรมอนามัยได้ทำโครงการนำร่องในโรงเรียนต้นแบบ 75 โรงเรียน ต่อมาในปี 2542 ขยายเป็นอำเภอละ 1 โรงเรียน ปี 2544 เป็นตำบลละ 2 โรงเรียน

"แต่โรงเรียนส่วนใหญ่ดึงชุมชนเข้ามาร่วมน้อย เป็นปัญหาที่ว่าทำอะไรถึงจะดึงผู้ปกครองมาร่วมคิดร่วมทำได้ โรงเรียนที่เข้าโครงการมี 1 ใน 3 ของโรงเรียนทั่วประเทศแล้ว แต่โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์มีเพียง 10% เท่านั้น หรือประมาณ 3,000 โรงเรียนจาก 30,000 กว่าโรงเรียน (มติชน 220844)

2.1.2 สส.เปิดศูนย์แจ้งเหตุฉุกเฉิน นำร่อง 13 จังหวัด ชุดออนเซ็ปต์ 'นาทีแห่งชีวิต' ให้นักถึง 1669

นางสุดารัตน์ เกษราพันธุ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) เปิดเผยภายหลังประชุมร่วมกับหลายหน่วยงานเกี่ยวกับแผนป้องกันความสูญเสียจากอุบัติเหตุว่า ทางสธ.ได้ทำแผนเรื่องนี้ไว้แล้วประกอบกับโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า 30 บาท รักษาทุกคนที่จัดงบประมาณให้ 1,202 บาทต่อหัวต่อปีนั้น ในจำนวนนี้มีเงินสำหรับการจัดบริการศูนย์ฉุกเฉิน 19 บาทต่อหัวต่อปี

ทั้งนี้ หากโรงพยาบาลได้จัดบริการแจ้งเหตุฉุกเฉินก็จะจัดส่งเงินตรงนี้ให้เพื่อพัฒนาระบบการให้บริการฉุกเฉินกับประชาชนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และมอบหมายให้ นพ.เสรี คู่จินดา อธิบดีกรมการแพทย์ ร่วมกับ นพ.สมชาย กาญจนสุด ผู้อำนวยการศูนย์เรนทรจัดทำแผนตั้งศูนย์ฉุกเฉินดังกล่าวใน 12 เขตของสธ. และบางเขตในกรุงเทพมหานครเป็น 13 จังหวัด

นางสุดารัตน์กล่าวอีกว่า แผนงานหลักที่ศูนย์แจ้งเหตุฉุกเฉินจะดำเนินการคือ *ประการแรก* รมรศให้ประชาชนตื่นตัวในการลดอุบัติเหตุ เมาแล้วไม่ขับชี่ยานพาหนะ *ประการที่สอง* ประสานกับสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้บังคับใช้กฎหมายใน 13 จังหวัดนำร่องอย่างจริงจังตลอดทั้งปี พื้นที่นำร่องในกรุงเทพฯ คาดว่าจะออกตรวจจับได้ราวกลางเดือนกันยายนนี้ *ประการที่สาม* เสนอให้แก้ไขกฎหมายให้รัดกุมชัดเจนขึ้น เช่น กรณีเมาแล้วขับเกิดอุบัติเหตุมีโทษปรับ 10,000 บาท จำคุก 3 เดือน อาจมีการระบุในใบขับขีหรือเอกสารสำคัญว่า ผู้ใช้บัตรนี้เคยเมาแล้วขับจนเกิดอุบัติเหตุ อาจต้องจ่ายค่าประกันมากกว่ารายอื่น

นอกจากนี้ ยังมอบหมายนโยบายให้ นพ.สมชาย พัฒนาศูนย์เรนทร โทร 1669 ซึ่งเดิมเคยเป็นศูนย์รับแจ้งขอความช่วยเหลือเวลาเกิดอุบัติเหตุ ให้เป็นศูนย์ปรึกษาสุขภาพฉุกเฉินด้วย ตบตันได เส้นเลือดในสมองแตก ฯลฯ จะทำอย่างไร ถือการให้คำปรึกษามีความสำคัญเป็น "นาทีแห่งชีวิต" ในการช่วยเหลือผู้ป่วย

การพัฒนาครั้งนี้ไม่ต้องลงทุนมาก เพราะโรงพยาบาลแต่ละแห่งมีระบบแจ้งเหตุโทร 1669 อยู่แล้ว เพียงเพิ่มการเชื่อมระบบไปยังห้องฉุกเฉินเพื่อขอปรึกษาแพทย์ ซึ่งตรงนี้ศูนย์เรนทรจะจัดคู่มือการให้คำปรึกษาขึ้น ด้านนพ.สมชายกล่าวว่า โรงพยาบาลในกรุงเทพฯ ที่คาดว่าจะทำระบบฉุกเฉินใหม่โทร 1669 ปรึกษาปัญหาสุขภาพได้นั้นน่าจะเป็โรงพยาบาลราชวิถี ส่วนจังหวัดในพื้นที่ 12 เขตจะหารือกันอีกครั้ง ที่คาดว่าจะประกอบด้วยจังหวัดเชียงใหม่ พิษณุโลก นครสวรรค์ นครราชสีมา ขอนแก่น อุบลราชธานี เพชรบุรี สุราษฎร์ธานี หาดใหญ่ และพระนครศรีอยุธยา (ผู้จัดการ 210844)

2.1.3 จี.เอก.เลิกเป็น 'เสือนอนกิน' ย้ำรัฐให้ 'เอกสิทธิ์' ไม่ใช่ 'อภิสิทธิ์'

ในโอกาสครบ 35 ปี แห่งการก่อตั้งองค์การเภสัชกรรม (อก.) 2 ส.ค.2544 ได้มีการจัดเสวนาเรื่อง "องค์การเภสัชกรรมที่สังคมคาดหวัง" ขึ้น ผศ.ภญ.สำลี ใจดี อาจารย์จากคณะเภสัชศาสตร์ จุฬาฯ กล่าวว่า เวลานี้คนใน อก.ส่วนใหญ่ได้ลืมไปหมดแล้วว่าปณิธานของอก.คืออะไร ไม่ได้ให้ความสำคัญกับประโยคที่ว่า "รับผิดชอบชีวิต ผลิตยาคุณภาพ" ซึ่งเป็นความมุ่งมั่นตั้งใจของดร.ตัว ลพานุกรม ผู้ให้กำเนิดโรง

งานเภสัชกรรมเท่าใด ทำให้บทบาทของ อภ.ที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ไม่ได้เป็นไปเพื่อประโยชน์ของประเทศและประชาชนอย่างที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ ตั้งแต่อดีตที่ผ่านมา อภ.กุมอำนาจของระบบยาของรัฐทั้งหมด แต่กลับกลายเป็นเงื่อนไขที่ทำให้ อภ.มีอภิสิทธิ์ "ถ้าเราไม่เข้าใจคำว่า 'เอกสิทธิ์' ไม่สำเนียงสำนึกถึงหน้าที่ ว่าเราได้เอกสิทธิ์นี้แล้ว เราจะมุ่งไปข้างหน้าอย่างไรให้รักษาเจตจำนงในการก่อตั้งองค์การเภสัชฯ คือ การพึ่งตัวเอง ในด้านยา และทำให้ประชาชนทุกคนได้รับประโยชน์" ผศ.ภญ.สาลี กล่าว

นส.ปราณี ศรีกาเหน็ด สื่อมวลชนจากหนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ กล่าวว่า "บทบาทขององค์การเภสัชฯในวันนี้ ถูกมองว่าทำตัวเหมือน บริษัทเอกชนเข้าไปทุกที โดยเน้นกินส่วนต่าง 5 เปอร์เซ็นต์ จากการรวมศูนย์สั่งซื้อยามากกว่า ซึ่งถ้าเป็นอย่างนี้ก็ไม่จำเป็นต้องมีองค์การเภสัชฯก็ได้ เพราะช่วยแก้ปัญหาอะไรของประเทศไม่ได้เลย เช่นเดียวกับ ดร.จอห์น อิงภากรณ์ สว.กรุงเทพมหานคร ที่กล่าวว่า ในฐานะตนเป็นประธานอนุกรรมการศึกษาระบบทฤษฎียา พบว่าคนที่คิดจะทฤษฎีเรื่องยาสามารถทำได้โดยใช้ อภ.เป็นเครื่องมือ ซึ่งอภ.ไม่ได้แสดงบทบาทในการรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเลย

"แต่ผมไม่เห็นด้วยกับการยุบองค์การเภสัชฯ ผมคิดว่าองค์การเภสัชฯ มีคุณค่า แต่มีจุดอ่อนที่ความโปร่งใสและการตรวจสอบ ซึ่งจะต้องมีโครงสร้างและระบบใหม่ที่ตรวจสอบโดยคนภายนอกได้มากขึ้น เช่น สตง. เป็นต้น นอกจากนี้ อภ.น่าจะแสดงบทบาทในการทำให้ยาที่มีสิทธิบัตรหรือถูกผูกขาดมีราคาลดลง หรือยาที่จำเป็นตัวใดหมดสิทธิบัตรแล้วก็ให้เร่งผลิตออกมา เช่น ยาต้านไวรัสเอดส์ ยิ่งไปกว่านั้น ควรกระตุ้นให้รัฐบาลใช้มาตรการบังคับใช้สิทธิ ซึ่งเวลานี้กำลังอยู่ในกระแสเรียกร้องระดับโลก ที่ไม่ต้องการให้บริษัทยาค้ากำไรเกินควรจากความเจ็บป่วยและชีวิตของเพื่อนมนุษย์

นพ.วชิระ บดินพิบูลย์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมพวง จ.นครราชสีมา ได้สะท้อนปัญหาของอภ.ที่ผ่านมาหลายด้าน ได้แก่ คุณภาพยายังไม่น่าไว้วางใจโดยจะพบนาน้ำแขวนตะกอนอยู่บ่อยครั้ง ซึ่งก็ต้องทิ้งไปไม่กล้าสั่งให้ผู้ป่วย ปัญหาต่อมาคือราคา ซึ่งที่ผ่านมาพบว่ายิ่งผลิตราคายาของอภ.ยิ่งแพงขึ้น ทำให้ยาชนิดเดียวกันของเอกชนมีคุณภาพดีกว่าและราคาถูกกว่า นอกจากนี้ ก็ยังมีปัญหาการจัดส่งที่ล่าช้า สำหรับข้อเสนอมที่มีต่ออภ.ก็คือ ต้องมีการแก้ไข พ.ร.บ.องค์การเภสัชกรรม พ.ศ.2509 โดยร่างขึ้นใหม่พร้อมกำหนดเจตนากรณีให้ชัดเจนเพื่อประเทศและประชาชน ด้วยการตรึงราคายาเพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงยาได้ในราคาไม่สูงเกินไป รวมทั้งเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบองค์การมากขึ้น (ผู้จัดการ 030844)

2.2 ความเคลื่อนไหวต่อเนื่องของ 'นโยบาย 30 บาทฯ'

2.2.1 30 บาท ทุกโรคสอบผ่าน เอแบคโพลชี้ 'ชาวบ้านพอใจ'

สำนักวิจัยเอแบคโพล มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ เผยผลวิจัยประเมินโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคในกลุ่มผู้ป่วยที่เข้าโครงการ : กรณีศึกษาตัวอย่างผู้ป่วยที่เข้าโครงการ 6 จังหวัดนำร่องทั่วประเทศ ได้แก่ จังหวัดปทุมธานี สมุทรสาคร เพชรบุรี นครสวรรค์ และยะลา ซึ่งดำเนินการสำรวจระหว่างวันที่ 20 กรกฎาคม-16 สิงหาคม จำนวน 2,181 ตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่พอใจต่อการบริการรักษาสุขภาพในโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ทั้งที่ตั้งของโรงพยาบาล วิธีการเดินทางมายังโรงพยาบาล ความยินดีต้อนรับของเจ้าหน้าที่โรงพยาบาล ของพยาบาล แพทย์ การตรวจสุขภาพเบื้องต้นของพยาบาล วิธีการตรวจรักษาของแพทย์ เครื่องมืออุปกรณ์ในการตรวจรักษา

ส่วนปัญหาในการเข้ารับรักษาสุขภาพตามโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ที่พบคือ ความล่าช้าในการรอการรักษา จำนวนแพทย์มีไม่เพียงพอ ไม่สามารถใช้บริการได้กับทุกโรงพยาบาลทั่วประเทศ เอาใจใส่ผู้ป่วยไม่เต็มที่เท่าที่ควร และให้ยาจำนวนน้อย ต้องมาบ่อยๆ เป็นต้น (กรุงเทพธุรกิจ 180844)

2.2.2 ต้น 54 จังหวัด เข้าโครงการ 30 บาท ดีเคย์ 1 ตุลาคม

นางสุดารัตน์ เกตุราพันธ์ รมต.สาธารณสุข กล่าวว่า ขณะนี้ สธ.กำลังรวบรวมรูปแบบการดำเนินงานการส่งเสริมป้องกันโรคในโครงการ 30 บาท รักษาได้ทุกโรค ของ 21 จังหวัดนำร่องที่เข้าโครงการตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน และ 1 มิถุนายน ที่ผ่านมา เพื่อดูว่าแต่ละแห่งทำอะไรกันบ้าง และมีปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างไร มีอะไรที่น่าเป็นห่วงบ้าง โดยได้มีการประชุมร่วมกับนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด และผู้อำนวยการโรงพยาบาลทั้ง 21 จังหวัด ซึ่งมีหลายแห่งที่มีโครงการที่น่าสนใจ เช่น การทำโครงการแพทย์ชุมชน แพทย์ประจำบ้าน หรือการตระเวนเยี่ยมไข้ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งที่นำไปสู่การสร้างสถานพยาบาลใกล้บ้านใกล้ใจและนำแพทย์ไปหาชาวบ้านมากขึ้น รวมทั้งแพทย์ยังสามารถเน้นให้ชาวบ้านได้รู้จักการสร้างสุขภาพที่ดีเพิ่มขึ้นอีกด้วย

นางสุดารัตน์กล่าวว่า ในวันที่ 1 ตุลาคมนี้ อีก 54 จังหวัดที่เหลือพร้อมที่จะเข้าร่วมโครงการทั้งหมดครบทั้ง 75 จังหวัดทั่วประเทศ แต่ยังคงเว้นกรุงเทพฯที่จะทำนำร่องก่อนเฉพาะบางเขตเท่านั้น เพราะพื้นที่ที่มีความซับซ้อนมีปัญหาหลายอย่าง เช่น การแบ่งพื้นที่ความรับผิดชอบ การลงทะเบียน ระบบฐานข้อมูล ประชากร หรือการสร้างเครือข่ายสถานพยาบาล โดยจะเริ่มเพียงบางเขตย่านชานเมืองเท่านั้น ได้แก่ เขตลาดกระบัง มีนบุรี หองจอก ดอนเมือง และบางเขตย่านฝั่งธนบุรี เป็นต้น

“ขณะนี้กลายเป็นว่า ทุกจังหวัดต้องการที่จะเข้าโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ซึ่งสธ.แจ้งไปว่าถ้าไม่พร้อมก็ไม่เป็นไร ไม่ต้องทำเอาใจนักการเมือง เพราะกำหนดเส้นตายไว้ในวันที่ 1 เมษายน 2545 แต่ ทางจังหวัดกลับแจ้งว่า ถ้าไม่เข้าก็จะถูกชาวบ้านทวงถามตลอดเวลว่าทำไมไม่เข้าโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค จึงทำให้ 1 ตุลาคมนี้ ทุกจังหวัดยกเว้นกทม.สามารถเข้าร่วมโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคพร้อมกันแน่นอน” นางสุดารัตน์กล่าว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า โครงการ 30 บาทรักษาทุกโรคในระยะที่ 2 ใน 15 จังหวัดนำร่อง มีการใช้งบประมาณไปทั้งสิ้น 49 ล้านบาท มีผู้ถือบัตรทองเข้ารับรักษาจำนวน 192,066 ครั้ง หรือ 10% ของผู้ป่วยทั้งหมด เป็นผู้ป่วยนอกจำนวน 179,711 ครั้ง ซึ่งค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสำหรับผู้ป่วยนอกครั้งละ 119 บาท ผู้ป่วยในจำนวน 12,355 ครั้ง เฉลี่ยรายละ 1,883 บาท ส่วนโรงพยาบาลเอกชนมีผู้ใช้บริการ 6,213 ครั้ง คิดเป็นเงิน 4.9 ล้านบาท (มติชน 210844, ผู้จัดการ 060844)

2.2.3 ต้นโรคไตเข้ารับรักษา 30 บาท ในหนึ่งปี

นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รัฐมนตรีสาธารณสุข กล่าวว่า โรคไตวายเรื้อรังเป็นโรคที่ทำให้ผู้ป่วยทุกข์ทรมานมาก เป็นภาระในการดูแลรักษาและต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างมาก ปัจจุบันมีโรงพยาบาลที่สามารถปลูกถ่ายไตได้ทั้งสิ้น 26 แห่ง แต่ปัญหาสำคัญคือ การแคลนไตที่จะนำมาใช้ในการปลูกถ่าย จากข้อมูลของสมาคมปลูกถ่ายอวัยวะแห่งประเทศไทยพบว่า ในปี 2543 มีผู้ป่วยไตวายเรื้อรังต้องรับการรักษาด้วยการฟอกทางช่องท้องจำนวน 5,553 ราย และมีผู้ป่วยลงทะเบียนรอรับการบริจาคไตถึง 1,015 ราย แต่มีผู้ป่วยได้รับการปลูกถ่ายไตจากผู้ป่วยที่สมองตายที่ลงทะเบียนไว้กับศูนย์รับบริจาคอวัยวะเพียง 87 รายเท่านั้น

สธ.ไม่ได้มีนโยบายปัญหา และพยายามที่จะดึงโรคไตวายเรื้อรังเข้ามาอยู่ในชุดสิทธิประโยชน์ในโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรคให้ได้โดยเร็ว ขณะนี้กำลังให้นักวิชาการเก็บข้อมูลอยู่ว่าจริงแล้วแต่ละปีมีผู้ป่วยเรื้อรังกี่คน ยอดสะสมแต่ละปีเท่าใด ต้องใช้เงินในการฟอกไต ล้างไต และผ่าตัดเปลี่ยนไตที่ต้นทุนเท่าใด เพราะข้อมูลที่มีอยู่ขณะนี้เป็นการคาดประมาณทั้งสิ้น หากตัวเลขเรื่องงบประมาณชัดเจนเชื่อว่าอีกภายใน 1 ปี 30 บาทรักษาทุกโรคจะครอบคลุมโรคไตวายเรื้อรังด้วย

นพ.สุรพงษ์กล่าวอีกว่า ปัญหาสำคัญของการให้บริการผู้ป่วยไตวายเรื้อรังประการหนึ่งคือ ผู้ให้บริการคิดค่าใช้จ่ายในการฟอกเลือดล้างไตแพงเกินความเป็นจริง มีการเรียกเก็บเงินนอกเหนือจากค่าบริการทางการแพทย์ด้วย ซึ่งนพ.สุพัฒน์ วาณิชยการ เลขานุการมูลนิธิโรคไตฯ ให้ข้อมูลว่า ค่าฟอกไต 3-4 พันบาท ราคาจริง ๆ เพียง 1,500 บาทเท่านั้น ซึ่งสธ.จะพยายามดึงราคาฟอกไตลงมาก่อน เพื่อขยายการให้บริการที่ทั่วถึงมากขึ้น (มติชน 190844)

2.3 ความเคลื่อนไหวด้านโรคและภัย

2.3.1 ที่ประชุมนานาชาติวิพากษ์ปัญหา “ไวรัสตับบี” ในไทย

นพ.ธีระ พีรัชสิทธิ์ อายุรแพทย์โรคระบบทางเดินอาหาร โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ เปิดเผยมว่า จากการประชุมวิชาการเกี่ยวกับแนวทางการรักษาโรคไวรัสตับอักเสบบีในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้ระดมผู้เชี่ยวชาญจากประเทศต่าง ๆ ที่ประสบปัญหาผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังค่อนข้างมาก ทั้งจากสหรัฐ ไทย จีน ฮองกง สิงคโปร์ ปากีสถาน มาเลเซีย ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย ไต้หวัน และฟิลิปปินส์ พบว่าขณะนี้ประเทศไทยมีอัตราผู้ติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีมากประเทศหนึ่งในโลก แต่ละรัฐต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้ป่วยมะเร็งตับ ตับแข็ง ตับอักเสบบีจำนวนมาก ล่าสุดพบว่าคนอายุ 30 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังมากถึงร้อยละ 6-10

“คนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง โดยเฉพาะกลุ่มบุคลากรทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องกับเลือด กลุ่มที่มีอาชีพต้องสัมผัสกับเลือดบ่อย เช่น ตำรวจ ทหาร อาสาสมัครช่วยเหลือชีวิต และผู้ป่วยมะเร็งที่ได้รับยาเคมีบำบัด ควรตรวจเลือดและสุขภาพเป็นประจำเพื่อป้องกันการติดเชื้อ หากพบเชื้อไวรัสตับอักเสบบีเรื้อรังควรติดตามรักษาจากแพทย์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งแพทย์จะนัดเจอทุก 3-6 เดือน แต่ส่วนใหญ่คนไข้มักจะหายไปไม่มาตามนัด โดยเข้าใจว่าตนเองไม่มีอาการผิดปกติอะไร แต่เชื้อในร่างกายยังคงมีการแบ่งตัวอยู่เรื่อย ๆ คล้ายระเบิดเวลา ไม่รู้ว่าจะเกิดการอักเสบรุนแรงขึ้นเมื่อใดและอาจกลายเป็นตับแข็งหรือมะเร็งตับได้โดยไม่ทันตั้งตัว” นพ.ธีระ กล่าว (มติชน 140844)

2.3.2 คนไทยเป็นเบาหวานมากขึ้น 3-4%

นพ.อภิชาติ วิชาญรัตน์ นายกสมมาตมไร่ต่อแห่งประเทศไทย เปิดเผยมว่า ขณะนี้คนไทยป่วยเป็นเบาหวานมากขึ้นถึง 3-4% เป็นการเพิ่มขึ้นในกลุ่มคนอายุน้อยราว 5% และกลุ่มคนอายุ 50 ปีขึ้นไปราว 7-8% คนในเมืองกรุงมีโอกาสเป็นเบาหวานมากกว่าคนกลุ่มอื่น เพราะขาดการออกกำลังกาย แต่รับประทานอาหารซึ่งมีไขมันสูง ปกติแล้วคนอ้วนมีโอกาสป่วยเป็นโรคนี้ 3-4 เท่า สำหรับคนที่ป่วยแล้วถ้าไม่ควบคุมระดับน้ำตาลในเลือดให้ใกล้เคียงค่าปกติก็จะมีอาการแทรกซ้อน โดยเฉพาะโรคหัวใจจึงมักจะพบว่าผู้ป่วยเบาหวานจะเสียชีวิตเนื่องจากโรคหัวใจเป็นอันดับหนึ่ง (มติชน 190844)

2.4 ความเคลื่อนไหวด้านยา

2.4.1 พิสูจน์แล้ว วิ - 1' รักษาเอชไอวีได้ กัดต้นให้นายกฯสังเิกแจก

14 ส.ค. นพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี รมช.สาธารณสุข แถลงว่า จากการตั้งคณะกรรมการศึกษาผลิตภัณฑ์ วี - 1 ของกรมควบคุมโรค ติดต่อบริษัทผู้ผลิตว่าไม่อาจยืนยันว่า วี - 1 อิมมูนิเตอร์มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย ปริมาณเม็ดเลือดขาว หรือปริมาณเชื้อไวรัสเอดส์ในเลือด ฉะนั้น ผู้ติดเชื้อจำเป็นต้องได้รับการรักษาจากแพทย์อย่างใกล้ชิด หลังจากนั้นจะทำหนังสือแจ้งให้ พล.ต.อ. สล้าง บุนนาค ทราบและสรุปการดำเนินการทั้งหมดส่งให้สถานพยาบาลทั้งภาครัฐ เอกชนทั่วประเทศทราบ แม้ว่า วี - 1 จะขึ้นทะเบียนเป็นผลิตภัณฑ์อาหารเสริมกับคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) แล้ว และสถาบันต่าง ๆ ยืนยันว่าไม่มีพิษระยะเฉียบพลัน แต่การแจกจ่ายครั้งต่อไปห้ามอวดอ้างสรรพคุณว่าเป็นยา ห้ามตั้งเงื่อนไขการกินว่าห้ามกินยาต้านไวรัสควบคู่ด้วยถือว่าเป็นการให้ข้อมูลที่ผิดจะต้องจะถูกต้องดำเนินคดีได้

ด้านเครือข่ายผู้ติดเชื้อเอดส์เตรียมเข้าพบนาย ก.ดัด 'สล้าง' ให้ยุติการแจกจ่ายอาหารเสริม วี - 1 อิมมูนิเตอร์โดยเด็ดขาด ด้วยเหตุผลว่า ที่ผ่านมาการอวดอ้างสรรพคุณเกินจริง นายนิมิตร เทียนอุดม เลขาธิการมูลนิธิเข้าถึงเอดส์กล่าวว่า "น่าสังเกตว่ารัฐ ทำไม่ถึงได้ละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ปลดปล่อยมูลนิธิ ไม่เคารพกติกาของสังคม หรือเพราะมีนักการเมืองของพรรคไทยรักไทยเข้าไปเกี่ยวข้องด้วยจึงได้ละเว้นไม่ดำเนินการตามกฎหมาย"

ส่วน นพ.สมทรง วัชรเฝ้า อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อบริษัทผู้ผลิตว่า การที่ พล.ต.อ.สล้าง บุนนาค ไม่ยอมรับผลการศึกษาคณะกรรมการที่ สธ. ตั้งขึ้นมาศึกษาประสิทธิภาพของ วี - 1 ซึ่งพบว่าไม่มีผลชัดเจนในการรักษาผู้ติดเชื้อเอดส์และกล่าวหาว่า สธ.รับเงินจากต่างชาติ นั้น ขอชี้แจงว่าการตรวจสอบของ สธ. มีคณะกรรมการทำงานถึง 3 ชุด พร้อมทั้งดำเนินการตรวจวินิจฉัยตามข้อมูลทางมูลนิธิ พล.ต.อ. สล้าง ส่งมาให้ รวมทั้งได้นำผู้ป่วยจำนวน 50 คนมาทำการตรวจร่างกาย และเจาะเลือด เพื่อหาปริมาณเม็ดเลือดขาวทั้งชนิดซีดี 4 และซีดี 8 รวมทั้งปริมาณไวรัสเอชไอวีหรือไวรัสโกลด์ ในเลือดปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 50 คน บางคนมีสภาพอยู่ในสถานการณ์เลวร้ายที่สุด ทั้งผลเลือดและสภาพร่างกาย แต่มี 1 คนไม่พบว่ามีเชื้อเอชไอวี คือมีผลเลือดเป็นลบ ไม่แน่ใจว่าเกิดขึ้นหลังได้รับประทานอาหารวี - 1 หรือไม่เคยติดเชื้อเอดส์ตั้งแต่นั้น ดังนั้น คณะผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยจึงเสนอว่า ควรตรวจซ้ำอีกครั้งใน 2 เดือนข้างหน้า แล้วให้นักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิมาศึกษาวิจัยอีกครั้ง หนึ่ง หลังจาก สธ.ได้แถลงผลออกไป ปรากฏว่า กรรมการทุกคนถูกข่มขู่ในรูปแบบต่าง ๆ ขณะนี้ต้องระมัดระวังตัว เพราะไม่ทราบว่าจะไปขัดผลประโยชน์ของใคร แต่ขอยืนยันอีกครั้งว่า กรรมการไม่ได้รับอิทธิพลจากบริษัทต่างชาติ ทุกคนทำงานด้วยความเป็นอิสระมีความเป็นนักวิชาการ

ด้าน พล.ต.อ.สล้าง บุนนาค กล่าวว่า เข้าใจกระทรวงสาธารณสุขดีว่า เมื่อได้รับรายงานมาอย่างไรก็ต้องแถลงไปอย่างนั้น แต่ถ้าปกปิดเรื่องที่ตีเอาไว้นั้นแล้วนำสิ่งที่ไม่จริงไปพูดก็เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง เนื่องจากถ้าไม่ตีความจริงเมื่อผู้ป่วยใช้แล้วก็ย่อมจะต้องเลิกไปเอง แต่ที่ผู้ป่วยนำไปบอกกันต่อ ๆ กันมูลนิธิมีคนใช้มากกว่า 30,000 คน และเชื่อว่าอีก 3 เดือนข้างหน้าคงมีถึงแสนคน ที่สำคัญคือ ความจริงแล้วเรื่องนี้กรมควบคุมโรคติดต่อบริษัทผู้ผลิตโดยตรงต้องเข้ามาดูบ้างว่า คนใช้เป็นอย่างไร แต่อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อบริษัทผู้ผลิตได้ส่งรศ.เอกชัย เอายามาช่วยเหลือในโรคจนช่วยเพียงครั้งเดียวแล้วก็ทอดทิ้งเลย

ยิ่งไปกว่านั้น อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อบริษัทผู้ผลิตที่ประชุมซึ่งมีรมต.สาธารณสุขและรมช.สาธารณสุขเข้าร่วม โดยมีนายพิทักษ์ อินทวิทย์นันท์ รองนาย ก.ดัด เป็นประธานอย่างชัดเจน เพราะที่ประชุมมีมติเอาไว้ว่า จะต้องเลือกกรรมการที่เป็นกลางเป็นธรรมและไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องกับการใช้ยาต้านหรือวิเคราะห์วิจัยยาต้านอยู่ ขณะเดียวกันกรรมการชุดนี้จะต้องสรรหาจากการพิจารณาร่วมกัน 3 ฝ่ายคือ สภาสังคมสงเคราะห์ในประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์ มูลนิธิและกรมควบคุมโรคติดต่อบริษัทผู้ผลิต แต่อธิบดีกรมควบคุมโรคติดต่อบริษัทผู้ผลิตไปตั้งกรรมการเองโดยไม่ได้หารือใครเลย (มติชน150844, ผู้จัดการ170844)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่าทางของการดำเนินชีวิต

1. ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการบริโภค

1.1 ความเคลื่อนไหวการบริโภคสินค้าทั่วไป

1.1.1 ประชาชนร้องพิพาทกันเด็กสุดโหด เก็บค่าชมแพงปิดโอกาสเด็กจน

รายงานข่าวแจ้งว่า ภายหลังจากที่ กทม. เปิดให้เด็ก ๆ และผู้ปกครองเข้าชมพิพิธภัณฑ์เด็กแห่งกรุงเทพมหานคร ที่สวนสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ ตั้งแต่วันที่ 17 ส.ค. 2544 ที่ผ่านมาแล้วนั้น ปรากฏว่าได้มีผู้ปกครองจำนวนมากร้องเรียนกับผู้สื่อข่าวว่า กทม. เก็บค่าผ่านประตูในราคาแพงเกินไป คือผู้ใหญ่เก็บคนละ 70 บาท เด็กคนละ 50 บาท ยกเว้นเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี และเด็กพิการเข้าชมฟรี ทั้ง ๆ ที่ก่อนหน้านี้ กทม. ไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบล่วงหน้าแต่อย่างใด ผู้ปกครองรายหนึ่ง เปิดเผยว่า พิพิธภัณฑ์เด็กแห่งนี้คนส่วนมากเข้าใจว่าจะได้เข้าชมฟรี หรือหากจะเสียค่าใช้จ่ายก็ไม่น่าจะมีเกิน 20 บาท ทำให้คนที่ไปส่วนใหญ่รู้สึกผิดหวัง เพราะมักจะไปกันทั้งครอบครัว และมีผู้ใหญ่ไปกันหลายคน ซึ่งราคาบัตรผ่านประตูที่ กทม. จัดเก็บนั้นถูกมองว่า เปิดโอกาสให้เฉพาะเด็กลูกคนมีฐานะเท่านั้น ขณะที่เด็กฐานะปานกลางและฐานะยากจนอาจจะไม่มีโอกาสได้เข้าชม ซึ่งราคาที่ กทม. จัดเก็บนั้นไม่ต่างกับค่าเข้าชมสวนสนุกของเอกชน

ทางด้านนายอนันต์ ศิริภัสราภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักสวัสดิการสังคม (สนส.) กล่าวว่า กทม. ต้องยอมรับว่าอ่อนในการประชาสัมพันธ์ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่คาดหวังว่าการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เด็กจะไม่เสียค่าใช้จ่าย เมื่อไปถึงจึงรู้สึกผิดหวัง แต่คนส่วนใหญ่ที่ได้เข้าไปจะพูดเป็นเสียงเดียวกันว่าคุ้มค่า เพราะมีกิจกรรมให้เล่นมากมาย การที่ต้องเก็บค่าเข้าชม เนื่องจาก การบริหารพิพิธภัณฑ์มีค่าใช้จ่ายปีละประมาณ 30 ล้านบาท ซึ่งเป็นค่าเจ้าหน้าที่และการบำรุงรักษาอุปกรณ์ตลอดจนการดำเนินการต่าง ๆ หากใช้งบประมาณ กทม. ถ้าปีไหน กทม. มีงบประมาณเพียงพอที่จะดูแลได้ดี ถ้างบประมาณน้อยก็ดูแลไม่ได้ ขณะนี้กำลังอยู่ระหว่างการจัดตั้งมูลนิธิพิพิธภัณฑ์เด็กที่จะเข้ามาบริหาร ซึ่งอัตราที่จัดเก็บรายได้ถือว่าเป็นการนำเงินจากครอบครัวที่มีฐานะมาเพื่อช่วยเหลือครอบครัวที่ด้อยโอกาส ซึ่งเมื่อมูลนิธิฯ เข้ามาอาจมีการระดมทุนเพื่อจะช่วยเหลือในเรื่องค่าใช้จ่ายที่เก็บจากเด็กได้ และตั้งเป้าว่าจะให้บริการฟรีแก่เด็ก 2 แสนคน แต่มีเงื่อนไขว่าเด็กที่ด้อยโอกาสจะต้องติดต่อมายังสำนักสวัสดิการสังคม เพื่อขอเข้าชมเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะให้เข้าชมฟรี หรืออาจมีส่วนลดพิเศษสำหรับโรงเรียนต่าง ๆ (มติชน, ประชาชาติธุรกิจ 210844)

1.1.2 พบสินค้ากลุ่มเศรษฐกิจเก่าครองใจผู้บริโภค

ผลสำรวจล่าสุดในดัชนีความพึงพอใจของผู้บริโภคอเมริกัน (เอซีไอเอส) ซึ่งถือเป็นเครื่องชี้วัดทัศนคติของผู้บริโภคอเมริกันที่มีต่อตัวสินค้า ระบุว่า บริษัทในเศรษฐกิจยุคใหม่ไม่ได้เผชิญหน้ากับความสูญเสียเฉพาะในตลาดหุ้นเท่านั้น แต่ยังสูญเสียตำแหน่งสินค้าในดวงใจของผู้บริโภคชาวอเมริกันอีกด้วย โดยผู้บริโภคอเมริกันมีความพึงพอใจกับผลิตภัณฑ์จากกลุ่มเศรษฐกิจเก่า เช่น รถยนต์ และของใช้จำเป็นในบ้าน ซึ่งมีตั้งแต่ตู้เย็นจนถึงเครื่องล้างจานที่วางจำหน่ายมากกว่าสินค้าในยุคเศรษฐกิจใหม่ เช่น คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล และการบริการเคเบิลทีวีที่เสนอรายการต่าง ๆ หลายร้อยช่องสถานี

อย่างไรก็ตาม ผลสำรวจครั้งล่าสุดตั้งข้อสงสัยเกี่ยวกับระดับความพึงพอใจของผู้บริโภคตลอดที่เกิดขึ้นในช่วงปลายปี 2543 และต้นปี 2544 นี้เริ่มลดลง ซึ่งนักเศรษฐศาสตร์ได้มองในแง่ดีว่า การใช้จ่ายของผู้บริโภคที่ถือเป็นกลไกหลักทางเศรษฐกิจอาจจะมีเสถียรภาพในอีกสองสามเดือนข้างหน้า ส่วนความนิยมในสินค้าประเภทคอมพิวเตอร์ตกต่ำลง 4.1 % จากที่เคยได้คะแนน 74 คะแนน ในช่วงไตรมาสแรกร่วงลงมาอยู่ที่ 71 คะแนน ถือเป็นอันดับต่ำสุด นับตั้งแต่ปี 2541 แม้ว่าคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลจะมีราคาถูกกว่า มีประสิทธิภาพมากกว่าและทำงานรวดเร็วกว่า

ผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ภายในบ้านยี่ห้อ เจเนอรัล อิเล็กทริกส์ (จีอี) เวิร์ลด์ฟูล และเมย์เทค ที่แม้ว่าคะแนนจากการสำรวจครั้งนี้จะลดลงแต่ยังถือว่าอยู่ในอันดับสูง ในส่วนของรถยนต์ในดวงใจผู้บริโภคอเมริกัน ได้แก่ รถยนต์คาคิแลค จากค่ายเจเนอรัลมอเตอร์ (จีเอ็ม) ที่ได้คะแนน 88 โดยมีค่ายผลิตรถยนต์ฮอนด้า มอเตอร์ และโตโยต้า มอเตอร์ ตามมาติด ๆ ด้วยคะแนน 83 (กรุงเทพธุรกิจ 210844)

1.2 ความเคลื่อนไหวด้านการท่องเที่ยว

1.2.1 จัดสรรพัสดุท่องเที่ยวไทยแลนด์ ชู 6 จังหวัดนำร่องดึงดูดต่างชาติพักยาว

นายสมศักดิ์ เทพสุทิน รมต.ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี เปิดเผยภายหลังเป็นประธานการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวแห่งชาติว่า ได้กำหนดนิยามของการท่องเที่ยวพำนักระยะยาวหรือ Long stay เป็นการใช้เวลาท่องเที่ยวในประเทศไทย 1 เดือนขึ้นไป และกำหนดกลุ่มเป้าหมายให้ชัดเจน 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1. ผู้ที่เกษียณอายุ 50 ปีขึ้นไป 2. นักเรียน นักศึกษาที่เข้ามาศึกษาในไทย 3. กลุ่มฝึกซ้อมกีฬา และผู้ที่หลบหนีช่วงอากาศหนาวจัดและร้อนจัดในประเทศตนเอง ขณะเดียวกันได้กำหนดกลุ่มอสังหาริมทรัพย์ที่จะมารองรับโครงการนี้เป็น 3 ประเภทที่รัฐจะเข้าไปช่วยสนับสนุนคือ 1. โรงแรมและรีสอร์ทที่มีอยู่แล้ว 2. คอนโดมิเนียม

อาคารชุด อพาร์ทเมนต์ บ้านจัดสรรที่มีอยู่แล้ว 3. กลุ่มอสังหาริมทรัพย์ที่จะก่อสร้างขึ้นใหม่ตามความต้องการของนักท่องเที่ยว สำหรับจังหวัดที่นำร่องโครงการนี้ก่อนมี 5 แห่งคือ เชียงใหม่ กาญจนบุรี สุโขทัย หนองคาย เพชรบุรี (ชะอำ) และประจวบคีรีขันธ์ (หัวหิน) (ไทยรัฐ 160844)

1.3 ความเคลื่อนไหวด้านสื่อสารมวลชน

1.3.1 ความเคลื่อนไหวด้านสื่อสารมวลชนในประเทศ

- อ.ส.ม.ท. ปลื้มเรตติ้งกระฉูดกำไรเกินเป้า

ดร.สรจักร เกษมสุวรรณ ผู้อำนวยการสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อ.ส.ม.ท.) กล่าวถึงผลการดำเนินงานของอ.ส.ม.ท. ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา หลังจากที่มีการปรับผังรายการมาตั้งแต่ต้นปี โดยเริ่มผังใหม่ในเดือน ก.พ. 2544 ซึ่งนโยบายของอ.ส.ม.ท.นั้น ต้องการให้เป็นสถานีทางเลือกใหม่ของประชาชน ส่งเสริมความรู้ทางวิทยาศาสตร์ และให้มีรายการที่ส่งเสริมความเป็นเหตุเป็นผล มีรายการที่ประเทืองอารมณ์และรายการที่ประเทืองสติปัญญา ซึ่งเมื่อมีการประเมินผลในรอบ 6 เดือนพบว่าได้ผลเกินคาด มีจำนวนผู้ชมเพิ่มขึ้นต่อเนื่องกว่า 100 % ดูจากวันจันทร์ - วันอาทิตย์ ระหว่างเวลา 06.00 - 24.00 น. เพิ่มขึ้น 8% ในช่วงไตรมาสแรกปี 2544 และสำรวจเมื่อเดือน ก.ค. 2544 เพิ่มขึ้นถึง 9%

สำหรับในส่วนของรายได้ จากข้อมูลในเดือนก.ค. 2544 พบว่า อ.ส.ม.ท.มีส่วนแบ่งของรายได้สูงขึ้นเป็น 14 % เมื่อเปรียบเทียบกับไตรมาสแรกของปี 2543 ซึ่งมีส่วนแบ่งเพียง 11.7 % จากผลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การนำผลการวิจัยไปวิเคราะห์ควบคู่กับการบริหารองค์กรจะเห็นได้ว่า อ.ส.ม.ท.ประสบความสำเร็จ ซึ่ง อ.ส.ม.ท.จะต้องมีการปรับปรุงผังรายการใหม่อีกในช่วงเวลาต่อไป เพื่อให้มีการดึงกลุ่มผู้ชมใหม่เข้ามา ซึ่งบางส่วนจะมีการปรับผังในเดือน ส.ค. 2544 และยังมีรายการถ่ายทอดฟุตบอล ที่ทางอ.ส.ม.ท.ร่วมกับเอกชนทุ่มงบประมาณในการซื้อลิขสิทธิ์ฟุตบอลจากต่างประเทศกว่า 90 ล้านบาทเพื่อถ่ายทอดสดฟุตบอลพรีเมียร์ลีกให้คอลูกหนังได้ชมกัน โดยซื้อลิขสิทธิ์ตรงจาก ESPNเป็นเวลา 3 ปี และจะถ่ายทอดสดฤดูกาลละ 18 แมตช์ เริ่มแมตช์แรก 18 ส.ค. 2544 ซึ่งในรายการของพรีเมียร์ลีกช่อง 9 จะมีการถ่ายทอดให้ชมกัน

อนึ่ง จากการสำรวจของบริษัทเอซีเนลสัน มีเดียอินเตอร์เนชันแนล พบว่ารายการซีรีส์ซีไรท์ และทีวีแชมเปียนไทยแลนด์ ดิฉันดับ 50 รายการที่ผู้ชมนิยมสูงสุด และมีรายการช่อง 9 ถึง 20 รายการที่ติด 200 อันดับรายการที่มีผู้ชมสูงสุดต่อสัปดาห์ และเป็นอันดับที่ 3 รองจากช่อง 7 และช่อง 3 ซึ่งจะทำให้สิ้นปี 2544 ช่อง 9 จะมียอดถึง 600 ล้านบาท จากปี 2543 ที่มีกำไร 470 ล้านบาท (ผู้จัดการ, ไทยรัฐ 150844 ,มติชน 210844)

1.3.2 ความเคลื่อนไหวด้านสื่อสารมวลชนต่างประเทศ

- CNN ปรับโฉม Headline News หวังดึงผู้ฟังหนุ่มสาว

รายงานข่าวจาก นิวยอร์ก ไทมส์ กล่าวว่า AOL Time Warner ได้เข้ามาช่วยปรับปรุงโฉมหน้าของรายการ Headline News ของ CNN ให้มีสีสันสะดุดตาผู้ชมมากขึ้น และมีแนวโน้มไปในแนวทางเดียวกับสถานีเพลงมากขึ้นด้วยการนำเอากราฟิกที่อลังการ การแสดงภาพหลากหลายมุมมองอันเป็นเทคนิคที่ใช้บนการโปรโมตเว็บไซต์มาใช้กับรายการ Headline News และให้ Moby ซึ่งเป็น DJ และนักร้อง รวมทั้ง New Order วงดนตรีปีโอป แนวอัลเทอร์เนทีฟ มาช่วยโปรโมตรายการด้วย ซึ่งการปรับปรุงรายการ Headline News ครั้งใหญ่นี้ เป็นโฉมหน้าใหม่ของรายการประเภทข่าวสารล้วน ๆ ของ CNN ที่นำเสนอทางเคเบิลทีวีในสหรัฐอเมริกาและในสวนอื่น ๆ ของโลก อันแสดงถึงความคิดที่ก้าวหน้า และเป็นหนึ่งในนโยบายเชิงรุกของ CNN ในการเสนอข่าวทางโทรทัศน์ในอเมริกาที่หวังชักชวนและล่อใจให้ลูกค้ายุ่นหนุ่มสาวเข้ามาเป็นผู้ชมรายการมากขึ้น

อย่างไรก็ตาม การดำเนินตามนโยบายนี้ต้องแก้ปัญหาให้ได้ว่าทำอะไรจึงจะเข้าถึงลูกค้ายุ่นหนุ่มสาวที่เป็นเป้าหมายใหม่ ในเมื่อส่วนใหญ่ของลูกค้ายุ่นนี้ติดรายการของสถานี MTV มากกว่าจะสนใจการเคลื่อนไหวของข่าวสารบ้านเมือง ซึ่งการจัดรายการในลักษณะนี้เคยใช้กับ ABC News มาก่อน และพบว่าสามารถลดปัญหาเสียงบ่นและตำหนิจากลูกค้ายุ่นนี้ได้มากมายหลังจากนำเอานักแสดงชื่อ Leonardo Di Caprio มาเป็นแขกของรายการพิเศษในการพูดคุยถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสัมภาษณ์อดีตรัฐมนตรีบิลล์ คลินตัน จนกลายเป็นรายการที่ดังสนั่นเมืองมาแล้ว

ดังนั้น CNN จึงหวังว่า รายการ Headline News จะทำได้ดีกว่าภายใต้การดำเนินงานของ 2 ผู้บริหาร Jamie Kellner และ Garth Ancier ที่มีความชำนาญในการดึงดูดลูกค้ายุ่นหนุ่มสาวให้เข้ามาชมรายการทางโทรทัศน์มากขึ้น ทั้งนี้ ผู้บริหารทั้ง 2 เชื่อมั่นว่า หนุ่มสาวต้องการชมข่าวที่รวดเร็วและให้แนวคิดและสาระที่เป็นประโยชน์กับการดำรงชีวิตทางธุรกิจของตน ทำให้ข่าวที่จะเสนอต่อไปเป็นข่าวที่สั้น ๆ และดำเนินรายการอย่างรวดเร็ว และการให้ข้อมูลตัววิ่งจะเปลี่ยนจากรูปแบบเดิม เป็นการเสนอในแนวทางของกรอบข่าวอย่างที่ใช้กันในเว็บไซต์บนอินเทอร์เน็ต เช่น Fox News , MSNBC และ CNN แทน (ผู้จัดการ, กรุงเทพธุรกิจ 080844)

1.4 ความเคลื่อนไหวด้านการบันเทิง

1.4.1 ปาฏิหาริย์ "สุริโยไท" ทะลวงกลุ่มวัยรุ่นเล็กดูถูกหนังไทย

ความยิ่งใหญ่ของภาพยนตร์เรื่อง สุริโยไท รวมทั้งเรื่องการทุ่มทุนในการสร้างอย่างมหาศาล ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้โดนใจวัยรุ่นหลายต่อหลายคนที่ยอมรับโคกภาพยนตร์ต่างประเทศ เพราะไม่ว่าจะเป็นแผนการทำโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่ดีและปูพรมไปทั่ว ซึ่งแสดงภาพลักษณ์ของภาพยนตร์เรื่องนี้ว่าเป็นภาพยนตร์ที่ยิ่งใหญ่ทำออกมาได้ดีเทียบเท่าหรือดีกว่าภาพยนตร์จากต่างประเทศ ทำให้ภาพยนตร์เรื่องนี้กลายเป็นที่สนใจแทบจะในทันที และนับเป็นมิติใหม่ที่ทำให้วัยรุ่นที่กำลังอยู่ในกระแสวัฒนธรรมตะวันตก หรือกระแสวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่มีอยู่เต็มประเทศไทยเรานั้นเริ่มที่จะหันกลับมาองอุตสาหกรรมภาพยนตร์ในเมืองไทยเพิ่มมากขึ้น วัยรุ่นเหล่านี้ที่มักชื่นชอบหรือนิยมภาพยนตร์จากอเมริกาหรือญี่ปุ่น และดูถูกภาพยนตร์ไทยเมื่อได้เห็นการโฆษณาประชาสัมพันธ์ของภาพยนตร์เรื่องนี้ก็เริ่มคิดที่จะหันกลับมาดูภาพยนตร์ไทยและยอมรับภาพยนตร์ไทยมากกว่าในอดีต นับเป็นมิติใหม่ของวงการภาพยนตร์ไทยเลยทีเดียว ซึ่งได้กลายมาเป็นบรรทัดฐานใหม่ของภาพยนตร์ไทยที่กำลังจะสร้างต่อไปในอนาคต เพราะหากวางแผนการตลาดมาเป็นอย่างดีเหมือนกับภาพยนตร์จากฮอลลีวูดแล้วก็ไม่ต้องกลัวว่าภาพยนตร์ที่สร้างขึ้นมานั้นจะ "เจ๊ง" เพราะวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงอายุที่จ่ายเงินง่ายที่สุด ได้เริ่มปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อภาพยนตร์โดยหันไปสนใจเรื่องรายละเอียดของภาพยนตร์เนื้อหา เทคนิคการถ่ายทำ แทนการพุ่งเป้าไปที่ตัวผู้แสดงหรือไปดูหนังเพื่อให้ได้เห็นหน้าดารายิ่งอย่างเดียว

ภาพยนตร์เรื่อง "สุริโยไท" จึงเป็นเหมือนกุญแจดอกสำคัญที่จะไขประตูการยอมรับภาพยนตร์ไทยจากกลุ่มผู้ชมที่เป็นวัยรุ่น แต่ก็ต้องขึ้นอยู่กับผู้สร้างภาพยนตร์เรื่องต่อ ๆ ไปด้วยว่าจะรักษามาตรฐานไว้ได้หรือไม่ หากคนสร้างภาพยนตร์สามารถรักษามาตรฐานภาพยนตร์ไทยไว้ได้แล้ว การที่ภาพยนตร์ไทยจะก้าวไปสู่เวทีโลกก็ไม่ใช่เรื่องยาก อนึ่ง เมื่อภาพยนตร์เรื่อง "สุริโยไท" เข้าฉายในวันที่ 17 ส.ค. 2544 นั้นยอดจำหน่ายตั๋วเฉพาะวันแรกพุ่งสูงถึง 40 ล้านบาท และในวันหยุดเสาร์ - อาทิตย์มีผู้จองตั๋วชมภาพยนตร์ล่วงหน้าเต็มแทบทุกรอบ (อาทิตย์วิเคราะห์รายวัน 14,210844)

1.4.2 ค่ายเทพหันราคาซีดีสี่ของเดือน

นายไพฑูริย์ ดำรงชัยธรรม ประธานกรรมการ ร่วมกับนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน ประธานกรรมการบริหาร บ. แกรมมี่ เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) เปิดเผยว่า ตั้งแต่วันที่ 21 ส.ค. 2544 ทางแกรมมี่จะปรับโครงสร้างราคาจำหน่ายแผ่นซีดีเพลงไทยด้วยการลดราคาลงเหลือแผ่นละ 155 บาททุกประเภทเพลง จากราคาเดิม 290 บาท (ราคาปก) เท่ากับลดลงประมาณ 50 % ซึ่งในช่วงแรกของการลดราคาจะทำให้รายได้จากการจำหน่ายแผ่นซีดีเพลงหายไปประมาณ 300 ล้านบาท แต่ทางบริษัทก็เชื่อมั่นว่าในอนาคตรายได้จากการจำหน่ายแผ่นซีดีจะเพิ่มขึ้นประมาณ 30 - 40% หรือคิดเป็นรายได้ 1,000 ล้านบาทภายในปีแรก เนื่องจากราคาจำหน่ายของสินค้าลิขสิทธิ์จะทำให้ตลาดลูกค้ายอมรับได้ เพราะราคาต่างกับกับซีดีเดือนไม่มากนัก ซึ่งนโยบายดังกล่าวเป็นการสนับสนุนมาตรการปราบปรามสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ของภาครัฐ ที่ใช้มาตรการทางกฎหมาย ส่วนแกรมมี่ในฐานะภาคเอกชนรายใหญ่ในตลาดเพลงเมืองไทยได้ใช้มาตรการทางการค้า รวมทั้งสมาคมอุตสาหกรรมสิ่งบันทึกเสียงไทย (Thai Recording Industry Association) หรือ TRIA ก็ร่วมมือที่จรรยาบรรณให้ผู้บริโภคซื้อสินค้าที่ถูกต้องตามลิขสิทธิ์ด้วยการโฆษณา และประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม (กรุงเทพธุรกิจ 160844)

ทางด้านนายสุรัชย์ เศรษฐโชติศักดิ์ กรรมการผู้จัดการ บ. อาร์ เอส โปรโมชัน 1992 เปิดเผยว่า ทางบริษัทได้มีการปรับลดราคาซีดีเพลงและวีซีดีอัลบั้มใหม่เพื่อสู้กับกับซีดีเดือนที่เกือบขายกันเกลี้ยงท้องตลาด ซึ่งการปรับราคาซีดีครั้งนี้ถือเป็นการปรับฐานราคาซีดีและวีซีดีครั้งใหญ่ของอุตสาหกรรม เพื่อแก้ปัญหาซีดีเดือน คาดว่าการปรับลดราคาซีดีเพลงลงจะทำให้บริษัทมียอดการขายซีดีเพลงเพิ่มขึ้น เพราะเชื่อว่าผู้บริโภคที่ซื้อซีดีเพลงเดือนจะหันมาซื้อซีดีเพลงลิขสิทธิ์ถูกต้องกฎหมายมากขึ้น เพราะมีระดับราคาใกล้เคียงกัน ดูจากเพียง 1 วันที่วางจำหน่ายอัลบั้มใหม่ของฟอร์ด สพชัย ไกรยูรเสน นั้นมียอดการขายดีกว่า 100% ทันที (ไทยรัฐ 170844)

2. ความเคลื่อนไหวด้านศาสนา

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านศาสนา

2.1.1 "พระสังฆราช" ให้กรรมการศาสนาอยู่ในความไม่ประมาท กรณีข่าวพุทธถูกรังแก - ให้จบสิ้นไปจากไทย

เมื่อวันที่ 20 ส.ค. 2544 เวลา 08.30 น. สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก เสด็จเปิดงานวันคล้ายวันสถาปนากรมการศาสนาครบ 60 ปี ที่กรมการศาสนา ก.ศึกษาธิการ และได้พระราชทานพระวโรวโรคมติตอนหนึ่งว่า "กรมการศาสนามีความสำคัญเป็นพิเศษเพราะพระพุทธรักษาอยู่ในอำนาจบริหารของบรรดาผู้ใหญ่ในกรมการศาสนายิ่งยามนี้รู้กันดีว่า มีความวุ่นวายเกิดขึ้นมากมายเกี่ยวกับพระพุทธรักษา จนถึงกับมีการตระหนกตกใจกันว่า พระพุทธรักษา กำลังจะถูกรังแกให้จบสิ้นไปจากแผ่นดินไทยเรานี้ กรมการศาสนาย่อมทราบดีอยู่แล้วและย่อมไม่ประมาทอยู่แล้วข่าวว่าลือจะจริงเท็จเพียงใดไม่สำคัญ สำคัญที่ต้องตั้งอยู่ในความไม่ประมาท เทินทูนรักษาพระ

พุทธศาสนาให้จริง ให้เต็มสติปัญญาความสามารถเพื่อตัวเองของทุกคนยิ่งกว่าเพื่อผู้ใดหรือเพื่ออะไรอื่น พระพุทธศาสนาเป็นคุณยิ่งใหญ่แก่ทุกชีวิตขอให้เข้าใจและมั่นใจในความจริงนี้ อย่าล่งเลสงสัย ทุกวันนี้เป็นที่น่าเสียใจยิ่งนักที่พระธรรมคำสั่งสอนในสมเด็จพระบรมศาสดามา สัมพุทธเจ้าถูกละเลยจนเกือบจะพากันไม่รู้ศีล ไม่รู้ธรรม การทำบุญกุศลให้ถึงพร้อมและการชำระจิตใจของตนให้ผ่องใส นี่คือนิวใจที่สำคัญยิ่งกว่าหัวใจของเราทุกคน

ทางด้านนายจำลอง ครุฑขุนทด รพช.ศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงความคืบหน้าร่างพ.ร.บ.สงฆ์ว่า ขณะนี้กรรมการมหาเถรสมาคม (มส.) ได้เสนอร่างมายัง ก.ศึกษาธิการแล้ว คาดว่าจะมีการหารือในวันที่ 27 ส.ค. 2544 ระหว่างคณะทำงานพิจารณา ร่างพ.ร.บ.สงฆ์กับคณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร รวมทั้งอธิการบดีมหาวิทยาลัยสงฆ์ทั้ง 2 แห่ง เพื่อปรับกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อเสนอของ มส. คาดว่าจะหารือกันประมาณ 2 ครั้งก็สามารถเสนอไปยังครม.ได้ พร้อมทั้งประสานไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อปรับให้สอดคล้องกันด้วย (สยามรัฐ, มติชน 210844)

3. การทุจริตประพุดติมิชอบ

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านการทุจริตคอร์รัปชัน

3.1.1 ส.ว. พิจารณาระบบงานชุดกลุ่มด้านคอร์รัปชันมีชื่อครบก่อนลงมือ

นพ. นรินทร์ พิทักษ์วัชร ส.ว.อุบลราชธานี ในฐานะผู้ประสานงานเครือข่ายประชาชนด้านการคอร์รัปชันร่วมกับสมาชิกรัฐสภา กล่าวว่า ที่ประชุมได้ข้อสรุปจากการสัมมนาในประเด็นที่สำคัญคือ กระบวนการเชื่อมโยงในการดำเนินการทุจริตคอร์รัปชันจะต้องประสานกับเครือข่ายต่าง ๆ ของประชาชน องค์การอิสระ โดยทำอย่างเป็นระบบ ต้องมีการผลักดันให้เกิดเป็นรูปธรรมเพื่อรองรับตามมาตรา 303 และ 170 จะต้องมีกรเข้าชื่อกัน 50,000 รายชื่อ โดยจัดทำอย่างเป็นระบบในการเตรียมรายชื่อให้กระจายไปทั่วทุกจังหวัด แต่ละจังหวัดต้องมีรายชื่ออย่างน้อย 2,000 รายชื่อ ต้องมีการตรวจสอบประวัติและหลักฐานให้เรียบร้อย นอกจากนี้ ยังมีคณะทำงานติดตามในเรื่องของกฎหมาย เพราะการทุจริตจะต้องโยงถึงกฎหมาย หรือเป็นช่องโหว่ที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน คณะทำงานจะรวบรวมและเสนอให้มีการแก้ไข และจะต้องมีคณะทำงานในการรณรงค์ให้ประชาชนได้เข้าใจถึงกระบวนการคอร์รัปชัน รวมถึงมาตรการให้ความปลอดภัยกับผู้ที่มีส่วนร่วม ที่ผ่านมามีการสังหารหรือขัดขวางแกนนำทั้งนี้จะต้องประสานกับสถาบันวิชาการ สถาบันเพื่อการวิจัยและพัฒนาประเทศไทย เพื่ออาศัยข้อมูลความรู้พื้นฐานสร้างความเข้าใจให้ชัดเจนขึ้น และสิ่งที่จะต้องสร้างจิตสำนึกให้เกิดขึ้นกับประชาชนว่าต้องมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันอย่างต่อเนื่อง (สยามรัฐ 210844)

4. ปัญหาเสพติด

4.1 ความเคลื่อนไหวด้านยาเสพติด

4.1.1 ปรับภารกิจ " กอ.รมน." ยุคใหม่ สร้างชุมชนเข้มแข็งพื้นที่สีแดง

พ.ท.สุวรรณ เจริญชัย ผู้แทนของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) ภาค 2 กล่าวในการบรรยายสรุปแนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดของ กอ.รมน. ภาค 2 ว่า ที่สำคัญคือ กลยุทธ์ในการดำเนินการต่อสู้เพื่อเอาชนะปัญหาเสพติดโดยความร่วมมือของประชาชน ซึ่งมีการจัดตั้งชุมชนเข้มแข็งด้านเสพติดขึ้น รวมทั้งการแก้ไขปัญหายาเสพติดในยุคใหม่ต้องทำเป็นองค์รวมไม่แยกส่วนอีกต่อไป ทั้งนี้ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญในการแก้ไขปัญหายาเสพติดคือ ความหวาดระแวงเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้นำหมู่บ้านหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไปเกี่ยวข้องกับเสพติดเสียเอง ประชาชนที่จะเข้าร่วมแก้ไขเองไม่ได้รับความปลอดภัย

จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการเห็นว่าการแก้ไขปัญหายาเสพติดที่ได้ผลที่สุดคือ การสร้างชุมชนเข้มแข็ง ส่วนวิธีการแก้ไขปัญหายาโดยใช้ความเด็ดขาดหรือการใช้วิธีการให้สังคมลงโทษกันเอง ไม่เกิดผลดีเท่ากับวิธีการให้ภัยทางสังคม ซึ่งเป็นที่มาของแนวทางการแก้ไขปัญหายาเสพติดของ กอ.รมน. ในการปราบปรามเสพติดด้วยวิธีการสร้างชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ที่ถูกมอบหมายให้รับผิดชอบ โดยเฉพาะในพื้นที่สีแดงที่เป็นอันตราย ทั้งนี้ แนวทางการจัดตั้งชุมชนเข้มแข็งของกอ.รมน. ภาค 2 ได้รับการยอมรับให้เป็นต้นแบบของการป้องกันปัญหายาเสพติดตามแผนปฏิบัติการเพื่อเอาชนะปัญหาเสพติดตามแนวทางการใช้พลังแผ่นดิน ที่พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี กล่าวในคำสั่งเมื่อเดือน ก.ค. 2544 (ผู้จัดการ 170844)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศไทย

(โดยการอุทธรณ์ของ สกว.)

-
- นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดิ์ เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต บุญนาค และได้เป็นประธานคณะกรรมการการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียว ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
 - นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่าสี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการสังเคราะห์รายงานจากสนาม ในโครงการแสวงหารูปแบบการพัฒนาระดับท้องถิ่นของรัฐ เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียว เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลองชาร์ด
 - นางสาวชิลวี มาคดาลีนา ฮอลลิงก์** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณา สวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด และบริษัท ต้นอ่อน-แกรมมี่ จำกัด
 - นางสุภกานต์ รัตนพันธ์ุ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาตรีศิลปศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง เคยทำงานเป็นนักเขียนหนังสือวิชาการให้กับบริษัทสำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด กองบรรณาธิการวารสารชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ นักวิชาการสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด ผู้ช่วยประสานงานรองกรรมการผู้จัดการ บริษัทต้นอ่อน-แกรมมี่ จำกัด และมูลนิธิโลกสีเขียว
 - นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสวัตศึกษาศาสตร์ โสวัตสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญาต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ติดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทเลวิชั่น จำกัด
 - นางสาวเขาวนันท เชษฐรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศนศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษาบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมาเป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียนนักแปลอิสระในปัจจุบัน
 - นางสาวแสงเสรี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance: Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ
 - Mr. Samuel Srethapakdi**, Translator, BA., Economic, Brown University, U.S.A